TRIBUNALENS DOM (tredje avdelningen)

den 16 december 2010 *

I mål T-19/07,

Systran SA, Paris (Frankrike),

Systran Luxembourg SA, Luxemburg (Luxemburg),

företrädda av advokaterna J.-P. Spitzer och E. De Boissieu,

sökande,

mot

Europeiska kommissionen, inledningsvis företrädd av E. Montaguti och F. Benyon, därefter av E. Traversa och E. Montaguti, båda i egenskap av ombud, biträdda av advokaterna A. Berenboom och M. Isgour,

svarande,

angående en talan om skadestånd för den skada som sökandena påstår sig ha lidit på grund av de rättsstridigheter som begåtts till följd av kommissionens anbudsinfordran avseende underhåll och språklig förbättring av dess system för maskinöversättning,

meddelar

* Rättegångsspråk: franska.

TRIBUNALEN (tredje avdelningen),

sammansatt av ordföranden J. Azizi samt domarna E. Cremona och S. Frimodt Nielsen (referent),

justitiesekreterare: handläggaren T. Weiler,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 27 oktober 2009,

följande

Dom

Bakgrund till tvisten

I — *De olika versionerna av Systran-programmet*

1 Det ska göras åtskillnad mellan följande fyra versioner av maskinöversättningsprogrammet Systran (även kallat Systran-systemet):

— Den ursprungliga versionen (nedan kallad Systran Mainframe), vilken skapades år 1968 av Peter Toma och salufördes av det kaliforniska bolaget World Translation Center, Inc. (WTC), och andra koncernbolag (nedan gemensamt kallade WTC-koncernen).

— Den version som ursprungligen användes av Europeiska kommissionen (nedan kallad EC-Systran Mainframe), vilken var föremål för en rad avtal som under åren 1975–1987 ingicks mellan WTC-koncernen och kommissionen, en rad avtal mellan kommissionen och tjänsteleverantörer, och en rad avtal mellan Systran-koncernen (som övertog WTC-koncernen) och kommissionen.

— Den nya versionen (nedan kallad Systran Unix), vilken skapades av det första sökandebolaget, Systran SA (nedan kallat bolaget Systran), efter förvärvet av WTC-koncernen år 1986, för att användas i Unix- och Windowsmiljö. Denna version utvecklades av Systran-koncernen från och med år 1993.

— Den nya version som används av kommissionen (nedan kallad EC-Systran Unix), vilken var föremål för ett avtal som år 1997 ingicks mellan det andra sökandebolaget, Systran Luxembourg SA (nedan kallat bolaget Systran Luxembourg), och kommissionen.

II — *Återblick på relationerna mellan parterna*

2 Det är nödvändigt att göra en återblick på avtalsförhållandena mellan parterna – WTC-koncernen och därefter dess övertagare Systran-koncernen, å ena sidan, och kommissionen, å andra sidan – för att kunna fastställa räckvidden av äganderätten och nyttjanderätten avseende de olika versioner av Systran-programmet som kommissionen har använt, nämligen EC-Systran Mainframe och därefter EC-Systran Unix. Kommissionen har åberopat denna återblick för att hävda att förevarande talan har sin grund i ett avtalsförhållande, medan sökandebolagen har påpekat att inget av dessa avtal, vilka de för övrigt inte har åberopat, har någon inverkan på deras immateriella rättigheter eller på talan.

A — *Den första perioden: Från Systran Mainframe till EC-Systran Mainframe*

3 Parterna är eniga om att Peter Toma skapade maskinöversättningsprogrammet Systran och att bolagen inom WTC-koncernen ensamma hade äganderätten till versionen Systran Mainframe av detta program.

1. De första avtalen mellan WTC (och andra bolag) och kommissionen

4 Den 22 december 1975 undertecknade WTC och kommissionen ett avtal som avsåg dels installation och utveckling av maskinöversättningssystemet Systran för engelska–franska, dels den första utvecklingen av maskinöversättningssystemet Systran för franska–engelska (nedan kallat det första avtalet).

5 Artikel 1 första stycket i det första avtalet, med rubriken ”Syfte”, har följande lydelse:

”Leverantören åtar sig att för kommissionens räkning vidareutveckla sitt maskinöversättningssystem SYSTRAN för engelska–franska (nedan kallat grundsystemet) och att utföra den första utvecklingen av ett maskinöversättningssystem SYSTRAN för franska–engelska.”

6 I artikel 3 i det första avtalet, med rubriken ”Ersättning”, anges följande:

”Som vederlag för de arbetsuppgifter som utförs enligt detta avtal, ska kommissionen betala ett belopp på 161 800 USD till leverantören på följande villkor:

…

Detta belopp omfattar ersättning för upplåtelsen av rätten att använda grundsystemet under hela den period som avtalet avser. Det är överenskommet att beloppet ska täcka alla kostnader som leverantören ådrar sig för att fullgöra detta avtal, inbegripet personalkostnader, datortid, resekostnader och leveranskostnader.”

7 Artikel 4 i det första avtalet, med rubriken ”Användning av systemet efter det att avtalet har löpt ut”, har följande lydelse:

”a) Avtalsparterna har kommit överens om att leverantören ska bevilja kommissionen rättigheterna till systemet i dess skick den dag då avtalet löper ut (nedan kallat det ändrade systemet) och till den tillhörande dokumentationen i begränsad omfattning, det vill säga enbart för kommissionens egna behov och för liknande behov hos offentliga förvaltningar i gemenskapens medlemsstater och enbart för översättning från engelska till franska och från franska till engelska, dock under en obegränsad tid. …

b) Om kommissionen, efter fullgörandet av detta avtal, vill fortsätta att, internt eller genom tredje man, utveckla det ändrade systemet med användning av andra av gemenskapens språkkombinationer, ska den betala ett schablonbelopp till leverantören på högst 100 000 USD för den första språkkombinationen och 80 000 USD

för varje följande språkkombination, eller 200 000 USD för varje språkkombination som omfattar ett nytt språk. Dessa belopp ska täcka kommissionens rätt att med ensamrätt fritt använda det ändrade systemet i dess utvecklade version under en obegränsad tid.

Om kommissionen, efter fullgörandet av detta avtal, vill be leverantören att vidareutveckla det ändrade systemet med användning av en annan språkkombination, ska den betala ett schablonbelopp till leverantören på högst 25 000 USD för den första språkkombinationen och 20 000 USD för varje följande språkkombination, eller 50 000 USD för varje språkkombination som omfattar ett nytt språk.

c) Leverantören har rätt att för egen räkning och för egna ändamål använda det ändrade systemet, såsom detta har utvecklats inom ramen för detta avtal och avtal om vidareutveckling genom användning av andra språkkombinationer, såsom anges i led b andra stycket, med undantag för de ordlistor som särskilt har utvecklats åt kommissionen. Leverantören ska ges tillgång till ordlistorna från fall till fall, mot en årlig upplåtelseavgift på högst 20 procent av kostnaden. Ordlistorna kommer att gratis ställas till leverantörens förfogande endast för demonstrationssyfte."

8 Enligt artikel 5 f i det första avtalet var luxemburgsk rätt tillämplig på avtalet och de luxemburgska domstolarna var behöriga vid en eventuell tvist.

9 Efter det första avtalet ingick kommissionen, under åren 1976–1987, ett flertal avtal med bolagen inom WTC-koncernen för att dels förbättra Systran-systemet, dels utveckla nya språkkombinationer (totalt nio språkkombinationer).

10 Vidare ingick kommissionen avtal med olika bolag utanför WTC-koncernen, utan att dessa koncernbolag var parter till avtalet, som gav dem rätt att använda Systran-systemet till förmån för medlemsstaternas statliga organ och gemenskapsinstitutionerna. I

ett av dessa avtal, kallat ”Samförståndsavtal om tekniskt samarbete” som den 18 januari 1985 ingicks med ett franskt bolag, Gachot SA, angav kommissionen att ”Systransystemet, programvaror och lexikon förbl[ev] kommissionens egendom” (artikel 4, med rubriken ”Nyttjanderätt”). Med tillämpning av detta samförståndsavtal gav kommissionen bolaget Gachot rätt att nyttja ”dess maskinöversättningssystem Systran till förmån för organ inom den offentliga sektorn i Europa”. Bolaget Gachot gav i gengäld kommissionen information om kvaliteten på gjorda översättningar, vilket gav den möjlighet att förbättra systemets prestanda (artikel 1, med rubriken ”Syfte”). Samarbetet mellan kommissionen och bolaget Gachot skedde utan ekonomiska bidrag (artikel 3, med rubriken ”Utgifter”).

2. Samarbetsavtalet mellan Systran-koncernen och kommissionen

11 Genom en rad avtal som ingicks från och med september 1985 förvärvade bolaget Gachot bolagen inom WTC-koncernen, vilka var ägare till Systran-teknologin och versionen Systran Mainframe, och bolaget kom att bli bolaget Systran till följd av detta förvärv.

12 Genom skrivelse av den 2 februari 1987, som generaldirektören för generaldirektoratet (GD) Telekommunikation, informationsindustrin och innovation skickade till bolaget Gachot, bad kommissionen att flera frågor skulle besvaras, vilket skedde på följande sätt genom skrivelse av den 5 februari 1987:

”Fråga l: Kan herr Gachot bevisa att han verkligen (han eller bolaget Gachot …) är ägare till eller majoritetsaktieägare i bolagen WTC och Systran Institut, och att han godtar allt ansvar som hans bolag har ådragit sig gentemot kommissionen?”

”Svar: Vårt företag har köpt upp dels [Peter] Tomas samtliga aktier i WTC och Latsec, dels 76 procent av Systran Instituts aktier. Vi är således fullt behöriga att föra hela koncernens talan och att företräda koncernen gentemot kommissionen.”

”Fråga 2: Vad händer med detta ansvar om herr Gachot (eller [bolaget] Gachot) upphör att vara ägare till (eller majoritetsaktieägare i) dessa bolag? Åtar sig herr Gachot att se till att detta ansvar iakttas av eventuella förvärvare?”

”Svar: Någon avyttring är inte planerad. Tvärtom följer vår koncern en kontinuerlig utvecklingspolicy på detta område. Vidare har kommissionen inte någon anledning att oroa sig på detta område, för avtalen har ingåtts mellan WTC och kommissionen, det vill säga juridiska personer, och de ändringar som kan komma att ske i bolagens aktieinnehav kan inte under några omständigheter påverka de avtal som har ingåtts”

”Fråga 3: Kan herr Gachot bekräfta att kommissionen, till följd av ingåendet av flera avtal med WTC och Systran Institut, har icke exklusiva nyttjanderätter för den offentliga sektorn i Europa som avser [nio] språkversioner av Systran?”

”Svar: Det står klart att kommissionen, genom de avtal som ingåtts mellan WTC och kommissionen ..., har icke exklusiva nyttjanderätter för sina egna behov och för behoven inom statliga organ i gemenskapens medlemsstater, och detta gäller språkversionerna av Systran II i de språk[kombinationer] som den har köpt …”

”Fråga 8: Är herr Gachot fortfarande överens om att tillåta mellanstatliga organ utanför gemenskapen att använda Systran[-programmet], i utbyte mot royalty som ska betalas till honom?”

”Svar: Bolaget Gachot avser naturligtvis att göra Systran-systemet tillgängligt för internationella organ utanför gemenskapen, vilket ska ske enligt olika avtal som kommer att ingås mellan bolaget Gachot och sådana organ …”

”Fråga 14: Är bolaget WTC villigt att överlåta nyttjanderätterna till kommissionen, på samma villkor som tidigare, till ett Systran-system för spanska–engelska? Skulle priset vara av samma storleksordning som det som erbjöds för det tysk–engelska systemet?”

”Svar: Bolaget WTC är helt med på att en icke exklusiv nyttjandelicens för spanska–engelska, och eventuellt även för italienska–engelska och portugisiska–engelska, ska överlåtas till kommissionen. Priset och villkoren beror i huvudsak på hur långt arbetet med att utveckla systemen har fortskridit vid den tidpunkt då kommissionen köper licensen.”

”Fråga 15: Är bolaget WTC villigt att utveckla nya system med danska och grekiska som målspråk och att överlåta dessa till kommissionen med (icke exklusiv) nyttjanderätt för den offentliga och privata sektorn?”

”Svar: WTC är helt överens om att utveckla varje system som består av europeiska språkkombinationer och andra system som kommissionen skulle kunna ha behov av.”

”Fråga 16: Skulle herr Gachot vara intresserad av en konvertering av Systran-systemet till programspråket C i Unix, vilket skulle öka portabiliteten i informationstekniskt hänseende? Är han beredd att finansiera hela eller delar av den investering som krävs (vilken troligen uppgår till omkring en miljon ecu)?”

”Svar: En konvertering av Systran-systemet till programspråket C i Unix är ett projekt som vi har planerat. Till att börja med har vi dock ansett det vara mycket viktigare att inrikta våra ansträngningar på att förbättra översättningskvaliteten och att göra de olika versionerna av Systran[-systemet] enhetliga. En konvertering av Systran[-systemet] till Unix är mycket intressant, men hänger alltjämt samman med att finansieringen blir av …”

13 Genom telefax av den 5 mars 1987, som en tjänsteman vid GD Telekommunikation, informationsindustrin och innovation skickade till bolaget Gachot, beskrev kommissionen på följande sätt innehållet i ”Systran-överenskommelsen” som höll på att förhandlas fram:

”Rättigheter, syften och skyldigheter

Inom ramen för denna överenskommelse föreligger det en fullständig jämvikt mellan de båda parternas rättigheter.

Systran-koncernen är ägare till grundprogrammen och kommissionens nyttjanderätt avseende dess nio språk[kombinationer] omfattar endast gemenskapsinstitutionerna och medlemsstaternas officiella organ.

Kommissionen är däremot ägare till de ordlistor som den har utarbetat sedan år 1975.

Var och en av parterna har investerat cirka 8 miljoner ecu för att förvärva sina rättigheter och strävar således efter att investeringarna ska ge avkastning.

Kommissionen har en moralisk skyldighet att se till att den investering som har bekostats av gemenskapens skattebetalare gynnar gemenskapens ekonomi, medan Systran-koncernen snabbt vill påbörja saluföringen av systemet i Europa.

Dessa två mål är helt sammanfallande och går att förena inom ramen för den föreslagna överenskommelsen.

Vidare har kommissionen och Systran-koncernen intresse av att göra Systran[-programmet] till ett effektivt redskap genom att harmonisera programvaror och ordlistor …"

14 Den 4 augusti 1987 undertecknade Systran-koncernen och kommissionen ett avtal om en gemensam organisation för utveckling och förbättring av översättningssystemet Systran för gemenskapens nuvarande och framtida officiella språk och för dess tillämpning (nedan kallat samarbetsavtalet).

15 I samarbetsavtalet angavs följande i en ”[i]nledande översikt”:

”1. Systran-systemet, vilket har utformats av bolaget WTC, är ett maskinöversättningssystem som omfattar ett grundprogram, språkprogramvaror, perifera programvaror och olika tvåspråkiga lexikon.

2. Den 22 september 1975 ingick kommissionen ett avtal med bolaget WTC rörande kommissionens användning av Systran-systemet och WTC:s första utveckling av detta system.

Kommissionen och bolaget WTC ingick senare andra avtal som syftade dels till att förbättra det befintliga systemet, dels till att utveckla system för [nya] språk[kombinationer].

Dessa avtal, vilka ingicks under åren 1976–1985, hade till syfte att utveckla och förbättra översättningsprogrammen och baslexikonen för de aktuella språken.

3. Underhållet och vidareutvecklingen av systemen har säkerställts genom en rad andra avtal mellan kommissionen och servicebolag. Dessa avtal avsåg kommissionens egna behov och ändamål.

4. Sedan år 1985 har kommissionen ingått avtal med olika bolag som ger dem rätt att använda Systran-systemet till förmån för statliga organ och Europeiska gemenskapernas institutioner, i utbyte mot information som ger kommissionen möjlighet att förbättra systemets prestanda.

5. Parterna konstaterar således att kommissionen har en licens för att använda grundsystemet och de förbättringar … som gjorts av WTC, vilken endast avser användning inom Europeiska gemenskaperna inom de specifika sektorer som anges i [punkt] 4 ovan.

6. Kommissionen har ensam äganderätt till de förbättringar och den utveckling av Systran-systemet som gjorts av kommissionen och dess leverantörer [som anges i punkt 3 ovan], i synnerhet lexikonen.

7. Parterna anser att det ligger i deras och Systran-användarnas intresse att systemet hela tiden förbättras. De har beslutat att ingå detta samarbetsavtal för att förena sina ansträngningar och därigenom fortsätta förbättringsarbetet.

I denna anda tillerkänner parterna varandra en rätt att använda Systran-systemet, vilket kan komma att utvecklas genom de förbättringar som kommer att ske tack vare att systemet används både inom den privata och den offentliga sektorn."

16 I artikel 4 i samarbetsavtalet, vilken avser "[ä]ganderätt", föreskrivs följande:

"Äganderätten till de olika språkversionerna av Systran och deras komponenter fortsätter att tillkomma de parter som innehade äganderätten till dessa vid avtalets undertecknande.

Bolagen inom Systran-koncernen förbinder sig att överlåta sin äganderätt först efter föregående underrättelse och med kommissionens samtycke. Förvärvaren måste acceptera att överta bolagens rättigheter och skyldigheter som följer av detta samarbetsavtal."

17 I inledningen till bilaga I till samarbetsavtalet anges följande:

"Kommissionen har alltid innehaft äganderätten till de ordlistor och andra komponenter som den har utvecklat för de olika versionerna av Systran, medan äganderätten till grundprogrammet var uppdelad mellan flera bolag och kommissionen ingick avtal och överenskommelser rörande användningen av systemet och dess förbättringar och utveckling, särskilt med [WTC] och Systran Institut.

Eftersom bolaget Gachot … sedan början av år 1986 är den största aktieägaren i dessa bolag, har detta övergripande avtal om utvecklingen och användningen av Systran ingåtts mellan samtliga berörda parter …"

18 I artikel 4a i samarbetsavtalet, som avser "[f]örbättringar och royalty", föreskrivs följande:

"Kommissionen ska omedelbart underrättas om och få tillgång till varje utveckling och förbättring av systemet, som följer av Systran-koncernens nyttjande av detta.

Systran-koncernen ska omedelbart underrättas om och få tillgång till varje utveckling och förbättring av systemet, som följer av kommissionens nyttjande av detta.

Varje förändring av systemet som inte följer av nyttjandet av detta i egentlig mening ska bli föremål för förhandling mellan parterna.

Under en inledande period på två år får vardera parten använda sig av den utveckling och de förbättringar som gjorts av den andra parten, utan att behöva betala någon royalty.

Efter utgången av denna period, och med beaktande av de erfarenheter som gjorts, ska kommissionen och Systran-koncernen fastställa avtalsvillkoren för deras framtida samarbete."

19 I artikel 5 i samarbetsavtalet, vilken avser "[n]yttjanderätt", föreskrivs följande:

"a) Kommissionen har rätt att inom den offentliga sektorn i gemenskapen använda det gemensamma systemet i dess mest utvecklade version och bevilja licenser för användning av detta system till nationella och internationella offentliga organ som är etablerade i gemenskapen i enlighet med definitionen i [punkt] 4 i den inledande översikten.

b) …

c) Bolagen inom Systran-koncernen förbinder sig att låta alla privata aktörer använda systemet på villkor som överensstämmer med handelsbruk."

20 Enligt artiklarna 11 och 12 i samarbetsavtalet var belgisk rätt tillämplig på avtalet och alla tvister mellan parterna rörande tolkningen, fullgörandet av avtalet eller avtalsbrott skulle avgöras genom ett skiljeförfarande.

21 Mellan åren 1988 och 1989 ingick kommissionen fyra avtal med bolaget Gachot för att erhålla en licens för att använda Systran-programmet för språkkombinationerna tyska–engelska, tyska–franska, engelska–grekiska, spanska–engelska och spanska–franska.

22 Genom rekommenderat brev av den 11 december 1991 sade kommissionen upp samarbetsavtalet i enlighet med artikel 8 i nämnda avtal, med en uppsägningstid på sex månader. Med tillämpning av denna bestämmelse föreskrevs det att vardera parten, efter utgången av en period på tre år, skulle förfoga över Systran-systemet i det skick som varje part hade uppnått. Enligt kommissionen var det befogat att säga upp avtalet på grund av att bolaget Systran inte hade iakttagit sina avtalsförpliktelser och avsåg att kräva betalt för det utvecklingsarbete avseende två språkkombinationer (franska–italienska och franska–spanska) som kommissionen hade utfört och ställt till bolaget Systrans förfogande enligt samarbetsavtalet. Det datum då samarbetsavtalet upphörde att gälla omfattade versionen EC-Systran Mainframe sexton språkkombinationer.

23 Systran-koncernen skapade och saluförde sedan en ny version av Systran-programmet som fungerade i operativsystemen Unix och Windows (Systran Unix), medan kommissionen utvecklade versionen EC-Systran Mainframe, beträffande de sexton ovannämnda språkkombinationerna. Därutöver tillkom språkkombinationen grekiska–franska, vilken utvecklades med hjälp av en extern leverantör och som fungerade i operativsystemet Mainframe, vilket är inkompatibelt med operativsystemen Unix och Windows.

B — *Den andra perioden: Från Systran Unix till EC-Systran Unix*

24 För att möjliggöra för versionen EC-Systran Mainframe att fungera i Unix- och Windowsmiljö, ingicks fyra avtal mellan bolaget Systran Luxembourg och kommissionen (nedan kallade avtalen om migrering).

25 Den 19 december 1997, före undertecknandet av det första avtalet om migrering, bad kommissionen i en skrivelse att bolaget Systran skulle ge den sitt samtycke i flera avseenden, däribland i följande två avseenden:

”1. Användningen av namnet Systran

Vid presentationer och i dokumentation eller skriftväxling hänvisar vi ofta till ’kommissionens system för maskinöversättning’. Eftersom detta system grundar sig på Systran-systemet, vore det mer logiskt att vid dessa tillfällen använda namnet Systran eller … EG-versionen av Systran.

2. Principen om en ömsesidig användning av [bolaget] Systrans ... system och kommissionens system

Kommissionen ska kunna använda bolaget Systrans ... produkter på sin server. Bolaget Systran ska, å sin sida, kunna använda kommissionens system.

Bolaget Systran … och dess dotterbolag förbinder sig redan nu att inte framställa några ekonomiska anspråk till följd av de avtal som tidigare ingåtts mellan ’Systrankoncernen’ och kommissionen.”

26 Den 22 december 1997, dagen för undertecknandet av det första avtalet om migrering, besvarade bolaget Systran kommissionens begäran genom att påpeka följande:

”1. Användningen av namnet Systran

Vi bekräftar härmed vårt samtycke till att kommissionen får använda varumärket SYSTRAN. Användningen ska vara systematisk för alla system för maskinöversättning som grundar sig på det ursprungliga Systran-systemet. Följaktligen ger vi er rätt att använda varumärket SYSTRAN endast i syfte att sprida eller tillhandahålla maskinöversättningssystemet Systran.

2. Principen om en ömsesidig användning av [bolaget] Systrans ... system och kommissionens system

Vi bekräftar härmed vårt samtycke till att kommissionen får använda Systran-produkterna i Unixmiljö och/eller Windowsmiljö för sina interna behov.

Bolaget Systran förbinder sig att inte framställa några ekonomiska anspråk till följd av fullgörandet av de avtal som tidigare ingåtts mellan Systran-koncernen och kommissionen.”

27 I artikel 2 i det första avtalet om migrering, vilket ingicks mellan bolaget Systran Luxembourg och kommissionen, ges följande definition av ”kommissionens system för maskinöversättning”:

”Kommissionens system för maskinöversättning, även kallat Systran EC version [EG-versionen av Systran], betecknar en särskild version av maskinöversättningssystemet Systran som ursprungligen utvecklades av World Translation Center, La Jolla, USA,

och som Europeiska kommissionen sedan har vidareutvecklat för interna ändamål sedan år 1976. Kommissionens system för maskinöversättning skiljer sig från 'Systran Original Version' [originalversionen av Systran-systemet], det vill säga det system för maskinöversättning som har utvecklats och saluförts av Systran SA France och dess dotterbolag."

(The Commission's machine translation system, or 'Systran EC version', designates a specific version of the Systran machine translation system originally developed by the World Translation Center, La Jolla, USA, which since 1976 has been further developed by the European Commission for internal purposes. The Commission's machine translation system is distinct from the 'Systran Original Version', which refers to the machine translation system developed and commercialised by Systran S.A. of France and its subsidiaries.)"

28 I artikel 13 i det första avtalet om migrering, med rubriken "Patent, nyttighetsmodeller (bruksmönster), varumärken, mönster och industriella modeller, industriell äganderätt och immateriella rättigheter", föreskrivs följande:

"1. Kommissionen ska omedelbart informeras om alla resultat eller patent som leverantören [det vill säga Systran Luxembourg] har erhållit vid fullgörandet av detta avtal. Resultatet eller patentet tillhör Europeiska gemenskaperna, vilka fritt kan förfoga över dessa, med undantag av de fall då industriell äganderätt eller immateriella rättigheter redan föreligger.

2. Kommissionens system för maskinöversättning, inbegripet dess komponenter, även om de har ändrats under fullgörandet av avtalet, ska förbli kommissionens egendom, med undantag av de fall då industriell äganderätt eller immateriella rättigheter redan föreligger.

…

5. Om tredje man inleder ett förfarande, särskilt om det är fråga om anspråk på en rättighet, även efter fullgörandet av avtalet, ska den inblandade parten så snart som möjligt underrätta den andra parten. De båda parterna ska agera gemensamt och tillhandahålla varandra alla upplysningar och bevis som de har eller skaffar sig. ”

(1. Any results or patent obtained by the Contractor [à savoir Systran Luxembourg] in performance of this contract shall be immediately reported to the Commission and shall be the property of the European Communities, which may use them as they see fit, except where industrial or intellectual property rights already exist.

2. The Commission's machine translation system, together with all its components shall, whether modified or not in the course of the contract, remain the property of the Commission, except where industrial or intellectual property rights already exist.

[...]

5. At the first sign of proceedings by a third party, in particular of a claim, even after completion of the contract, the party involved shall notify the other party as soon as possible and the two parties shall then act in unison and provide each other with all the information and evidence that they possess or obtain.)

29 Enligt artiklarna 15 och 16 i det första avtalet om migrering var luxemburgsk rätt tillämplig på avtalet och varje tvist mellan gemenskapen och bolaget Systran Luxembourg rörande detta avtal omfattades av de luxemburgska domstolarnas behörighet.

30 I det första tilläggsavtalet till det fjärde avtalet om migrering fastställdes att detta avtal skulle upphöra att gälla den 15 mars 2002 och det angavs att det datumet ”åt[og] sig

leverantören att senast den 15 mars 2002 slutföra alla uppgifter som avtalet avser, särskilt följande: uppdaterad bevisning för alla rättigheter (varumärken, patent, immateriella rättigheter och industriell äganderätt, upphovsrätt etcetera) som Systrankoncernen gör anspråk på och som har samband med maskinöversättningssystemet Systran". Kommissionen har uppgett att bolaget Systran Luxembourg inte gav kommissionen denna information.

C — *Den tredje perioden: Från och med anbudsinfordran den 4 oktober 2003*

31 Den 4 oktober 2003 anordnade kommissionen en anbudsinfordran avseende underhåll och språklig förbättring av kommissionens system för maskinöversättning. Efter denna anbudsinfordran tilldelades bolaget Gosselies två av de tio delar som kontraktet omfattade. Det rör sig om de delar där engelska eller franska används som källspråk.

32 I skrivelse av den 31 oktober 2003 uppgav bolaget Systran följande till kommissionen:

"Vi har fått kännedom om den anbudsinfordran som utfärdades den 4 oktober 2003 … Vid en läsning av denna handling, förefaller det som om de arbeten som ni avser att utföra skulle kunna göra intrång i vårt bolags immateriella rättigheter. Vi är angelägna om att upprätthålla det konstruktiva samarbetsklimatet mellan vårt bolag och kommissionen, och vill därför inhämta era synpunkter i det avseendet. Av de skäl som angetts ovan förstår ni att vi inte kan svara på denna anbudsinfordran."

33 I sitt svar av den 17 november 2003 angav kommissionen följande:

"Jag har tagit del av er skrivelse av den 31 oktober 2003. De arbeten som vi avser att utföra förefaller enligt vår mening inte vara sådana att de gör intrång i några

immateriella rättigheter. Jag delar er önskan om att upprätthålla goda arbetsrelationer, med iakttagande av kommissionens förfaranden."

34 Efter denna skriftväxling skedde ytterligare skriftväxling mellan bolaget Systran och kommissionen, och möten anordnades av kommissionen för att klargöra vad bolagets anspråk avsåg.

35 I samband med dessa kontakter åberopade sökandebolagen följande omständigheter:

— Systran-koncernen äger ett maskinöversättningsprogram kallat Systran (eller Systran-systemet) och utvecklar de olika versionerna av detta program.

— Efter flera på varandra följande avtal som ingåtts mellan Systran-koncernen och kommissionen anpassade bolaget Systran sin programvara för att skapa en ny version kallad EC-Systran.

— Under åren 1999–2002 säkerställde Systran-koncernen migreringen av versionen EC-Systran för att den skulle kunna fungera i Unix. För att göra detta använde Systran-koncernen bolaget Systrans redan befintliga rättigheter till ursprungsprogrammet och till kärnan i Systran-systemet i Unix, vilket år 1993 helt skrevs om av bolaget Systran för dess egna behov.

36 Som svar påpekade kommissionen att dessa omständigheter, precis som den tekniska dokumentation som lades fram av sökandebolagens dataexpert den 6 januari 2005, inte utgjorde "bevis för de immateriella rättigheter" som Systran-koncernen gjorde gällande beträffande Systran-programmet. I brist på "styrkande handlingar" i det avseendet, ansåg kommissionen att Systran-koncernen inte hade rätt att invända mot de arbeten som utfördes av det bolag som valdes ut i det omtvistade anbudsförfarandet.

37 I korthet kunde Systran-koncernen inte hävda sina påstådda rättigheter till Systran-programmet, vilket det saluför i versionen Systran Unix, för att förbjuda det som koncernen anser utgör ett intrång i rätten till detta program från kommissionens sida.

Förfarandet och parternas yrkanden

38 Sökandebolagen har väckt förevarande talan genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 25 januari 2007.

39 Som en åtgärd för processledning anmodades parterna den 1 december 2008 att besvara en rad frågor rörande huruvida talan har sin grund i ett avtalsförhållande eller ett utomobligatoriskt förhållande (nedan kallade den första omgången frågor).

40 Parterna besvarade den första omgången frågor den 30 januari och den 2 februari 2009.

41 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten (tredje avdelningen) att inleda det muntliga förfarandet och anmodade parterna, som en åtgärd för processledning, att besvara ytterligare en rad frågor rörande versionen Systran Unix, användarens rättigheter, arten av de begärda åtgärderna enligt det omtvistade kontraktet och bolaget Gosselies verksamhet vad beträffar utformning och saluföring av översättningsprogram (nedan kallad den andra omgången frågor).

42 Parterna besvarade den andra omgången frågor den 14 oktober 2009.

43 Parterna utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens frågor vid förhandlingen den 27 oktober 2009.

44 Vid förhandlingen inbjöd förstainstansrätten parterna att delta i ett informellt förlikningsmöte. Efter detta möte uppgav parterna att de skulle meddela förstainstansrätten innehållet i deras förlikningsavtal om detta ingicks före datumet för avkunnandet av förevarande dom. Tribunalen har inte mottagit något sådant meddelande.

45 I förhandlingsprotokollet erinrades om de huvudsakliga omständigheter som framkom under förhandlingen vad beträffar frågan huruvida talan har sin grund i ett avtalsförhållande eller ett utomobligatoriskt förhållande, det rättsstridiga handlande som kommissionen klandras för och uppskattningen av den skada som sökandebolagen har gjort gällande. Parterna har delgetts detta protokoll och protokollet från det informella mötet.

46 Genom beslut av den 26 mars 2010 förordnade tribunalen (tredje avdelningen) om att återuppta det muntliga förfarandet för att anmoda parterna, såsom en åtgärd för processledning, att besvara en rad frågor rörande de omständigheter som ska beaktas vid uppskattningen av skadan (nedan kallade den tredje omgången frågor).

47 Parterna besvarade den tredje omgången frågor den 4 och den 5 maj 2010.

48 Med hänsyn till dessa svar och som en åtgärd för processledning, ombads sökandebolagen och kommissionen att inkomma med yttranden rörande den andra partens svar på den tredje omgången frågor. Tribunalen ville även få några klargöranden rörande vissa av de omständigheter som åberopades av parterna i deras svar (nedan kallad den fjärde omgången frågor).

49 Parterna inkom med yttranden och besvarade den fjärde omgången frågor den 11 juni 2010. Det muntliga förfarandet avslutades därefter.

50 Sökandebolagen har yrkat att tribunalen ska

— förplikta kommissionen att omedelbart upphöra med sina handlingar i form av intrång och röjande av know-how,

— förordna om att allt underlag som kommissionen och bolaget Gosselies innehar, och som återger den informationstekniska utveckling som det sistnämnda bolaget har gjort med utgångspunkt från versionerna EC-Systran Unix och Systran Unix i strid med sökandebolagens rättigheter, tas i beslag och överlämnas till bolaget Systran, eller i vart fall förstörs under någons överinseende,

— förplikta kommissionen att betala ett minimibelopp på 1 170 328 euro till bolaget Systran Luxembourg och 48 804 000 euro, ett belopp som senare kommer att ändras, till bolaget Systran,

— förordna om att tribunalens avgörande, på kommissionens bekostnad, ska publiceras i fackpress, i facktidskrifter och på specialiserade webbplatser som bolaget Systran anvisar, och

— under alla omständigheter förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

51 Kommissionen har yrkat att tribunalen ska

— avvisa talan,

— i annat fall ogilla talan, och

— förplikta sökandebolagen att ersätta rättegångskostnaderna.

Rättslig bedömning

I — *Upptagande till sakprövning*

A — *Yrkandet att tribunalen ska förplikta kommissionen att ersätta den skada som har gjorts gällande*

52 Kommissionen har åberopat tre grunder för att det tredje yrkandet, vilket syftar till att kommissionen ska förpliktas att ersätta den skada som sökandebolagen har gjort gällande, ska avvisas. För det första kan skadeståndsyrkandet inte prövas på grund av att det har sin grund i ett avtalsförhållande. Tribunalen skulle nämligen endast kunna bedöma påståendena om intrång och röjande av know-how genom att stödja sig på de olika avtal som har ingåtts mellan Systran-koncernen och kommissionen, vilka inte innehåller någon skiljedomsklausul som utpekar tribunalen som behörig domstol. För det andra kan skadeståndsyrkandet inte heller prövas på grund av att ansökan är oklar, eftersom ansökan inte ger några klargöranden om de lagbestämmelser som kommissionen påstås ha åsidosatt och ger få klargöranden om de handlingar i form av intrång och röjande av know-how som sökandebolagen har gjort gällande. För det tredje saknar tribunalen behörighet att ta ställning till frågan om intrång inom ramen för en skadeståndstalan, vilket framgår av beslutet av den 5 september 2007 i mål T-295/05, Document Security Systems mot ECB (REG 2007, s. II-2835) (nedan kallat beslutet i målet Document Security Systems).

1. Grunden för talan

a) Parternas argument

53 Kommissionen har hävdat att tribunalen inte kan bedöma huruvida det föreligger intrång och huruvida know-how felaktigt har röjts utan att stödja sig på de olika avtal som reglerade relationerna mellan Systran-koncernen och kommissionen under åren 1975–2002. Det eventuella skadeståndsansvar som gemenskapen skulle kunna ådra sig till följd av nyttjandet av versionerna EC-Systran Unix och Systran Unix av Systran-programmet är av avtalsrättslig art. Av det skälet ska det hänvisas till artikel 288 första stycket EG, enligt vilken ”[g]emenskapens avtalsrättsliga ansvar skall regleras av den lagstiftning som är tillämplig på avtalet i fråga”. Eftersom det saknas en skiljedomsklausul i den mening som avses i artikel 238 EG, är det således uppenbart att tribunalen saknar behörighet.

54 Som svar på en fråga av tribunalen, genom vilken kommissionen ombads ange på grundval av vilka avtalsbestämmelser den anser sig ha rätt att gå till väga på det sätt som den gjorde inom ramen för det omtvistade kontraktet utan att erhålla tillstånd från sökandebolagen, har kommissionen gjort gällande dels att den betvivlar att sökandebolagen innehar de immateriella rättigheterna till versionen Systran Unix av Systran-programmet, dels att den ”formellt bestrider att sökandebolagen innehar rättigheterna till programmet EC-Systran Unix”. I synnerhet har kommissionen hävdat att den har ”ensam äganderätt” till ”källkoderna till programmets språkdelar” enligt olika avtal som ingicks under åren 1975–2002 och det arbete som kommissionens avdelningar utförde vid utvecklingen av dessa delar. Enligt dessa avtal har kommissionen rätt, både före och efter migreringen, att låta utveckla versionen EC-Systran Unix i samarbete med utomstående leverantörer. I det avseendet har kommissionen citerat artikel 4 i samförståndsavtalet om tekniskt samarbete, punkt 6 i den inledande

översikten i samarbetsavtalet och artikel 13.1 och 13.2 i avtalen om migrering som ingicks med bolaget Systran Luxembourg, enligt vilka kommissionens system för maskinöversättning ska förbli dess egendom.

55 Sökandebolagen har i huvudsak påpekat att tribunalen är behörig enligt artikel 288 andra stycket EG. I förevarande fall har talan sin grund i det förhållandet att kommissionen gjorde eller lät göra ändringar i programmet Systran Unix eller dess version EC-Systran Unix som inte var tillåtna, och som således inte följde av avtal, trots att den inte hade några rättigheter som gav den möjlighet att ändra, och än mindre låta ändra, programmet utan sökandebolagens tillstånd.

56 I sitt svar på tribunalens frågor har sökandebolagen framhållit att kommissionen aldrig har fått tillåtelse att lämna ut de omtvistade uppgifterna till någon utomstående. I avsaknad av en avtalsbestämmelse som ger kommissionen tillåtelse att företa de användningar och röjanden som har skett, har kommissionen, vilken har agerat utanför den ram som fastställdes i avtalen, ådragit sig utomobligatoriskt ansvar, vilket omfattas av tribunalens exklusiva behörighet.

b) Tribunalens bedömning

Påpekanden rörande behörigheten i avtalsrättsliga tvister och i utomobligatoriska tvister

57 Tribunalens behörighet att pröva en skadeståndstalan varierar beroende på om det är fråga om avtalsrättsligt eller utomobligatoriskt skadeståndsansvar. I fråga om avtalsrättsligt skadeståndsansvar anges det i artikel 238 EG att domstolen ska vara behörig

att träffa avgöranden med stöd av en skiljedomsklausul i ett offentligrättsligt eller privaträttsligt avtal, som ingåtts av gemenskapen eller för dess räkning. I fråga om utomobligatoriskt skadeståndsansvar preciseras det i artikel 235 EG att domstolen ska vara behörig att avgöra tvister om sådant skadestånd som avses i artikel 288 andra stycket EG, vilken avser skada som orsakats av institutionerna eller av deras anställda under tjänsteutövning.

58 I fråga om avtalsrättsligt skadeståndsansvar är således tribunalen behörig endast om det finns en skiljedomsklausul i den mening som avses i artikel 238 EG. I avsaknad av en sådan klausul kan tribunalen i själva verket inte, med stöd av artikel 235 EG, pröva en skadeståndstalan som vilar på avtalsrättslig grund. Om så inte vore fallet, skulle tribunalen utvidga sin behörighet till att omfatta även andra tvister än de som uteslutande förbehålls den enligt artikel 240 EG, eftersom denna bestämmelse tillerkänner de nationella domstolarna behörigheten enligt allmän rätt att avgöra tvister i vilka gemenskapen är part (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 20 maj 2009 i mål C-214/08 P, Guigard mot kommissionen, ej publicerad i rättsfallssamlingen, punkterna 35-41, förstainstansrättens beslut av den 18 juli 1997 i målT-44/96, Oleifici Italiani mot kommissionen, REG 1997, s. II-1331, punkterna 35 och 38, och förstainstansrättens dom av den 25 maj 2004 i mål T-154/01, Distilleria Palma mot kommissionen, REG 2004, s. II-1493, punkt 50).

59 Vad beträffar utomobligatoriskt skadeståndsansvar är däremot domstolen behörig utan att det krävs att parterna i tvisten på förhand har gett sitt samtycke. Domstolens behörighet framgår nämligen direkt av artiklarna 235 EG och 288 andra stycket EG när talan syftar till att gemenskapen ska ersätta utomobligatorisk skada som orsakats av kommissionen.

60 För att fastställa sin behörighet enligt artikel 235 EG ska tribunalen, med beaktande av de olika relevanta uppgifterna bland handlingarna i målet, undersöka huruvida det skadeståndsyrkande som sökandebolagen har framställt på ett objektivt och allmänt sätt baserar sig på skyldigheter som vilar på avtalsrättslig eller utomobligatorisk

grund och som gör det möjligt att fastställa huruvida tvisten har sin grund i ett avtalsförhållande eller ett utomobligatoriskt förhållande. Dessa uppgifter går bland annat att utläsa genom att undersöka parternas påståenden, den omständighet som orsakade den skada som det yrkas ersättning för och innehållet i de avtalsrättsliga eller utomobligatoriska bestämmelser som har åberopats för att avgöra den omtvistade frågan (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovan i punkt 58 nämnda målet Guigard mot kommissionen, punkterna 35–38).

61 I det avseendet ska det påpekas att tribunalens behörighet i avtalsrättsliga tvister utgör ett undantag från allmän rätt och ska följaktligen tolkas restriktivt. Således kan tribunalen endast pröva yrkanden som härleds från avtalet eller som har ett direkt samband med de förpliktelser som följer av avtalet (se domstolens dom av den 20 februari 1997 i mål C-114/94, IDE mot kommissionen, REG 1997, s. I-803, punkt 82 och där angiven rättspraxis). Så skulle särskilt vara fallet om det framgick av de faktiska omständigheterna att kommissionen enligt avtal hade tillåtelse att ge tredje man i uppdrag att utföra de arbeten som avsågs i anbudsinfordran och om föremålet för tvisten, med hänsyn till att dessa arbeten föreskrevs i en eller flera avtalsbestämmelser, i själva verket bestod i ett skadeståndsyrkande som vilade på avtalsrättslig grund (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovan i punkt 58 nämnda målet Guigard mot kommissionen, punkterna 35 och 36, beträffande beaktandet av de faktiska omständigheterna, och punkt 38, beträffande skadeståndsyrkandets faktiska föremål).

62 Om tribunalen, för att bedöma huruvida det finns fog för dessa argument, ska undersöka innehållet i de olika avtal som ingicks mellan WTC/Systran-koncernen och kommissionen under åren 1975–2002, vilka har åberopats av kommissionen till stöd för dess argument, ska det även påpekas att en sådan undersökning hör till bedömningen av behörigheten och kan inte – som sådan – medföra att tvistens art ändras så att den anses ha sin grund i ett avtalsförhållande. Om så inte vore fallet, skulle tvistens art och följaktligen den behöriga domstolen kunna komma att ändras enbart på grund av att svaranden åberopar att det föreligger något slags avtalsförhållande med

sökanden, trots att det vid en bedömning av de åberopade avtalen skulle kunna konstateras att avtalen saknar betydelse i det avseendet. När tribunalen prövar en tvist om utomobligatoriskt skadeståndsansvar kan den således mycket väl undersöka innehållet i ett avtal, såsom den gör i fråga om vilken handling som helst som åberopas av en part till stöd för sina argument, för att utröna huruvida detta kan påverka den tilldelade behörighet som tribunalen uttryckligen har getts genom artikel 235 EG. Denna undersökning hör till bedömningen av de faktiska omständigheter som har åberopats för att fastställa tribunalens behörighet. Avsaknaden av en sådan behörighet utgör ett rättegångshinder som inte kan avhjälpas i den mening som avses i artikel 113 i rättegångsreglerna.

63 Som jämförelse slog domstolen, i ett mål som avsåg en begäran om förlängning av ett avtal där sökanden gjorde gällande att skyldigheter som vilade på avtalsrättslig och utomobligatorisk grund hade åsidosatts, fast att enbart åberopandet av rättsregler som inte följde av avtalet, men som var bindande för parterna, inte kunde medföra att tvistens avtalsrättsliga art ändrades och att den behöriga domstolen inte kunde pröva talan (domen i det ovan i punkt 58 nämnda målet Guigard mot kommissionen, punkt 43). I ett mål som rör följderna av en anbudsinfordran, där sökandena enbart stöder sig på åsidosättandet av skyldigheter som vilar på utomobligatorisk grund, kan således enbart det förhållandet att deras avtalspart åberopar skyldigheter som vilar på avtalsrättslig grund och som inte avser det omtvistade handlandet inte medföra att tvistens utomobligatoriska art ändras och att den behöriga domstolen inte kan pröva tvisten.

64 I allmänhet ankommer det dessutom på den part som gör gällande åsidosättande av en skyldighet att styrka skyldighetens innehåll och dess tillämpning på omständigheterna i målet. Av det skälet ska tribunalen pröva de argument rörande skadeståndsyrkandet som sökandebolagen har anfört före de argument som kommissionen har anfört och som avser att det föreligger ett tillstånd enligt avtal att röja information för tredje man som kan omfattas av skyddet för upphovsrätt och know-how.

Prövning av det skadeståndsyrkande som sökandebolagen har framställt

65 I förevarande mål har sökandebolagens skadeståndsyrkande framställts endast med stöd av artiklarna 235 EG och 288 andra stycket EG. Sökandebolagen har varken åberopat eller grundat sig på några avtalsbestämmelser som ingåtts med kommissionen. Dessa avtalsbestämmelser har endast åberopats av kommissionen till stöd för ståndpunkten att kommissionen hade rätt att göra det som den klandras för i förevarande mål.

66 Till stöd för skadeståndsyrkandet har sökandebolagen åberopat två rättsstridiga och skadebringande handlanden av utomobligatorisk art. För det första röjde kommissionen på ett rättsstridigt sätt bolaget Systrans know-how för tredje man, eftersom utförandet av de tjänster som beskrivs i anbudsinfordran med nödvändighet medförde otillåtet röjande och en ändring av källkoden till Systran-programmet, som sökandebolagen har ensam äganderätt till. För det andra gjorde sig kommissionen skyldig till intrång då bolaget Gosselies utan tillstånd utvecklade versionen EC-Systran Unix, en version av Systran-programmet som är nästan identisk med versionen Systran Unix och som således är avhängig av denna, vilken har utvecklats och saluförs av Systrankoncernen, vilken ensam innehar de immateriella rättigheterna hänförliga till denna version.

67 Den omständighet som i förevarande fall orsakade de skador som görs gällande och som det yrkas ersättning för, det vill säga det påstått felaktiga handlande som orsakar sökandebolagen skada, består således särskilt av kommissionens otillåtna röjande för tredje man, bolaget Gosselies, av källkoder beträffande vilka Systran-koncernen har gjort anspråk på äganderätten och skydd enligt de allmänna principer som är gemensamma för medlemsstaternas rättsordningar avseende upphovsrätt och know-how.

68 Närmare bestämt har sökandebolagen hävdat att de, i egenskap av upphovsmän till Systran-programmet och versionen Systran Unix, kan motsätta sig varje användning, ändring, anpassning eller förbättring av det bearbetade verk som EC-Systran Unix utgör, som inte godkänts av innehavaren av rättigheterna till ursprungsprogrammet. Sökandebolagen åtnjuter således enligt lag en ”rätt att göra invändningar”, vilken är avsedd att säkerställa skyddet för vissa uppgifter som de innehar äganderätten till mot att kommissionen använder eller överlämnar dessa till tredje man utan deras tillstånd.

69 Till stöd för denna rätt har sökandebolagen, såsom allmänna principer som är gemensamma för medlemsstaternas rättsordningar, åberopat Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk av den 9 september 1886, i dess ändrade lydelse (nedan kallad Bernkonventionen), rådets direktiv 91/250/EEG av den 14 maj 1991 om rättsligt skydd för datorprogram (EGT L 122, s. 42; svensk specialutgåva, område 17, volym 1, s. 111) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/48/EG av den 29 april 2004 om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter (rättad lydelse EUT L 195, s. 16). Dessa bestämmelser, vilka i förekommande fall kan utgöra utomobligatoriska skyldigheter, såsom kommissionen medgav som svar på en fråga av tribunalen rörande detta vid förhandlingen, återges i medlemsstaternas rättsordningar. I dessa bestämmelser fastslås i huvudsak följande allmänna principer: Enbart på grund av att ett datorprogram har skapats, har upphovsmannen en exklusiv immateriell rättighet till verket som kan göras gällande gentemot alla. Ställningen som upphovsman tillkommer, såvida inte motsatsen bevisas, den eller de under vars namn datorprogrammet sprids. Upphovsmannen till ett datorprogram har, med förbehåll för vissa undantag, ensamrätt att utföra eller ge tillstånd till återgivning, anpassning eller spridning av datorprogrammet.

70 Tribunalen anser att sökandebolagen därigenom har lagt fram tillräckliga uppgifter för att slutsatsen ska kunna dras, i detta skede av bedömningen, att Systran-koncernen kan åberopa upphovsrätten till versionen Systran Unix av Systran-programmet, vilken den har utvecklat och saluför i sitt eget namn.

71 I avsaknad av bevis för att sökandebolagen inte innehar de aktuella rättigheterna är det däremot uppenbart att kommissionen inte har lyckats ifrågasätta tribunalens behörighet genom att bestrida den upphovsrätt som Systran-koncernen har åberopat vad beträffar denna version av Systran-programmet.

72 För det första är enbart de tvivel som kommissionen har gett uttryck för vad gäller sökandebolagens ställning som innehavare av de immateriella rättigheterna till versionen Systran Unix av Systran-programmet (se ovan punkt 54) otillräckliga i det avseendet. Ett sådant resonemang uppfyller inte det beviskrav som uppställs för att ifrågasätta möjligheten för Systran-koncernen att åberopa upphovsrätten till versionen Systran Unix av Systran-programmet med hänsyn till ovannämnda allmänna principer som är gemensamma för medlemsstaternas rättsordningar, eftersom det vilar på allmänna och inte tillräckligt precisa påståenden med hänsyn till det aktuella programmets särdrag och de juridiska och tekniska expertutlåtanden som sökandebolagen har ingett.

73 För det andra, och utan att föregripa resultatet av den diskussion som avser målet i sak, ska det påpekas att tribunalen bad kommissionen att förklara vad dess tvivel beträffande den av sökandebolagen åberopade äganderätten avser och bad sökandebolagen att uttala sig i det avseendet. De experter som sökandebolagen har åberopat har således redogjort för en rad juridiska och tekniska argument till stöd för att Systran-koncernen har upphovsrätt både till ett omskrivet program och till de versioner av detta program som använder dess källkod (yttrande av P. Sirinelli, professor vid universitetet Panthéon-Sorbonne Paris-I, angående det upphovsrättsliga skyddet för ett omskrivet program, nedan kallat Sirinellis andra yttrande; H. Bitans tekniska skrivelse om programmet Systran Unix nya och särskilda karaktär, vad beträffar skrivning, sammansättning och struktur, jämfört med programmet Systran Mainframe och programmet EC-Systran Mainframe, nedan kallad Bitans andra tekniska skrivelse). I synnerhet framgår det därav att versionen Systran Unix inte utgör enbart en portering av den redan befintliga versionen Systran Mainframe, såsom kommissionen har försökt göra gällande, utan en omskrivning till programspråk C av samtliga program som ursprungligen skrevs med assemblerspråk, och att dessa versioner i grunden är

olika. Det har inte heller bestritts att versionen Systran Unix har kommit att ersätta versionen Systran Mainframe, vilken med tiden blev föråldrad.

74 Trots tribunalens uttryckliga begäran om detta, har kommissionen inte kunnat förebringa någon teknisk bevisning som kan ifrågasätta förekomsten av Systran-koncernens upphovsrätt till versionen Systran Unix av Systran-programmet eller till de informationstekniska komponenter som programmet består av eller som utgör den operativa källkoden, särskilt vad beträffar de delar som avser programmets grundkärna och språkprogram. Sökandebolagen har inte bestritt kommissionens äganderätt till de lexikon som har utarbetats av kommissionens avdelningar för att ta hänsyn till det specifika språkbruket vid denna institution.

75 För det tredje har kommissionen, allt eftersom domstolsförfarandet har pågått, tvingats medge att Systran-koncernen faktiskt innehade immateriella rättigheter i det sammanhanget. Kommissionen medgav således i samband med dupliken att den inte bestred det förhållandet att bolaget Systran innehade rättigheter till programmet Systran Unix, som bolaget saluför, samtidigt som kommissionen angav att det var troligt att Systran-koncernen hade använt sig av den utveckling som gjorts för kommissionens räkning inom ramen för versionerna EC-Systran Mainframe och EC-Systran Unix för att integrera denna utveckling i versionen Systran Unix. Närmare bestämt påpekade kommissionen vid förhandlingen att den faktiskt inte bestred att bolaget Systran innehade rättigheter till dessa program, både vad gäller versionen Mainframe och naturligtvis versionen Unix, samtidigt som den dock gjorde ett litet förbehåll om de delar som på ett rättsstridigt sätt har integrerats i den ursprungliga versionen av Systran Unix, efter de avtal som tidigare hade ingåtts med kommissionen.

76 Som tribunalen angav i samband med den andra omgången frågor och på nytt under förhandlingen, ska det dock konstateras att versionen Systran Unix föregick versionen EC-Systran Unix med flera år. Det är därför föga sannolikt att Systran-koncernen

har kunnat integrera, i versionen Systran Unix som den har utvecklat och saluför, den utveckling som senare skedde i samband med versionen EC-Systran Unix, för att tillgodose kommissionens egna behov i språkligt och terminologiskt hänseende. Kommissionen har inte kunnat styrka sitt påstående i det avseendet.

77 Det finns inte heller några materiella bevis som kan stödja kommissionens argument om att det är troligt att delar av versionen EC-Systran Mainframe, vilken utvecklades med utgångspunkt från sökandebolagens version Systran Mainframe, på ett rättsstridigt sätt har integrerats i den ursprungliga versionen av Systran Unix. Detta argument motsägs för övrigt, vad beträffar programmets källkod, särskilt vad beträffar kärnan och de språkprogram som är knutna till denna, av de förklaringar som har lämnats av sökandens tekniska expert, enligt vilka ett program som skrivits med assemblerspråk avviker markant från ett program som skrivits med programspråket C (se Bitans andra tekniska skrivelse, särskilt exemplet på behandling av teckensträngen ”Hello world!” med assemblerspråk och med programspråk C). Kommissionen har inte ifrågasatt denna tekniska förklaring.

78 Vad beträffar det åberopade skyddet för know-how, har sökandebolagen gjort gällande att know-how i allmänhet definieras som en ”viss mängd teknisk information som är hemlig, substantiell och identifierad i någon lämplig form”. I det avseendet anser sökandebolagen att kommissionens röjande av sådan information för tredje man, utan något tillstånd från deras sida, utgör ett rättsstridigt handlande som kan medföra att gemenskapen ådrar sig utomobligatoriskt ansvar enligt artikel 288 andra stycket EG.

79 Till stöd för detta argument har sökandebolagen med fog hänvisat till domstolens dom av 7 december 1985 i mål 145/83, Adams mot kommissionen (REG 1985, s. 3539; svensk specialutgåva, volym 8, s. 327), punkt 34, vari det slogs fast att den skyldighet att iaktta sekretess som åligger kommissionen och dess personal enligt artikel 287 EG utgjorde en allmän rättsprincip. Den allmänna principen om att företagen har rätt till

skydd för sina affärshemligheter, som artikel 287 EG är uttryck för, har vidare bekräftats i domstolens dom av den 19 maj 1994 i mål C-36/92 P, SEP mot kommissionen (REG 1994, s. I-1911; svensk specialutgåva, volym 15, s. I-155), punkt 36. I artikel 41 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, som proklamerades i Nice den 7 december 2000 (EGT C 364, s. 1), anges det även att det är nödvändigt för administrationen att respektera ”berättigade intressen vad avser sekretess, tystnadsplikt och affärshemlighet”.

80 Affärshemligheter omfattar tekniska uppgifter om know-how för vilka gäller att inte endast det förhållandet att de sprids till allmänheten utan även det förhållandet att de överlämnas till en annan person än den som har lämnat uppgifterna, på ett allvarligt sätt kan skada denna persons intressen (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 18 september 1996 i mål T-353/94, Postbank mot kommissionen, REG 1996, s. II-921, punkt 87). För att tekniska uppgifter ska vara av sådan art att de omfattas av tillämpningsområdet för artikel 287 EG krävs det först och främst att de endast är kända av en begränsad krets av personer. Vidare måste det röra sig om uppgifter som kan orsaka allvarlig skada för uppgiftslämnaren eller tredje man om de röjs. Slutligen är det nödvändigt att de intressen som kan skadas av spridandet av uppgifterna rent objektivt sett är skyddsvärda (förstainstansrättens dom av den 30 maj 2006 i mål T-198/03, Bank Austria Creditanstalt mot kommissionen, REG 2006, s. II-1429, punkt 71, och av den 12 oktober 2007 i mål T-474/04, Pergan Hilfsstoffe für industrielle Prozesse mot kommissionen, REG 2007, s. II-4225, punkt 65).

81 I förevarande mål ska det således anses att en teknisk uppgift, som hör till ett företags affärshemligheter och som har lämnats till kommissionen för särskilda ändamål, inte får röjas för tredje man för andra ändamål utan det berörda företagets tillstånd.

82 Tribunalen finner att sökandebolagen, i tillräcklig utsträckning för att ligga till grund för tribunalens behörighet enligt artikel 235 EG, har hävdat att kommissionen har åsidosatt skyldigheter som vilar på utomobligatorisk grund och som avser upphovsrätten och know-how avseende versionen Systran Unix av Systran-programmet.

83 Kommissionen har inte anfört något argument som kan påverka denna slutsats och tribunalen ska därför pröva den andra delen av dess resonemang, enligt vilken kommissionen har tillstånd enligt avtal som ger den möjlighet att göra det som den klandras för i förevarande mål.

Prövning av de uppgifter som kommissionen har åberopat till stöd för att det föreligger ett tillstånd enligt avtal att röja information för tredje man som kan omfattas av skyddet för upphovsrätt och know-how

84 De rättsstridiga och skadebringande handlanden som kommissionen påstås ha gjort sig skyldig till i förevarande mål består av bland annat röjandet för tredje man, bolaget Gosselies, utan sökandebolagens samtycke, av information som kan omfattas av skyddet för Systran-koncernens upphovsrätt och know-how.

85 Det finna inga uppgifter i handlingarna i målet som visar att kommissionen hade tillåtelse enligt avtal att lämna ut information om versionen Systran Unix och know-how avseende denna version till bolaget Gosselies.

86 För det första finns det inte något avtal som ingåtts mellan parterna som uttryckligen avser frågan om att eventuellt ge tredje man i uppdrag att utföra vissa arbeten avseende versionen EC-Systran Unix. När bolaget Systran kontaktade kommissionen för att diskutera frågan, inskränkte sig kommissionen till att förneka bolaget Systrans rättigheter till versionen Systran Unix av Systran-programmet och till att anse att Systran-koncernen inte hade rätt att motsätta sig de arbeten som bolaget Gosselies fått i uppdrag att utföra (se ovan punkterna 31–37).

87 För det andra har kommissionen, som svar på en fråga av tribunalen rörande detta, åberopat tre avtalsbestämmelser till stöd för att den kunde anlita bolaget Gosselies för att låta utveckla versionen EC-Systran Unix av Systran-programmet, utan att Systran-koncernen kunde motsätta sig detta genom att åberopa upphovsrätten och know-how avseende versionen Systran Unix av detta program (se ovan punkt 53).

88 Kommissionen har först åberopat artikel 4, med rubriken ”Nyttjanderätt”, i samförståndsavtalet om tekniskt samarbete, vilket kommissionen ingick med bolaget Gachot den 18 januari 1985, innan detta bolag övertog WTC-koncernen och blev bolaget Systran. I denna artikel anges särskilt att ”Systran-systemet, programvaror och lexikon förblir kommissionens egendom”.

89 Tribunalen konstaterar att denna bestämmelse inte kan ligga till grund för att förevarande tvist ska anses vara av avtalsrättslig art. Ovannämnda bestämmelse kan inte göras gällande gentemot sökandebolagen, vars äganderätt till Systran-programmet, och särskilt versionen Systran Mainframe, inte grundar sig på det samförståndsavtal som kommissionen ingick med bolaget Gachot den 18 januari 1985 (se ovan punkt 10). Systran-koncernens äganderätt till Systran-programmet och dess version Systran Mainframe uppkom nämligen genom att bolaget Gachot övertog WTC-koncernen vid ett senare datum (se ovan punkt 11 och de handlingar som har ingetts som bilagorna 5–7 till repliken). Även om ingen har bestritt att bolaget Gachot den 18 januari 1985 inte hade någon som helst äganderätt till Systran-programmet, är det vidare inte heller möjligt att av ovannämnda bestämmelse dra slutsatsen att kommissionen, från och med detta datum och på grund av samförståndsavtalet, kan göra anspråk på full äganderätt till Systran-systemet och dess program, inbegripet dess grundkärna och källkoder. En sådan slutsats medför intrång i äganderätten till Systran-systemet, och särskilt versionen Systran Mainframe, som då innehades av WTC-koncernen och som kommissionen inte har bestritt (se ovan punkt 3), en äganderätt som senare kom att överlåtas till bolaget Gachot som kom att bli bolaget Systran. Slutligen ska det

påpekas att förevarande mål under alla omständigheter inte avser Systran-koncernens rättigheter till versionen Systran Mainframe, en version som blev föråldrad, utan Systran-koncernens rättigheter till versionen Systran Unix, vilken kom efter denna version och som skrevs på ett annat programspråk för att fungera i en ny datormiljö.

90 Vidare har kommissionen åberopat punkt 6 i den inledande översikten i det samarbetsavtal som ingicks mellan kommissionen och Systran-koncernen (det vill säga vid den aktuella tidpunkten bolaget WTC, bolaget Latsec, bolaget Systran Institut och bolaget Gachot), där det anges att ”[k]ommissionen har ensam äganderätt till de förbättringar och den utveckling av Systran-systemet som gjorts av kommissionen och dess leverantörer [som anges i punkt 3], i synnerhet lexikonen”. Denna bestämmelse ska således tolkas i förening med punkt 3 i denna översikt, vilken har följande lydelse:

”Underhållet och vidareutvecklingen av systemen har säkerställts genom en rad andra avtal mellan kommissionen och servicebolag. Dessa avtal avsåg kommissionens egna behov och ändamål.”

91 Dessa bestämmelser kan inte heller ligga till grund för att förevarande tvist ska anses vara av avtalsrättslig art. Enligt dessa två punkter i den inledande översikten har kommissionen ensam äganderätt till de förbättringar och den utveckling av Systran-systemet som gjorts av kommissionen och dess externa leverantörer före undertecknandet av samarbetsavtalet den 4 augusti 1987, särskilt vad gäller lexikonen. Sökandebolagen har inte bestritt denna ensamma äganderätt. I deras inlagor åberopas inte äganderätten till lexikonen, till de förbättringar och till den utveckling som särskilt utförts av kommissionen eller för kommissionens räkning för att tillgodose dess behov på terminologiområdet. De rättigheter som sökandebolagen har åberopat baserar sig på

grundsystemet, det vill säga merparten av kärnan och språkrutinerna, vilket Systran-koncernen är upphovsman till och besitter know-how om.

92 Andra punkter i samma inledande översikt gör det dessutom möjligt att närmare precisera förhållandet mellan kommissionen och bolagen inom Systran-koncernen och att bedöma de rättigheter som denna koncern kunde göra gällande till Systran-systemet, vid en tidpunkt då det fortfarande endast fanns versioner som var kompatibla med Mainframemiljön. I den inledande översikten anges således följande:

”1. Systran-systemet, vilket har utformats av bolaget WTC, är ett maskinöversättningssystem som omfattar ett grundprogram, språkprogramvaror, perifera programvaror och olika tvåspråkiga lexikon.

2. Den 22 september 1975 ingick kommissionen ett avtal med bolaget WTC rörande kommissionens användning av Systran-systemet och WTC:s första utveckling av detta system.

Kommissionen och bolaget WTC ingick senare andra avtal som syftade dels till att förbättra det befintliga systemet, dels till att utveckla system för [nya] språk[kombinatoner].

Dessa avtal, vilka ingicks under åren 1976–1985, hade till syfte att utveckla och förbättra översättningsprogrammen och baslexikonen för de aktuella språken.

…

5. Parterna konstaterar således att kommissionen har en licens för att använda grundsystemet och de förbättringar … som gjorts av WTC, vilken endast avser användning inom Europeiska gemenskaperna inom de specifika sektorer som anges i [punkt] 4 ovan.

…

7. Parterna anser att det ligger i deras och Systran-användarnas intresse att systemet hela tiden förbättras. De har beslutat att ingå detta samarbetsavtal för att förena sina ansträngningar och därigenom fortsätta förbättringsarbetet.

I denna anda tillerkänner parterna varandra en rätt att använda Systran-systemet, vilket kan komma att utvecklas genom de förbättringar som kommer att ske tack vare att systemet används både inom den privata och den offentliga sektorn."

93 Det framgår av dessa bestämmelser, vilka avser det avtalsförhållande som vid denna tidpunkt förelåg mellan kommissionen och Systran-koncernen, att Systran-koncernens roll vid skapandet av Systran-systemet och vid den första och senare utvecklingen av systemet för kommissionens räkning uttryckligen erkänns. Vidare framgår det av dessa bestämmelser att endast den nyttjanderätt som Systran-koncernen tillerkände kommissionen omnämns, och inte äganderätten, *a fortiori* ensam äganderätt, till hela systemet. Under alla omständigheter finns det inte i dessa bestämmelser någon hänvisning till att tredje man ska ingripa för att göra ändringar i systemet, utan att dessa ändringar på förhand har tillåtits av Systran-koncernen.

94 Slutligen ska det, precis som beträffande artikel 4 i samförståndsavtalet om tekniskt samarbete, påpekas att förevarande mål inte avser Systran-koncernens rättigheter till versionen Systran Mainframe, en version som blivit föråldrad, utan koncernens

rättigheter till versionen Systran Unix, vilken kom efter denna version och som skrevs på ett annat programspråk för att fungera i en ny datormiljö.

95 Vidare har kommissionen åberopat artikel 13.1 och 13.2 i avtalen om migrering, med rubriken ”Patent, nyttighetsmodeller (bruksmönster), varumärken, mönster och industriella modeller, industriell äganderätt och immateriella rättigheter”, vari det föreskrivs att kommissionens system för maskinöversättning ska förbli kommissionens egendom. I förevarande fall ska det påpekas att dessa två punkter har följande lydelse i det första avtalet om migrering:

”1. Kommissionen ska omedelbart informeras om alla resultat eller patent som leverantören [det vill säga bolaget Systran Luxembourg] har erhållit vid fullgörandet av detta avtal. Resultatet eller patentet tillhör Europeiska gemenskaperna, vilka fritt kan förfoga över dessa, med undantag av de fall då industriell äganderätt eller immateriella rättigheter redan föreligger.

2. Kommissionens system för maskinöversättning, inbegripet dess komponenter, även om de har ändrats under fullgörandet av avtalet, ska förbli kommissionens egendom, med undantag av de fall då industriell äganderätt eller immateriella rättigheter redan föreligger.”

96 I artikel 13.1 och 13.2 i det första avtalet om migrering föreskrivs det således ett uttryckligt förbehåll i fråga om redan befintliga immateriella rättigheter och industriell äganderätt. Kommissionen kan därför inte åberopa denna bestämmelse för att hävda att det är uppenbart att sökandebolagen har avstått från att göra anspråk på sin upphovsrätt och know-how avseende Systran-systemet. Dessa rättigheter, i synnerhet de som avser versionen Systran Unix av Systran-programmet, förelåg redan före datumet för undertecknandet av avtalen om migrering, vilka upprättades vid en

tidpunkt då den av kommissionen använda versionen EC-Systran Mainframe hade blivit föråldrad.

97 Dessutom framgår det klart av artikel 13 i det första avtalet om migrering – såsom sökandebolagen påpekade vid förhandlingen – att punkt 1 endast avser den del som kallas ”EC” av den framtagna versionen EC-Systran Unix av Systran-programmet, det vill säga alla de resultat och patent som den aktuella leverantören – bolaget Systran Luxembourg – kunde komma att erhålla vid genomförandet av avtalen om migrering. Äganderätten till allt som redan fanns före dessa eventuella resultat och patent, det vill säga versionen Systran Unix, vilken ligger till grund för versionen EC-Systran Unix, är undantagen från avtalens tillämpningsområde. Dessa avtal påverkar således inte rättigheterna till den del av grundkärnan i versionen Systran Unix som är oförändrad i versionen EC-Systran Unix. Vad beträffar artikel 13.2 avser den uttryckligen ”[k]ommissionens system för maskinöversättning”, det vill säga versionen EC-Systran Mainframe av Systran-programmet (se definitionen i artikel 2 i det första avtalet om migrering, vilken återges ovan i punkt 27), genom att således uppställa ett förbehåll i fråga om rättigheterna till versionen Systran Mainframe, eftersom båda dessa versioner hade blivit föråldrade till följd av versionen Systran Unix.

98 Vidare ska det konstateras att det inte var bolaget Systran som undertecknade avtalen om migrering och att bolaget således överhuvudtaget inte kan ha gett kommissionen några rättigheter till versionen Systran Unix av Systran-programmet, som det har utvecklat och saluför. Med tillämpning av principen om avtalets subjektiva begränsning, vilken kan anses utgöra en allmän princip som är gemensam för medlemsstaternas rättsordningar vad gäller avtal, kan avtalen om migrering således inte som sådana göras gällande mot bolaget Systran. Även om det antas att bolaget Systran Luxembourg inte lämnade ”uppdaterad bevisning för alla rättigheter ... som Systran-koncernen gör anspråk på och som har samband med maskinöversättningssystemet Systran” till kommissionen senast den 15 mars 2002 (se ovan punkt 30), kan det inte medföra att bolaget Systran berövas möjligheten att gentemot kommissionen åberopa de rättigheter som bolaget innehar på grund av förvärvet av bolagen inom WTC-koncernen eller, framför allt, skapandet och saluföringen av versionen Systran Unix, som kommissionen kände till. Det ska även påpekas att, såsom sökandebolagen

kunde göra gällande vid förhandlingen utan att i det avseendet motsägas av kommissionen, bolaget Systran Luxembourg vid tidpunkten för undertecknandet av avtalen om migrering inte var helt integrerat i Systran-koncernen, utan ett samriskföretag som företrädde såväl intressena för de företag som tidigare arbetade med kommissionen för att säkerställa underhållet av versionen EC-Systran Mainframe som Systran-koncernens intressen i Luxemburg.

99 Slutligen utgör det hur som helst en princip på det immaterialrättsliga området att en klausul om överlåtelse av immateriella rättigheter inte kan presumeras. Av princip kan inte en sådan klausul vara implicit, utan måste vara uttrycklig. I detta fall framgår det inte av de handlingar som parterna har ingett till tribunalen att det finns någon avtalsbestämmelse som avser en överlåtelse av immateriella rättigheter tillhörande bolaget Systran, eller rent av ett företag inom Systran-koncernen, som kan åberopas med avseende på versionen Systran Unix av Systran-programmet.

100 Av det ovan anförda framgår att ingen av de avtalsbestämmelser som kommissionen har nämnt stöder uppfattningen att förevarande tvist med nödvändighet är av avtalsrättlig art. Dessa avtalsbestämmelser, vari det hänvisas till en förfluten period eller en period som rent av är överspelad vad beträffar avtalen rörande versionen Systran Mainframe, vilken blev föråldrad under 1990-talet på grund av datormiljöns utveckling, kan inte anses visa att Systran-koncernen hade gett eller har gett kommissionen tillåtelse att röja information för tredje man som kan omfattas av det skydd för upphovsrätt och know-how som har åberopats i fråga om versionen Systran Unix av Systran-programmet, vilken har utvecklats och saluförs av denna koncern.

101 Mot denna bakgrund finner tribunalen att det framgår av innehållet i sökandebolagens skadeståndsyrkande och av de allmänna principer som är gemensamma för medlemsstaternas rättsordningar, vilka har åberopats för att styrka sökandebolagens

rättigheter till versionen Systran Unix av Systran-programmet och kravet på att först inhämta upphovsmannens samtycke innan det innehåll som skulle användas i den bearbetade versionen EC-Systran Unix röjdes för tredje man, att sökandebolagen i rättsligt och i faktiskt hänseende har styrkt de uppgifter som krävs för att tribunalen ska kunna utöva den utomobligatoriska behörighet som den har getts genom fördraget.

102 På grundval av bedömningen av de olika avtalsbestämmelser som kommissionen har åberopat för att styrka att skadeståndsyrkandet har sin grund i ett avtalsförhållande kan det konstateras att det inte har skett någon överlåtelse av upphovsrätten och att Systran-koncernen inte har gett något tillstånd för att röja information om versionen Systran Unix för tredje man.

103 Av denna helhetsbedömning framgår att den aktuella tvisten inte är av avtalsrättslig art. Det är nämligen fråga om att bedöma huruvida det var felaktigt av kommissionen att röja information som omfattas av skyddet för upphovsrätt eller know-how för tredje man utan innehavarens uttryckliga tillstånd och huruvida detta har medfört skada, med hänsyn till de allmänna principer som är gemensamma för medlemsstaternas rättsordningar och som är tillämpliga på området, och inte avtalsbestämmelser som föreskrivs i avtal som tidigare har ingåtts och som avser frågor som inte rör bolaget Systrans upphovsrätt och know-how avseende versionen Systran Unix.

104 Kommissionens påståenden om att talan ska avvisas på grund av att den har sin grund i ett avtalsförhållande kan således inte godtas.

2. Huruvida ansökan är oklar

a) Parternas argument

105 Kommissionen har hävdat att talan ska avvisas på grund av att den inte uppfyller kravet i artikel 44.1 c i rättegångsreglerna, enligt vilken ansökan ska innehålla uppgifter om ”föremålet för talan samt en kortfattad framställning av grunderna för denna”. Ansökan ger inte några klargöranden om de lagbestämmelser som kommissionen påstås ha åsidosatt och ger få klargöranden om de handlingar i form av intrång och röjande av know-how som sökandebolagen har gjort gällande.

106 Sökandebolagen har i huvudsak påpekat att ansökan är så precis att kommissionen kan förbereda sitt försvar och att tribunalen kan avgöra målet.

b) Tribunalens bedömning

107 Enligt artikel 21 första stycket i domstolens stadga, som enligt artikel 53 första stycket i samma stadga ska tillämpas på förfarandet vid tribunalen, och artikel 44.1 c i tribunalens rättegångsregler ska en ansökan innehålla uppgifter om föremålet för talan samt en kortfattad framställning av grunderna för denna. Dessa uppgifter ska vara så klara och precisa att svaranden kan förbereda sitt försvar och att tribunalen kan utföra sin prövning. I syfte att säkerställa rättssäkerheten och en god rättskipning krävs

det att de väsentliga, faktiska och rättsliga, omständigheter som en talan grundas på, åtminstone kort men på ett konsekvent och begripligt sätt, framgår av innehållet i själva ansökan (förstainstansrättens beslut av den 28 april 1993 i mål T-85/92, De Hoe mot kommissionen, REG 1993, s. II-523, punkt 20, och av den 11 juli 2005 i mål T-294/04, Internationaler Hilfsfonds mot kommissionen, REG 2005, s. II-2719, punkt 23).

108 För att en ansökan om ersättning för skada som har vållats av en institution ska uppfylla dessa krav måste den särskilt innehålla uppgifter som gör det möjligt att fastslå vilket handlande sökanden lägger institutionen till last (beslutet i det ovan i punkt 107 nämnda målet Internationaler Hilfsfonds mot kommissionen, punkt 24).

109 I förevarande fall har sökandebolagen angett i sin ansökan att kommissionen på ett rättsstridigt sätt röjde bolaget Systrans know-how för tredje man, som en följd av tilldelningen av ett kontrakt, och att den då gjorde sig skyldig till intrång i dess upphovsrätt. Det är fråga om två rättsstridiga och skadebringande handlanden från kommissionens sida (se ovan punkt 66). Tribunalen anser med hänsyn till dessa uppgifter att kommissionen har kunnat förbereda sitt försvar.

110 Kommissionens påståenden om att talan ska avvisas på grund av att ansökan är oklar kan således inte godtas.

3. Huruvida tribunalen saknar behörighet att fastställa att intrång har skett inom ramen för en talan om utomobligatoriskt skadeståndsansvar

a) Parternas argument

111 Kommissionen har hävdat att talan inte kan tas upp till sakprövning, eftersom tribunalen saknar behörighet att pröva frågan om intrång inom ramen för en talan om utomobligatoriskt skadeståndsansvar, vilket har slagits fast i beslutet i det ovan i punkt 52 nämnda målet Document Security Systems. Kommissionen har i det avseendet påpekat att upphovsrätten, till skillnad från den övergripande harmonisering på gemenskapsnivå som har skett på varumärkesområdet, endast har blivit föremål för en delvis harmonisering, vilken dock avser skydd för programvaror (direktiv 91/250). Faktum kvarstår dock att talan om intrång vad gäller upphovsrätt, liksom vad gäller patenträtt, inte ingår bland de rättsmedel som omfattas av gemenskapsdomstolarnas behörighet. Detsamma gäller know-how, som inte är föremål för någon som helst harmonisering på gemenskapsnivå. Kommissionen har i det avseendet tillbakavisat varje analogi med den lösning som valdes i domen i det ovan i punkt 79 nämnda målet Adams mot kommissionen, på grund av att sökandebolagen inte har åberopat att artikel 287 EG åsidosattes, utan endast har åberopat att know-how felaktigt röjdes, utan någon precisering eller bevisning. Till skillnad från det mål som utmynnade i domen i det ovannämnda målet Adams mot kommissionen, har dessutom uppgifterna i förevarande mål inhämtats inom ramen för avtalsförhållanden och inte i samband med överlämnandet av handlingar som lämnats i förtroende.

112 Sökandebolagen har gjort gällande att tribunalen, med hänsyn till den harmonisering som har skett på gemenskapsnivå i fråga om det upphovsrättsliga skyddet för en programvara (direktiv 91/250), är behörig att bedöma huruvida kommissionen har gjort intrång i upphovsrätten till en programvara. Förevarande talan kan således inte vara avhängig av att ett nationellt rättsmedel har utnyttjats som, till skillnad från det mål som utmynnade i beslutet i det ovan i punkt 52 nämnda målet Document Security Systems som avsåg patentskydd, inte kan leda till skadestånd. Det är fråga om

att säkerställa sökandebolagens rätt till ett effektivt domstolsskydd. Vad beträffar det felaktiga röjandet av know-how har sökandebolagen framhållit att domen i det ovan i punkt 79 nämnda målet Adams mot kommissionen är av intresse. I nämnda dom slogs det nämligen fast att den skyldighet att iaktta sekretess som åligger kommissionen och dess personal enligt artikel 287 EG utgör en allmän rättsprincip.

b) Tribunalens bedömning

113 Kommissionen har åberopat beslutet i det ovan i punkt 52 nämnda målet Document Security Systems för att hävda att tribunalen saknar behörighet att ta ställning till frågan om intrång inom ramen för en skadeståndstalan.

114 Det ska dock påpekas att förstainstansrätten, i det mål som utmynnade i nämnda beslut, särskiljde på den talan om patentintrång som sökanden hade väckt från skadeståndstalan i egentlig mening. Sökanden yrkade nämligen att förstainstansrätten skulle fastställa att Europeiska centralbanken (ECB) hade åsidosatt sökandens rättigheter enligt patentet och förplikta ECB att erlägga skadestånd för åsidosättandet av sökandens rättigheter enligt det omtvistade patentet (beslutet i det ovan i punkt 52 nämnda målet Document Security Systems, punkt 25). Som svar påpekade förstainstansrätten först att den saknade behörighet att pröva en talan om patentintrång (beslutet i det ovan i punkt 52 nämnda målet Document Security Systems, punkterna 50–75). Beträffande skadeståndstalan i egentlig mening påpekade förstainstansrätten uttryckligen att den var behörig att avgöra skadeståndstalan enligt artikel 235 EG jämförd med artikel 288 andra stycket EG (beslutet i det ovan i punkt 52 nämnda målet Document Security Systems, punkt 76). Det slogs dock fast att skadeståndstalan uppenbarligen saknade rättslig grund, eftersom sökanden i det målet inte hade

förebringat någon uppgift som kunde styrka det rättsstridiga handlande som svaranden klandrades för (beslutet i det ovan i punkt 52 nämnda målet Document Security Systems, punkterna 80–82).

115 I förevarande mål ska det påpekas att begreppet intrång i upphovsrätten åberopas tillsammans med begreppet sekretesskydd för know-how enbart i syfte att beteckna kommissionens handlande som rättsstridigt inom ramen för en talan om utomobligatoriskt skadeståndsansvar. Bedömningen av huruvida det aktuella handlandet är rättsstridigt ska göras med beaktande av de allmänna principer som är gemensamma för medlemsstaternas rättsordningar och kräver inte ett föregående beslut av en behörig nationell myndighet, vilket var fallet med de olika omtvistade patenten i det mål som utmynnade i beslutet i det ovan i punkt 52 nämnda målet Document Security Systems. ECB hade således väckt talan om ogiltigförklaring i flera medlemsstater och vissa av de domstolar vid vilka talan hade väckts hade för övrigt avgjort talan i första instans och dessa avgöranden – vilka skiljde sig åt från en domstol till en annan – hade överklagats (beslutet i det ovan i punkt 52 nämnda målet Document Security Systems, punkterna 21–24), vilket inte alls är fallet i förevarande mål.

116 Med hänsyn till den behörighet som tribunalen har getts genom artiklarna 235 EG och 288 andra stycket EG i fråga om utomobligatoriskt skadeståndsansvar, och i avsaknad av nationella rättsmedel som kan leda till att kommissionen ersätter den skada som sökandebolagen uppger sig ha lidit till följd av det påstådda intrånget, finns det följaktligen inte något som hindrar att begreppet intrång, som sökandebolagen har använt, kan beaktas för att beteckna kommissionens handlande som rättsstridigt inom ramen för ett skadeståndsyrkande.

117 Begreppet intrång som sökandebolagen har använt inom ramen för förevarande skadeståndstalan ska tolkas enbart mot bakgrund av de allmänna principer som är gemensamma för medlemsstaternas rättsordningar, vilka – vad beträffar datorprogram – återges eller uppställs i flera harmoniseringsdirektiv. Tribunalen godtar således inte

kommissionens påståenden om att talan inte kan tas upp till sakprövning på grund av att tribunalen saknar behörighet att fastställa att intrång har skett, i den betydelse detta uttryck skulle kunna ges av en behörig nationell myndighet i en medlemsstat med tillämpning av lagstiftningen i denna stat.

B — *De övriga yrkandena*

118 Kommissionen har gjort gällande att flera av de yrkanden som sökandebolagen har framställt inte kan tas upp till sakprövning. Det rör sig om yrkandena om att tribunalen ska förplikta kommissionen att omedelbart upphöra med sina handlingar i form av intrång och röjande av know-how, förordna om att vissa informationstekniska uppgifter som kommissionen och bolaget Gosselies innehar ska tas i beslag eller förstöras, och förordna om att tribunalens avgörande, på kommissionens bekostnad, ska publiceras i fackpress och i facktidskrifter och på specialiserade webbplatser.

119 I det avseendet har kommissionen hänvisat till fast rättspraxis enligt vilken domstolen inte ens i en tvist rörande skadestånd kan utfärda förelägganden gentemot en institution, eftersom detta skulle innebära ett intrång i förvaltningsmyndighetens behörighet (se förstainstansrättens dom av den 10 maj 2006 i mål T-279/03, Galileo International Technology m.fl. mot kommissionen, REG 2006, s. II-1291, nedan kallad domen i målet Galileo, punkt 60 och där angiven rättspraxis).

120 Tribunalen erinrar om att enligt artikel 288 andra stycket EG ska gemenskapen ”[v]ad beträffar utomobligatoriskt ansvar … ersätta skada, som orsakats av dess institutioner eller av dess anställda under tjänsteutövning, i enlighet med de allmänna principer som är gemensamma för medlemsstaternas rättsordningar”. Denna bestämmelse rör både villkoren för att utomobligatoriskt skadeståndsansvar ska uppstå och de närmare

bestämmelserna för och omfattningen av rätten till ersättning. Enligt artikel 235 EG är domstolen behörig att avgöra tvister om sådant skadestånd som avses i artikel 288 andra stycket EG.

121 Av dessa två bestämmelser – vilka, i motsats till artikel 40 första stycket KS som endast föreskrev ekonomisk ersättning, inte utesluter beviljandet av ersättning in natura – följer att domstolen är behörig att ålägga gemenskapen att ersätta skada på vilket sätt som helst, förutsatt att detta är förenligt med de allmänna principer som är gemensamma för medlemsstaternas rättsordningar vad gäller utomobligatoriskt skadestånd, däribland – om det är förenligt med dessa principer – ersättning in natura, i förekommande fall genom påbud eller förbud (domen i det ovan i punkt 119 nämnda målet Galileo, punkt 63).

122 Följaktligen kan gemenskapen i princip inte undantas från en motsvarande processuell åtgärd som vidtas av domstolen, eftersom domstolen har ensam behörighet att avgöra talan om skadestånd för en skada som kan tillskrivas gemenskapen (se, beträffande ett föreläggande vad gäller varumärken, domen i det ovan i punkt 119 nämnda målet Galileo, punkt 67).

123 För att helt ersätta den skada som görs gällande i förevarande fall är det nödvändigt att upphovsrättsinnehavaren återförsätts i det rättsläge som rådde före intrånget, vilket åtminstone kräver att intrånget omedelbart måste bringas att upphöra, oavsett hur stor en eventuell ersättning blir. Det är just genom sitt yrkande om förelägganden som sökandebolagen försöker få kommissionen att upphöra med sitt intrång i deras upphovsrätt (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovan i punkt 119 nämnda målet Galileo, punkt 71). Skadan kan även ersättas helt genom att resultatet av intrånget tas i beslag eller förstörs, eller att tribunalens avgörande publiceras på kommissionens bekostnad.

124 Tribunalen godtar följaktligen inte kommissionens påståenden om att de yrkanden som inte avser ett yrkande om ersättning för den skada som görs gällande inte kan tas upp till sakprövning.

125 Av det ovan anförda följer att samtliga invändningar om rättegångshinder som framställts mot förevarande talan ska ogillas.

II — *Prövning i sak*

126 Gemenskapens utomobligatoriska skadeståndsansvar enligt artikel 288 andra stycket EG förutsätter att flera villkor är uppfyllda, nämligen att det handlande som läggs institutionen till last är rättsstridigt, att det verkligen föreligger en skada och att det finns ett orsakssamband mellan handlandet och den åberopade skadan (domstolens dom av den 29 september 1982 i mål 26/81, Oleifici Mediterranei mot EEG, REG 1982, s. 3057, punkt 16, och av den 9 november 2006 i mål C-243/05 P, Agraz m.fl. mot kommissionen, REG 2006, s. I-10833, punkt 26).

A — *De rättigheter som sökandebolagen har åberopat och kommissionens rättsstridiga handlande*

127 Det rättsstridiga handlande som läggs en institution till last ska bestå i en tillräckligt klar överträdelse av en rättsregel som har till syfte att ge enskilda rättigheter (domstolens dom av den 4 juli 2000 i mål C-352/98 P, Bergaderm och Goupil mot kommissionen, REG 2000, s. I-5291, punkt 42). Om den berörda institutionen endast förfogar över ett i hög grad begränsat, eller till och med obefintligt, utrymme för skönsmässig bedömning kan redan den omständigheten att gemenskapsrätten har åsidosatts i sig räcka för att det ska vara fråga om en tillräckligt klar överträdelse (domen i det ovannämnda målet Bergaderm och Goupil mot kommissionen, punkt 44).

128 Sökandebolagen har i huvudsak gjort gällande att det föreligger en väsentlig likhet mellan versionen Systran Unix, vilken har utvecklats av Systran-koncernen sedan år 1993, och versionen EC-Systran Unix, vilken från och med den 22 december 1997 har utvecklats av bolaget Systran Luxembourg för att tillgodose kommissionens behov. Denna stora likhet gör att sökandebolagen kan motsätta sig att innehållet i versionen EC-Systran Unix röjs för tredje man utan deras samtycke, på grund av upphovsrätten och know-how avseende versionen Systran Unix. Genomförandet av det omtvistade anbudsförfarandet har således medfört ett intrång i upphovsrätten och ett felaktigt röjande av Systran-koncernens know-how som kan medföra att gemenskapen ådrar sig utomobligatoriskt ansvar.

129 Kommissionen har bestritt att de rättigheter till Systran-programmet som Systran-koncernen har gjort anspråk på föreligger. Kommissionen har hävdat att den innehar de immateriella rättigheter som krävs för de handlingar som den har utfört och att den inte kan beskyllas för att ha gjort sig skyldig till intrång eller röjande av know-how som utgör ett fel i den mening som avses i artikel 288 andra stycket EG.

1. Jämförelse av de olika versionerna av Systran-programmet

a) Parternas argument

130 Sökandebolagen har gjort åtskillnad mellan tre delar av Systran-programmet, vilka interagerar med varandra, nämligen kärnan, språkprogrammen – även kallade språkrutinerna – och lexikonen. I det sammanhanget har sökandebolagen gjort gällande att versionen Systran Unix är ett originalverk och att versionen EC-Systran Unix utgör en bearbetning av detta originalverk. Vid en jämförelse mellan dessa två versioner kan det nämligen konstateras att de är nästan identiska eller i vart fall uppvisar en väsentlig likhet. Det skulle för övrigt inte kunna förhålla sig på något annat sätt, eftersom bolaget Systran Luxembourg, för att skapa versionen EC-Systran Unix, från

och med den 22 december 1997 använde sig av versionen Systran Unix, vilken har utvecklats av bolaget Systran sedan år 1993, för att integrera lexikonen från versionen EC-Systran Mainframe i denna.

131 Kommissionen har återgett sökandebolagens redogörelse för strukturen i Systranprogrammet och lagt till hjälpprogrammen, vilka särskilt knyter samman gränssnitten och verktygen för lexikonhantering. Kommissionen har angett att kärnan, språkprogrammen och lexikonen har en källkod som måste kompileras till maskinspråk. Efter ett ingrepp i språkprogrammen, måste dessa program och kärnan på nytt kompileras, men kärnan ändras inte genom denna åtgärd. Enligt kommissionen krävs det inte någon ändring av kärnan, datastrukturen eller förberedande designmaterial för att utöka språkprogrammen. Utökningen medför endast en ändring av källkodens språkliga del. På samma sätt kräver inte kodningen av lexikonen någon ändring av systemets kärna eller datastruktur, vilket gör att källkoden och det förberedande designmaterialet inte behöver ändras. Vidare utgör hjälpprogrammen i allmänhet skript som går att använda som de är, utan någon ändring.

132 För att bemöta argumentet om att versionerna Systran Unix och EC-Systran Unix är nästan identiska, har kommissionen gjort gällande att versionen EC-Systran Unix inte har utarbetats med utgångspunkt från versionen Systran Unix, vilket sökandebolagen har gjort gällande, utan med utgångspunkt från den tidigare versionen EC-Systran Mainframe. Uttrycket migrering som används i de avtal om migrering som ingicks med bolaget Systran Luxembourg innebär således att endast programmets datormiljö ändras, medan dess logiska struktur bibehålls. Systran-koncernen har således inte tillhandahållit en ”helt ny version av Systran-systemet för Unix”, vilket sökandebolagen har hävdat. I det sammanhanget har kommissionen påpekat att den fortfarande innehar de rättigheter som förvärvades enligt avtalen rörande EC-Systran Mainframe.

133 Kommissionen har i det avseendet gjort gällande att de ändringar av versionen Systran Mainframe, vilken skapades av WTC i versionen EC-Systran Mainframe som kommissionen använder, inte bara avsåg lexikonen, vilka regelbundet utökas av kommissionens personal, utan även kärnan och framför allt språkrutinerna. Enligt kommissionen var språkrutinerna i versionen Systran Mainframe, vilken utarbetades av WTC under 1970-talet, outvecklade och den lade ned enormt mycket tid och betydande belopp på att förbättra dessa rutiner så att de uppfyllde kommissionens specifika krav i versionen EC-Systran Mainframe. Versionen EC-Systran Mainframe omfattar även språkrutiner som specifikt har utvecklats av kommissionen och för dess räkning (se teknisk skrivelse av den 16 januari 2008 från kommissionens generaldirektorat för översättning (nedan kallat DGT), avseende ”[s]läktskapet mellan EC-Systran Unix och EC-Systran Mainframe”, nedan kallad DGT:s första skrivelse).

134 Kommissionen har även påpekat att om migreringen hade utförts med användning av versionen Systran Unix språkprogram i versionen EC-Systran Unix, skulle inte något resultat ha kunnat uppnås för språkkombinationerna grekiska–franska, engelska–grekiska, spanska–franska, franska–tyska, spanska–italienska–nederländska, eftersom dessa språkkombinationer inte fanns i versionen Systran Unix (se Atos-rapporten av den 4 maj 1998, ”Genomförbarheten av migreringen av EC-Systran och sammanslagningen av EC-Systran och Systran-systemet”, nedan kallad rapporten av den 4 maj 1998, s. 32). Eftersom lexikonkoderna i versionen EC-Systran Mainframe i stor utsträckning var inkompatibla med språkprogrammen i versionen Systran Unix, krävdes även en migrering av språkprogrammen för andra språkkombinationer för att de skulle motsvara kommissionens specifikationer. Följaktligen konverterade bolaget Systran Luxembourg samtliga språkprogram i versionen EC-Systran Mainframe med hjälp av konverteringsprogrammet Eurot och dessa ersattes inte av de motsvarande delarna av versionen Systran Unix. De lexikon som kommissionen använder kräver i samtliga fall de tillhörande språkprogrammen och de kan således inte återanvändas endast genom att integreras i versionen Systran Unix.

135 Kommissionen har i det sammanhanget hävdat att versionen EC-Systran Unix utvecklades av bolaget Systran Luxembourg på grundval av migreringen av systemet EC-Systran Mainframe, vars kärna skapades av WTC, men flera beståndsdelar av systemet hade ändrats på kommissionens begäran i samband med olika avtal, vari det angavs att kommissionen hade äganderätten till den utveckling av systemet som gjordes för dess räkning. Migreringen av versionen EC-Systran Mainframe till versionen EC-Systran Unix medför att sistnämnda version inte endast utgör en version av programmet Systran Unix.

136 Beträffande de olika likheterna mellan versionerna Systran Unix och EC-Systran Unix, vilka framgår av den jämförelse som gjordes i rapporten från sökandebolagens dataexpert H. Bitan (nedan kallad Bitan-rapporten), har kommissionen gjort gällande att dessa likheter inte bevisar att kommissionen har begått ett fel eller gjort sig skyldig till intrång. Kommissionen anser att det förhållandet att de två aktuella versionerna av Systran-programmet är nästan identiska endast gör det möjligt att dels dra slutsatsen att Systran-koncernen använde delar av sitt redan befintliga system och att man därför bör fråga sig varför det krävdes fyra års arbete och flera hundratusentals euro för att uppnå en sådan överensstämmelse, dels dra slutsatsen att det är troligt att Systran-koncernen använde sig av den utveckling som hade gjorts för kommissionens räkning genom att integrera denna i sitt eget saluförda system, trots att den enligt de olika avtal om migrering som ingicks inte hade någon rätt till dessa delar. På grund av detta var den jämförelse som gjordes felaktig redan från början, eftersom de versioner som skulle jämföras inte var de versioner som Systran-koncernen ägde, utan de versioner som bolaget Systran utvecklade för kommissionens räkning inom ramen för avtalen om migrering. Kommissionen förbehåller sig möjligheten att tillvarata sina rättigheter i det avseendet.

b) Tribunalens bedömning

137 För att visa att kommissionens handlande var rättsstridigt har sökandebolagen gjort gällande att versionen Systran Unix är ett originalverk och att versionen EC-Systran Unix, med avseende på vilken intrånget i upphovsrätten och röjandet av know-how skedde, utgör en bearbetning av denna version av Systran-programmet. Detta bevis

grundar sig huvudsakligen på den jämförelse av innehållet i versionerna Systran Unix och EC-Systran Unix som gjordes av sökandebolagens dataexpert H. Bitan, som är juris doktor, telekommunikations- och dataingenjör, dataexpert auktoriserad av Cour de cassation (Frankrike), sakkunnig vid Tribunal administratif de Paris och Cour d'appel de Paris (Frankrike) samt undervisningsansvarig vid universitetet Panthéon-Assas Paris-II.

138 Vid en granskning av de uppgifter som sökandebolagen har lämnat i det avseendet, beträffande vilka kommissionen har getts tillfälle att yttra sig, går det att göra faktiska konstateranden som kan delas in i tre kategorier.

139 För det första ska det påpekas att parterna är eniga om att framhålla att strukturen i Systran-programmet, oavsett om det är fråga om versionen Systran Unix eller versionen EC-Systran Unix, kan delas upp i flera delar (se Bitan-rapporten, den tekniska skrivelse som utarbetats av H. Bitan, nedan kallad Bitans första tekniska skrivelse, och Bitans andra tekniska skrivelse), nämligen följande:

— Kärnan, programmets huvudsakliga del, som styr hela översättningsprocessen med hjälp av andra komponenter i programmet, vars funktioner den kontrollerar. Kärnan omfattar den mekanism som sköter översättningsprocessen, datastrukturer som är kompatibla med språkrutinerna och lexikonen samt moduler som sätts i gång under översättningsprocessen. Den innefattar algoritmer för lexikonhantering, algoritmer för att tolka de ”makron” som används i lexikonen, filter för de olika dokumentformaten och uppdelningen i meningar.

— Språkprogrammen (även kallade språkrutiner), vilka består av en analys, i flera på varandra följande etapper, av homografiska och lexikaliska rutiner, en överföring från källspråk till målspråk och en syntes. Dessa rutiner består av en rad språkregler som används i en förutbestämd ordning under översättningsprocessen. De

har till funktion att modifiera den information som finns i det analysområde som kärnan skapar under översättningsprocessen.

— Lexikonen, vilka utgör databaser som används av kärnan och språkprogrammen, och hjälpprogrammen, vilka särskilt knyter samman gränssnitten och verktygen för lexikonhantering. De datastrukturer som används i lexikonen har fastställts i översättningsreglerna och i kodningsmanualerna.

140 Det ska även påpekas att den översättningsprocess som styrs av kärnan sker i tre huvudsteg. För det första, förbehandlingen, vilken innefattar filtrering av det källdokument som ska översättas, uppdelning i meningar, sökningar i lexikon, olika språkliga förbehandlingar och skapandet av det ”initiala analysområdet”. För det andra, tillämpningen av språkrutinerna på det analysområde som delats in i etapper (analys, överföring och syntes). För det tredje, efterbehandlingen som gör det möjligt att ändra meningsbyggnaden och att återställa det översatta dokumentet i enlighet med dess ursprungsformat.

141 Dessa förklaringar rörande Systran-programmets arkitektur och funktion avser både versionen Systran Unix och versionen EC-Systran Unix. Därav framgår att programmets olika delar, trots att de ingår i en helhet, likväl har en särskild funktion inom denna helhet. I synnerhet ska kärnans särdrag och betydelse framhållas. Kärnan förbereder källtexten genom att filtrera denna och genom att dela upp den i meningar, och skapar därefter ett analysområde för varje mening utifrån information i lexikonet. Det är inom detta område som språkrutinerna kommer att vara verksamma.

142 Det är mot bakgrund av denna struktur i Systran-programmet, vilken sökandebolagen på ett övertygande sätt har visat och vilken inte som sådan har bestritts av kommissionen, som tribunalen ska pröva de av parterna åberopade rättigheterna till de olika versioner av Systran-programmet som är i fråga i förevarande mål.

143 För det andra gör de uppgifter som sökandebolagen har lämnat beträffande resultaten av jämförelsen mellan versionen Systran Unix och versionen EC-Systran Unix, vilka utgör de enda versioner som har åberopats för att hävda att kommissionens handlande är rättsstridigt, att det kan fastställas att det föreligger en väsentlig likhet mellan de båda versionerna av Systran-programmet.

144 De huvudsakliga konstateranden som gjordes i Bitan-rapporten till stöd för att versionerna Systran Unix och EC-Systran Unix av Systran-programmet i viss mån är identiska, eller att det i vart fall föreligger en väsentlig likhet mellan dessa, är följande:

— Vad beträffar datastrukturerna är minst 72 procent av datastrukturerna i versionen Systran Unix och versionen EC-Systran Unix identiska eller skiljer sig föga åt (se punkt 5 ”Sammanfattning” och punkt 3.1 ”Jämförande analys av beskrivningarna av datastrukturerna”).

— Vad beträffar kodningsmanualerna används majoriteten av koderna i kodningsmanualen till versionen Systran Unix även i versionen EC-Systran Unix (se punkt 5 ”Sammanfattning” och punkt 3.2 ”Jämförande analys av kodningsmanualerna”).

— Vad beträffar källkoderna uppgår likheten mellan kärnorna i de båda versionerna av Systran-programmet, vilka utgör programmets huvudsakliga del, till 80–95 procent. Andra likheter föreligger vad beträffar språkrutinerna, eftersom en stor del av rutinerna i versionen Systran Unix återfinns i versionen EC-Systran Unix (se punkt 5 ”Sammanfattning” och punkt 4 ”Jämförande analys av källkoderna”).

145 Dessa faktiska konstateranden har inte som sådana bestritts av kommissionen, vilken har gjort gällande dels att versionen EC-Systran Unix utgör en bearbetning av

versionen EC-Systran Mainframe, dels att versionen Systran Unix är ett verk som innefattar den utveckling som tillhör kommissionen med avseende på versionen EC-Systran Mainframe, vilken i sig grundar sig på Systran Mainframe, eller versionen EC-Systran Unix (se punkterna 132–136 ovan och punkterna 150–157 nedan).

146 Vid förhandlingen uppgav således kommissionen att den inte kunde motsäga H. Bitan, vilken hade framhållit likheter mellan versionen Systran Unix och versionen EC-Systran Unix i de handlingar som bifogades ansökan.

147 Mot bakgrund av de uppgifter som sökandebolagen har lämnat och de yttranden som har avgetts i det avseendet under förfarandet (se ovan punkterna 137–146), ska det följaktligen anses att sökandebolagen på ett tillräckligt övertygande sätt har visat att det i förevarande fall föreligger en väsentlig likhet mellan versionerna Systran Unix och EC-Systran Unix, och att sökandebolagen således kan åberopa Systran-koncernens rättigheter till versionen Systran Unix, vilken sedan år 1993 har utvecklats av bolaget Systran, för att motsätta sig att den bearbetade versionen EC-Systran Unix, vilken från och med den 22 december 1997 har anpassats av bolaget Systran Luxembourg för att tillgodose kommissionens behov, utan deras samtycke röjs för tredje man.

148 Denna slutsats påverkar inte de rättigheter som kommissionen skulle kunna ha till den bearbetade versionen EC-Systran Unix enligt avtalen om migrering eller på grund av att den har skapat och utvecklat lexikon som tillgodoser dess språkliga behov. Slutsatsen syftar endast till att fastslå att sökandebolagen har styrkt att vissa delar av Systranprogrammet, i synnerhet 80–95 procent av kärnan och en stor del av språkrutinerna, har skapats av bolaget Systran och finns med i versionen Systran Unix som detta företag saluför, utan att det av handlingarna i målet framgår att någon som helst överlåtelse av äganderätten till dessa delar har skett till kommissionen.

149 Det kan således anses, vilket för övrigt har angetts i Bitan-rapporten, att bolaget Systran Luxembourg, för att skapa versionen EC-Systran Unix, har använt en stor del av versionen Systran Unix som saluförs av bolaget Systran och däri integrerat lexikonen från versionen EC-Systran Mainframe.

150 För att bestrida denna slutsats har kommissionen gjort gällande att versionen EC-Systran Unix i själva verket endast utgör resultatet av migreringen av den tidigare versionen EC-Systran Mainframe från en datormiljö till en annan. Kommissionen har utvecklat detta argument i DGT:s första skrivelse, vari huvudsakligen följande slutsatser dras:

— ”Verksamhetsberättelserna visar att EC-Systran Unix utarbetades med utgångspunkt från EC-Systran Mainframe [vilket gör] att detta program allt sedan första början har utvecklats med kommissionens medel.”

— ”Det originalsystem [versionen Systran Mainframe] som utvecklades av WTC var relativt outvecklat, med hänsyn till de extremt många moduler [och] program som kommissionen var tvungen att låta utveckla på egen hand för att det skulle motsvara dess förväntningar vad gäller kvalitet.”

— ”Det var särskilt enkelt för bolaget Systran … att erbjuda kommissionen dess migrerade grundsystem[, det vill säga versionen Systran Unix,] eftersom det migrerade systemet redan innehöll vissa specifika delar av EC-Systran Mainframe som härrörde från samarbetet och utvecklingen före åren 1993/1994, det datum då bolaget Systran SI påbörjade migreringen av EC-Systran Mainframe för kommissionens räkning.”

151 Kommissionen anser att den har behållit de rättigheter som förvärvades enligt avtalen rörande EC-Systran Mainframe, med hänsyn till det påstådda släktskapet mellan versionerna EC-Systran Mainframe och EC-Systran Unix. Vad beträffar de likheter som H. Bitan noterade beträffande versionerna Systran Unix och EC-Systran Unix,

har kommissionen hävdat att dessa i huvudsak endast visar att det är troligt att Systran-koncernen använde den utveckling som hade gjorts för kommissionens räkning inom ramen för versionerna EC-Systran Mainframe och EC-Systran Unix för att integrera denna utveckling i versionen Systran Unix.

152 Kommissionens resonemang innebär att Systran-koncernen nekas all rätt till Systranprogrammet, oavsett om det är fråga om versionen Systran Mainframe, vilken förvärvades av WTC-koncernen och dess upphovsman, eller versionen Systran Unix, vilken utvecklades och salufördes av Systran-koncernen flera år innan versionen EC-Systran Unix skapades av Systran-koncernen för att tillgodose kommissionens behov med anledning av att versionen EC-Systran Mainframe var föråldrad.

153 Som redan har angetts vid bedömningen av tribunalens behörighet att pröva förevarande talan (se ovan punkterna 70–77), vilar kommissionens resonemang på allmänna och inte tillräckligt precisa påståenden med hänsyn till programmets särdrag och de juridiska och tekniska expertutlåtanden som sökandebolagen har ingett.

154 I sitt resonemang har nämligen kommissionen huvudsakligen erinrat om den roll som dess avdelningar spelade vid framtagningen av de lexikon som används i versionen EC-Systran Mainframe och versionen EC-Systran Unix, en roll som sökandebolagen inte har bestritt, och i mindre utsträckning den inverkan som kommissionens avdelningar kan ha haft vid framtagningen av vissa språkrutiner i versionen EC-Systran Unix. Betydelsen av det arbete som bolaget Systran har utfört vad beträffar kärnan och större delen av språkrutinerna har dolts av kommissionen, vilken aldrig har nämnt de rättigheter som därav kan uppstå för Systran-koncernen. Som påpekats ovan i punkt 147 har sökandebolagen på ett tillräckligt övertygande sätt visat av vilken anledning de kan åberopa rättigheter till versionen EC-Systran Unix till följd av utvecklingen och saluföringen av den tidigare versionen Systran Unix.

155 Vidare har kommissionen aldrig, trots tribunalens uttryckliga begäran om detta, kunnat förebringa någon teknisk bevisning som kan visa av vilken anledning Systran-koncernen inte kan åberopa upphovsrätten till versionen Systran Unix av Systran-programmet eller till någon av de informationstekniska komponenter som programmet består av eller som utgör den operativa källkoden (särskilt till de delar som avser programmets grundkärna och språkprogram). Vid förhandlingen medgav även kommissionen att den inte kunde förebringa några bevis som gör det möjligt att identifiera vilka delar av Systran Unix som kommissionen skulle kunna göra gällande äganderätten till på grund av de avtal som ingicks med Systran-koncernen beträffande versionen Systran Mainframe. Tribunalen kan således inte godta kommissionens resonemang i det avseendet (se ovan punkt 136).

156 Vid förhandlingen, och efter Sirinellis andra yttrande och Bitans andra tekniska skrivelse, påpekade även H. Bitan att versionerna Systran Unix och Systran Mainframe under alla omständigheter är helt olika, av det enkla skälet att olika programspråk används. Förutom att det släktskap som görs gällande i DGT:s första skrivelse inte gör det möjligt att fastställa av vilken anledning sökandebolagen inte kan åberopa rättigheter till versionen EC-Systran Mainframe med stöd av de rättigheter som innehas till versionen Systran Mainframe, en fråga som inte omfattas av förevarande mål, motsägs det påstådda släktskapet av att det i informationstekniskt hänseende föreligger betydande skillnader mellan de versioner av Systran-programmet som fungerar i Mainframemiljö, vilken med tiden blev föråldrad, och de versioner av detta program som har anpassats till de nya datormiljöerna Unix och Windows, beträffande vilka det inte kan bestridas att Systran-koncernen är upphovsman till originalversionen, Systran Unix. Denna version var för övrigt en mycket tidigare version än versionen EC-Systran Unix, vilken från och med den 22 december 1997 togs fram av bolaget Systran Luxembourg för att tillgodose kommissionens behov, i motsats till vad man skulle kunna sluta sig till av DGT:s första skrivelse, där det felaktigt hänvisas till åren ”1993/1994, det datum då bolaget Systran [Software, Inc.] påbörjade migreringen av EC-Systran Mainframe för kommissionens räkning” (se ovan punkt 150).

157 Den slutsats som angetts ovan i punkt 147 påverkas följaktligen inte på något sätt av kommissionens resonemang, vilket grundar sig på släktskapet mellan versionen EC-Systran Unix och versionen EC-Systran Mainframe eller de bidrag som påstås ha gjorts i versionen Systran Unix efter det att versionen EC-Systran Mainframe hade tagits fram.

2. Huruvida kommissionens handlande är rättsstridigt

158 Det rättsstridiga handlande som kommissionen klandras för består i att den har beviljat sig själv rätten att låta utföra de arbeten som anges i anbudsinfordran, vilka kan ändra eller röja de delar av versionen Systran Unix som används i versionen EC-Systran Unix av Systran-programmet, vilka omfattas av skyddet för Systran-koncernens upphovsrätt eller know-how, utan att koncernen har överlåtit äganderätten till dessa delar till kommissionen genom avtal eller gett den sitt tillstånd att genomföra sådana arbeten.

a) Parternas argument

Intrånget i upphovsrätten

159 Beträffande intrånget i upphovsrätten har sökandebolagen gjort gällande att de identiska eller liknande delar som förtecknas i Bitan-rapporten avser delar som är upphovsrättsligt skyddade, nämligen Systran-programmets arkitektur och källkoder. Versionen EC-Systran Unix utgör således en bearbetning av versionen Systran Unix, det vill sig ett verk som är avhängigt av Systran-systemet. Det får till följd att upphovsmannen till det första verket, Systran-koncernen, kan motsätta sig varje ändring av

bearbetningen som den inte har gett tillstånd till. Genom att ge tredje man i uppdrag att utföra arbeten för att ändra versionen EC-Systran Unix som skapats av bolaget Systran Luxembourg, gjorde sig kommissionen således skyldig till intrång, eftersom den inte hade rätt att ändra detta program utan föregående tillstånd av Systran-koncernen. För att fastställa de allmänna principer som är gemensamma för medlemsstaternas rättsordningar och som är tillämpliga på området, har sökandebolagen framhållit att upphovsrättsintrång är straffbelagt i samtliga medlemsstaters rättsordningar och anses utgöra ett uppsåtligt brott, ett oaktsamhetsbrott eller i vart fall en förseelse som kan leda till skadestånd för den skada som institutionerna har orsakat.

160 Enligt artikel 4 i direktiv 91/250, vilket medlemsstaterna var skyldiga att införliva före den 1 januari 1993, tillerkänns upphovsmannen till en programvara ”rätten att utföra eller ge tillstånd till ... a) [v]araktig eller tillfällig, delvis eller fullständig återgivning av ett datorprogram på vilket sätt och i vilken form som helst ... b) [ö]versättning, anpassning, sammanställning och varje annan ändring av ett datorprogram samt återgivning av därav följande resultat ...”. Att utföra någon av dessa åtgärder utan upphovsmannens tillstånd utgör ett intrång i upphovsrätten till programvaran. I direktivet framhålls även att datorprogram har upphovsrättsligt skydd som verk enligt Bernkonventionen. Hänvisningen till Bernkonventionen, vilken samtliga femton medlemsstater var parter till vid den tidpunkt då direktiv 91/250 antogs, gör således att upphovsrätten går att definiera med hänvisning till redan befintliga gemensamma principer.

161 I fransk rätt, vilken är tillämplig på bolaget Systran som har utvecklat och som saluför versionen Systran Unix, har direktiv 91/250 införlivats genom lag nr 94-361 av den 10 maj 1994 om genomförande av direktiv 91/250 och om ändring av lagen om immateriella rättigheter (loi nº 94-361, du 10 mai 1994, portant mise en œuvre de la directive 91/250 et modifiant le code de la propriété intellectuelle) (JORF av den 11 maj 1994, s. 6863), kodifierad i den franska lagen om immateriella rättigheter. Upphovsmannen till en programvara har upphovsrätt till denna programvara, förutsatt att den har verkshöjd, och kan skydda sin programvara genom att väcka talan om intrång. I artikel L 122-6 i nämnda lag föreskrivs således att ”den nyttjanderätt som tillkommer upphovsmannen till en programvara innefattar rätten att utföra eller ge tillstånd till[, för det första,] varaktig eller tillfällig, delvis eller fullständig återgivning

av en programvara, på vilket sätt och i vilken form som helst[, för det andra,] översättning, anpassning, sammanställning och varje annan ändring av en programvara samt återgivning av därav följande resultat". De åtgärder som kräver tillstånd av upphovsmannen till programvaran och som utförs utan dennes tillstånd utgör följaktligen intrång i upphovsrätten till programvaran. Direktiv 91/250 har även införlivats i andra medlemsstater, såsom Luxemburg (lag av den 18 april 2001 om upphovsrätt, närstående rättigheter och databaser (loi du 18 avril 2001 sur les droits d'auteur, les droits voisins et les bases de données), *Mémorial* A 2001, s. 1042, nedan kallad den luxemburgska lagen om upphovsrätt, särskilt artikel 3) och Belgien (lag av den 30 juni 1994 om införlivande med belgisk rätt av det europeiska direktivet av den 14 maj 1991 om rättsligt skydd för datorprogram (loi du 30 juin 1994 transposant en droit belge la directive européenne du 14 mai 1991 concernant la protection juridique des programmes d'ordinateur), *Moniteur belge* av den 27 juli 1994, s. 19315, nedan kallad den belgiska lagen om datorprogram).

162 För att bemöta argumentet att det är nödvändigt att styrka att Systran-koncernen innehar de åberopade rättigheterna, har sökandebolagen påpekat att kommissionen kräver sådan bevisning, trots de många avtal som den har kunnat ingå vari det anges att bolagen inom Systran-koncernen ensamma innehar dessa rättigheter, och trots de allmänna principer som är gemensamma för medlemsstaternas rättsordningar och som är tillämpliga på området – vilka det erinras om i professor Sirinellis yttranden, med rubriken "Analys av sakprövningsförutsättningarna för en talan om intrång som väcks av en juridisk person" (nedan kallat Sirinellis första yttrande) och "Tillgång till upphovsrättsligt skydd för ett omskrivet program" (Sirinellis andra yttrande) –, särskilt vad gäller teorin om det yttre skenet, vilken möjliggör för den som till synes är innehavare av rättigheterna att väcka talan, utan att intrångsgöraren kan kräva att överlåtelsekedjan ska förebringas eller framställa en invändning om rättegångshinder på grundval av något tvivel beträffande innehavaren av rättigheterna. Kommissionen har således i ond tro krävt bevis för äganderätten till programmen, för att undgå att fällas till ansvar för intrång.

163 Detta är för övrigt ett argument som ofta anförs av intrångsgörare, och som i detta fall har åberopats av kommissionen, vilken försöker undgå ansvar genom att göra gällande att Systran-koncernen inte har styrkt sin ställning som innehavare av rättigheterna till versionen Systran Unix av Systran-programmet och till versionen EC-Systran Unix som utgör en bearbetning av denna. I fransk rätt, vilken är tillämplig på bolaget Systran, och i belgisk rätt, vilken har åberopats av kommissionen, vilar skyddet för upphovsrätten på en presumtion om ställningen som rättighetsinnehavare,

vilken innebär att den person som nyttjar ett verk presumeras vara innehavare av rättigheterna till verket. I fransk rättspraxis på detta område har man av denna presumtion dragit slutsatsen att en juridisk person som väcker talan om intrång i praktiken inte behöver förebringa den fullständiga överlåtelsekedjan från upphovsmannen, den fysiska person som ursprungligen var innehavare av rättigheten, ända till den sista innehavaren av rättigheten, medan intrångsgöraren inte på något sätt kan åberopa till sitt försvar att det eventuellt inte har förebringats någon överlåtelsekedja. En mycket närliggande lösning har valts i belgisk rätt, där det anses att en juridisk person vars namn har anbringats på verket kan åberopa den presumtion som uppställs i artikel 6 andra stycket i lag av den 30 juni 1994 om upphovsrätt och närliggande rättigheter (loi du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins) (*Moniteur belge* av den 27 juli 1994, s. 19297, nedan kallad den belgiska lagen om upphovsrätt), enligt vilken ”den som förefaller vara upphovsman till ett verk, på grund av att personens namn eller namnförkortning anges på ett sätt som gör det möjligt att identifiera vederbörande, ska presumeras vara upphovsman, såvida inte motsatsen bevisas”. I gemenskapsrätten uppställs samma presumtion. I artikel 5 i direktiv 2004/47, med rubriken ”Presumtion om innehav av upphovsrätt eller närstående rättighet”, anges nämligen följande:

”Vid tillämpningen av de åtgärder, förfaranden och sanktioner som föreskrivs i detta direktiv

a) skall det för att upphovsmannen till ett litterärt eller konstnärligt verk, om inte motsatsen bevisas, skall anses som sådan och följaktligen ha rätt att föra talan om intrång, vara tillräckligt att den personens namn på sedvanligt sätt finns angivet på verket,

b) skall bestämmelsen under a) efter nödvändiga ändringar också tillämpas på innehavare av upphovsrätten närstående rättigheter i fråga om deras skyddade alster.”

164 Bolaget Systrans talan kan således väckas, såvida inte kommissionen förebringar bevis för att bolaget inte är innehavare av rättigheten. Kommissionen har hittills inskränkt

sig till att försöka lägga bevisbördan på sökandebolagen, och det är redan nu möjligt att hävda att kommissionen inte kommer att förebringa detta bevis, eftersom bolaget Systran är den oomtvistade nyttjaren av det aktuella verket och kommissionen alltid har erkänt bolaget som nyttjare. Den juridiska person som nyttjar ett verk presumeras således vara innehavare av rättigheterna, vilket gör det möjligt för den att i sak vidta rättsliga åtgärder mot tredje man som gör intrång. Denna presumtion är tillämplig oavsett det aktuella verkets art eller antalet upphovsmän som berörs. Det enda som är av betydelse är de åtgärder för nyttjande som käranden har vidtagit, när dessa inte har bestritts av upphovsmannen eller upphovsmännen. Professor Sirinelli har angett att det finns en ”verklig grundregel, som innebär att den som nyttjar ett verk förtjänar skydd enbart på grund av detta nyttjande”. Det råder dock inte någon tvekan om att bolaget Systran innehar äganderätten till versionen Systran Unix av Systran-programmet: bolaget Systran har beviljat licenser till denna version av programmet Systran Unix till de största Internetportalerna och saluför den till flera multinationella företag, varuhus och i postorderkataloger. Bolaget Systran innehar även varumärkena SYSTRAN och domännamnen ”systran”, som det använder över hela världen. Det finns även flera artiklar och reklam som ger belägg för Systran-koncernens offentligen bekräftade och styrkta äganderätt. Sökandebolagen har särskilt åberopat att bolaget Systran år 2005 tilldelades ”European IST Prize” i Haag (Nederländerna) av kommissionsledamoten med ansvar för informationssamhället. Systran-koncernen, vilken agerar som ägare både till verket och till dess namn, har således fog för att väcka talan mot intrångsgöraren vid tribunalen. Det program som används av kommissionen identifieras dessutom med benämningen ”EC-Systran Unix”, vilket gör det möjligt att fastställa den roll som bolaget Systran har spelat med avseende på programmet.

165 Oaktat ovanstående argument och för att skingra alla eventuella tvivel, har sökandebolagen för avsikt att, för fullständighetens skull, visa att Systran-koncernen är den obestridliga innehavaren av de immateriella rättigheterna till versionerna Systran Mainframe och Systran Unix av Systran-programmet, och att den historiskt sett har erkänts som sådan av kommissionen.

166 Beträffande versionen Systran Mainframe har sökandebolagen hävdat att Systrankoncernen innehar rättigheterna till denna version, eftersom den förvärvade dessa

av bolaget Gachot, vilket övertog rättigheterna från Peter Toma, uppfinnare och upphovsman till det ursprungliga programmet, och av de bolag som nyttjade nämnda program. Dessutom är bolaget Systran obestridligen innehavare av de immateriella rättigheterna till samtliga versioner av programmet Systran Mainframe, däribland EC-Systran Mainframe. Överlåtelse och överlämnande av immateriella rättigheter kan nämligen endast ske skriftligen och i tveksamma fall ska det alltid göras en tolkning till förmån för upphovsmannen genom tillämpning av principen om en restriktiv tolkning. Även om det bevisades att bolaget Systran hade förvärvat rättigheterna från programmets upphovsman, Peter Toma, har bolaget aldrig överlåtit dessa till kommissionen, oaktat de avtal som kommissionen har åberopat enbart för att inte framstå som intrångsgörare. Sökandebolagen kan inte förstå varför kommissionen har åberopat avtal som avser användningen av programmet, vilka har ingåtts med utomstående bolag och inte kan åberopas mot bolaget Systran och som följaktligen inte kan medföra någon överlåtelse av immateriella rättigheter till förmån för kommissionen. Vad beträffar de avtal som ingåtts med bolaget Systran, eller med de bolag vars rättigheter det har övertagit, rör det sig enbart om licensavtal för att använda programmet eller avtal om tillhandahållande av tjänster. Inte något av avtalen innebär överlåtelse, överföring eller överlämnande av immateriella rättigheter till förmån för kommissionen.

167 Genom det första avtalet fick exempelvis kommissionen endast en nyttjanderätt (artikel 4) både till det befintliga systemet och till eventuella nyutvecklade system. Enligt luxemburgsk rätt, som är tillämplig på detta avtal och som i det avseendet överensstämmer med fransk och belgisk rätt, ska nämligen överlåtelse och överlämnande av ekonomiska rättigheter styrkas skriftligen, i förhållande till upphovsmannen, och tolkas restriktivt till förmån för den sistnämnde. Detta avtal innehåller dock inte någon klausul som på något sätt kan tolkas som en överlåtelse av rättigheter. Avtalet ger följaktligen inte kommissionen någon immateriell rättighet till Systran-programmet, inbegripet programmet i dess version EC-Systran Mainframe, med undantag av de lexikon som kommissionen har utvecklat.

168 Inte heller i samarbetsavtalet föreskrivs det någon överlåtelse av immateriella rättigheter till förmån för kommissionen. Detta avtal tycks vara av särskild betydelse för kommissionen, trots att den själv sade upp avtalet år 1991. I motsats till vad

kommissionen har hävdat, vilken ser avtalet som upphovet för dess påstådda immateriella rättigheter till programmet Systran Mainframe, föreskrivs det i detta avtal att kommissionen har en användningslicens och det överförs ingalunda några som helst rättigheter, utan det anges att vardera partens rättigheter vid tidpunkten för undertecknandet av avtalen ska kvarstå och värnas. I den inledande översikten i samarbetsavtalet anges nämligen följande:

”2. Den 22 september 1975 ingick kommissionen ett avtal med bolaget WTC rörande kommissionens användning av Systran-systemet och WTC:s första utveckling av detta system.

…

5. Parterna konstaterar således att kommissionen har en licens för att använda grundsystemet …”

169 I artikel 4 i samarbetsavtalet erinras även om att vardera partens rättigheter vid tidpunkten för undertecknandet av avtalet ska värnas. Kommissionen hade dock inte några rättigheter till programmet Systran Mainframe. Kommissionen kan därför inte åberopa att det har skett någon överlåtelse av de immateriella rättigheterna till programmet Systran Mainframe till förmån för den, även om den tillerkänns rättigheterna till de lexikon som den har utvecklat (punkt 6 i den inledande översikten i samarbetsavtalet). Dessa rättigheter påverkar inte på något sätt bolaget Systrans ställning som upphovsman eller dess rättigheter till programmet Systran Mainframe (eller versionen EC-Systran Mainframe) och särskilt till programmets kärna. I bilaga I till samarbetsavtalet erkänns uttryckligen att bolagen WTC, Gachot och Systran har

ställningen som upphovsmän. När detta avtal, liksom för övrigt de flesta avtalen, löper ut beviljas kommissionen, enbart inom gemenskapen, rätt att använda och bevilja underlicenser till programmet i dess mest utvecklade version (se artikel 5 i samarbetsavtalet, där det uttryckligen anges att kommissionen har ”rätt att … använda” programmet). Kommissionen kan inte med framgång åberopa uppsägningsklausulen i samarbetsavtalet. Även i det avseendet kan avtalsklausulerna inte ges en tolkning utöver vad deras ordalydelse ger vid handen, inte ens med tillämpning av de allmänna obligationsrättsliga principer som är tillämpliga i hela gemenskapen. Systematiken i den aktuella klausulen är klar: under tre år garanteras nyttjanderätten på det sätt som avses i artikel 5. Under dessa tre år får kommissionen således utveckla och/eller förbättra systemet (artikel 4 i samarbetsavtalet). Efter dessa tre år får kommissionen använda programmet EC-Systran Mainframe i dess skick vid detta datum. Efter denna tidsfrist kan följaktligen kommissionen endast förfoga över en nyttjanderätt. Den restriktiva tolkningen av överföring av ekonomiska rättigheter, även inom belgisk rätt, gör att det dessutom kan hävdas att kommissionen inte förvärvade någon immateriell rättighet till programmet Systran Mainframe när samarbetsavtalet löpte ut.

170 Det har således inte skett någon överlåtelse till kommissionen av de immateriella rättigheterna, vare sig till programmet Systran Mainframe eller till ursprungsidén och ursprungsskrivningen som programmet grundar sig på, eller till det förberedande designmaterialet eller till datastrukturen och än mindre till kärnan. Sökandebolagen har preciserat att de argument som angetts ovan, vilka syftar till att visa att bolaget Systran innehar de materiella rättigheterna till versionen Systran Mainframe av Systran-programmet, inte har något annat syfte än att bemöta kommissionens resonemang, vilket helt saknar relevans för utgången i målet, eftersom intrånget avser versionen Systran Unix och inte versionen Systran Mainframe.

171 Vad beträffar versionen Systran Unix, har sökandebolagen hävdat att kommissionen inte kan göra gällande någon som helst immateriell rättighet till denna version av Systran-programmet. Versionen Systran Unix skapades nämligen, på bolaget Systrans begäran, av dess helägda dotterbolag Systran Software (bolaget Systrans svar på anbudsinfordran). Versionen Systran Unix utgör en ny version av Systran-programmet

som skiljer sig från versionen Systran Mainframe, vilken hade blivit föråldrad. Systran-koncernen innehar ensam rättigheterna till versionen Systran Mainframe och till dess kärna, och den har, i egenskap av initiativtagare till versionen Systran Unix, full äganderätt till detta nya program och dess kärna, vilket professor Sirinelli har visat.

172 Det var först efter skapandet och saluföringen av det nya programmet Systran Unix som bolaget Systran Luxembourg ingick avtalen om migrering med kommissionen. I dessa avtal föreskrivs att versionen EC-Systran Mainframe ska ersättas av versionen Systran Unix, vars verkshöjd och innovation har visats, och att kommissionens lexikon ska migreras för att de ska kunna fungera med den nya versionen. Detta framgår för övrigt av Bitan-rapporten, eftersom versionen EC-Systran Unix har samma kärna som programmet Systran Unix, då de båda kärnorna är likartade till 85 procent. Till skillnad från vad kommissionen har hävdat, utgör således versionen EC-Systran Unix endast en version av programmet Systran Unix som omfattar de lexikon som kommissionen har utvecklat och som har blivit föremål för migrering inom ramen för avtalen om migrering, och inte resultatet av en migrering av det föråldrade programmet EC-Systran Mainframe. Även om kommissionen innehar rättigheter till de lexikon som den har utvecklat, innehar den således inte någon rättighet till programmet Systran Unix, vilket redan fanns före avtalen om migrering.

173 För övrigt har inte dessa avtal, lika lite som de föregående avtalen, medfört någon överföring till kommissionen av de immateriella rättigheterna till programmet Systran Unix. Avtalen ingicks för övrigt med bolaget Systran Luxembourg, vilket inte har några rättigheter till programmet Systran Unix, och inte med bolaget Systran, vilket ensam innehar dessa rättigheter. Dessutom föreskrivs det uttryckligen i avtalen att redan befintliga immateriella rättigheter ska värnas, däribland uppenbarligen bolaget Systrans upphovsrätt till programmet Systran Unix. Även om kommissionens ståndpunkt beträffande migreringen av versionen EC-Systran Mainframe skulle godtas, har kommissionen en härledd rättighet som inte i något fall gör det möjligt för den att

ändra programmet EC-Systran Unix utan bolaget Systrans tillstånd. Även i det fallet har kommissionen gjort sig skyldig till intrång genom att utföra eller låta utföra de arbeten som anges i anbudsinfordran.

174 Sökandebolagen anser sig vara förvånade och chockerade över kommissionens ståndpunkt, först och främst därför att institutionerna har gjort bekämpningen av upphovsrättsintrång till sin käpphäst och en prioritet, genom att genomföra alla möjliga initiativ, åtgärder och bestämmelser som gör det möjligt att effektivt bekämpa detta gissel, och dessutom, i förevarande fall, därför att kommissionen alltid har varit mycket väl medveten om att Systran-koncernen var den obestridliga innehavaren av rättigheterna till Systran-programmen, och i synnerhet till programmet Systran Unix. Kommissionen har således ingått många licensavtal som visar att den var övertygad om bolaget Systrans ställning som innehavare av rättigheterna. Den har dessutom alltid varit informerad om bolaget Systrans ställning som innehavare av de immateriella rättigheterna både till programmet Systran Mainframe och till programmet Systran Unix, och att det sistnämnda programmet redan fanns, vilket framgår av följande handlingar:

— Skriftväxlingen den 27 januari och den 5 februari 1987 mellan direktören för GD Telekommunikation, informationsindustrin och innovation och herr Gachot.

— Rapporten av den 4 maj 1998, i vilken den innovativa karaktären på det av bolaget Systran utvecklade programmet Systran Unix framhålls. Vad särskilt beträffar kärnan, anges det i rapporten av den 4 maj 1998 att ”systemets samtliga program har återskapats eller skrivits om med programspråk C”.

— Svaret på den anbudsinfordran som kommissionen anordnade år 1997 i syfte att sluta avtal om migrering, vilket visar att kommissionen var helt informerad om ursprunget till bolaget Systrans rättigheter, vilket kommissionen då inte bestred, och att Systran Unix hade utvecklats tidigare.

175 Vidare har kommissionen vid flera tillfällen erkänt bolaget Systrans äganderätt både till versionen Systran Mainframe och till versionen Systran Unix, och att denna fanns redan före versionen EC-Systran Unix, vilket framgår av följande handlingar:

— Det telefax som den 5 mars 1987 skickades till bolaget Gachot, vari kommissionen formulerar sig på följande sätt:

— ”Systran-koncernen är ägare till grundprogrammen och kommissionens nyttjanderätt avseende dess nio språk[kombinationer] omfattar endast gemenskapsinstitutionerna och medlemsstaternas officiella organ. Kommissionen är däremot ägare till de ordlistor som den har utarbetat sedan år 1975.”

— Carpentiers rapport till rådgivande kommittén för upphandling och kontrakt.

— J. Beavens rapport, vilken visar att programmet Systran Unix fanns redan före versionen EC-Systran Unix och att det var för att dra fördel av de innovationer som programmet Systran Unix tillförde, och för att ta sig ur den situation med en föråldrad version som den befann sig i, som kommissionen önskade återuppta affärsrelationerna med bolaget Systran.

— Den tekniska bilagan i bilaga II till det andra, tredje och fjärde avtalet om migrering, vari det allmänna tillvägagångssättet för migreringen fastställs och som bekräftar att kommissionen visste att programmet Systran Unix redan fanns och att det var detta program som hade möjliggjort utarbetandet av versionen EC-Systran Unix.

— Den transaktion som kommissionen ingick med bolaget Systran, beträffande vilken följande ska framhållas: För det första hade kommissionen – i strid med det första avtalet, eftersom den inte hade betalat någon royalty till bolaget Systran trots att den var skyldig att göra det – ansett det nödvändigt att ta kontakt med bolaget Systran och den hade ingått en transaktion med detta bolag genom en skriftväxling av den 19 och 22 december 1997. I denna skriftväxling anger generaldirektören för DGT att det är fråga om att ”maximera värdet av det arbete som kommissionen har lagt ned under 20 år på att utarbeta lexikon som är särskilt anpassade till det administrativa och tekniska språkbruket i kommissionens handlingar”. Detta arbete, som utförts under de föregående 20 åren, är det enda som kommissionen kan göra anspråk på, eftersom dess rättigheter till själva programmet Systran Mainframe är obefintliga. För det andra ber generaldirektören för DGT att bolaget Systran ska förbinda sig att ”inte framställa några ekonomiska anspråk till följd av fullgörandet av de avtal som ingåtts mellan Systran-koncernen och kommissionen”. Bolaget Systrans ekonomiska anspråk vid denna tidpunkt avsåg dock just de royaltyer som skulle erläggas med anledning av dess upphovsrätt till versionen Systran Mainframe. För det tredje bad generaldirektören för DGT till och med om tillstånd att använda namnet Systran, och erkände således bolaget Systrans ställning som upphovsman. Bolaget Systran gav kommissionen sitt samtycke till användningen av namnet Systran för det ”system för maskinöversättning som grundar sig på det ursprungliga Systran-systemet”, bekräftade sitt samtycke till att kommissionen använder dess program och avstod från att framställa ekonomiska anspråk för avtalsbrotten avseende de tidigare avtalen och angav följande:

— ”Vi motsätter oss inte principen att offentliggöra vissa delar av de lexikon i versionen Systran som kommissionen använder. Det är dock nödvändigt att se till att de leverantörsspecifika delarna av Systran-systemet inte sprids till allmänheten.”

176 Sökandebolagen har således gjort gällande att kommissionen nu inte kan låtsas som att den inte känner till omfattningen av deras rättigheter och att den med säkerhet vet att den aldrig har fått tillåtelse att ändra programmet Systran Unix, i synnerhet dess kärna. Varje ändring som har gjorts utan tillstånd utgör intrång, eftersom huvudregeln på området är ett förbud och inte motsatsen.

177 Kommissionen har framhållit att skyddet för programvaror säkerställs i samtliga medlemsstater genom upphovsrättslagstiftningarna. Den har erinrat om situationen i Belgien, där det rör sig om den belgiska lagen om datorprogram och den belgiska lagen om upphovsrätt, och i Luxemburg, där det rör sig om lag av den 24 april 1995 om ändring av lag av den 29 mars 1972 om upphovsrätt vad beträffar det rättsliga skyddet för datorprogram (loi du 24 avril 1995 modifiant la loi du 29 mars 1972 sur le droit d'auteur en ce qui concerne la protection juridique des programmes d"ordinateur) (*Mémorial* A 1995, s. 944, nedan kallad den luxemburgska lagen om datorprogram), lag av den 8 september 1997 om ändring av den ändrade lagen av den 29 mars 1972 om upphovsrätt (loi du 8 septembre 1997 portant modification de la loi modifiée du 29 mars 1972 sur le droit d"auteur) (*Mémorial* A 1997, s. 2662) och den luxemburgska lagen om upphovsrätt.

178 För det första har kommissionen gjort gällande att det inte finns några bevis för de rättigheter till Systran-programmet som bolaget Systran har åberopat. I förevarande fall har sökandebolagen inte förklarat hur de har förvärvat de rättigheter som de påstår sig inneha.

179 Beträffande versionerna Systran Mainframe och EC-Systran Mainframe, har kommissionen påpekat att sökandebolagen har hävdat att WTC klart identifieras som upphovsman till Systran-programmet i det första avtalet. Sökandebolagen har hävdat att bolaget Systran i slutet av 1980-talet, i samband med en partiell överföring av tillgångar, fick till sig överfört de tillgångar som var hänförliga till hela verksamhetsgrenen "Maskinöversättning" i bolaget Gachot, vilket självt hade övertagit rättigheterna från bolagen WTC, Latsec, Systran USA och Systran Institut (Tyskland), vilka utformade maskinöversättningssystemet Systran som fortfarande kallades "Systran-programmet" eller "Systran-systemet". Sökandebolagen har även hävdat att samtliga avtal som ingicks med kommissionen under åren 1975–1987 *de jure* har övertagits och fullföljts av bolaget Systran. Trots dessa påståenden och kommissionens tydliga uppmaningar (se de skrivelser som riktades till bolaget Systran den 15 februari och den 28 april 2005 för att be bolaget att ange de rättsliga och avtalsmässiga grunderna för dess anspråk), har sökandebolagen och framför allt bolaget Systran Luxembourg inte lagt fram någon som helst bevisning (avtal om överlåtelse av rättigheter etcetera) för att de verkligen innehar de rättigheter som enligt dem har blivit föremål för intrång. De har inte heller angett i vilka områden och under vilken giltighetstid dessa rättigheter innehas. I artikel 5 c i det första avtal som ingicks med WTC föreskrivs att någon överföring av rättigheter eller skyldigheter som följer av avtalet inte får ske utan kommissionens föregående samtycke. Kommissionen har åberopat denna

bestämmelse för att göra gällande att den aldrig har mottagit någon föregående underrättelse om den överföring av tillgångar eller den överlåtelse som sökandebolagen har åberopat och att den således aldrig har gett sitt samtycke till att WTC överläts till sökandebolagen.

180 Vad beträffar presumtionen om att ställningen som upphovsman tillkommer den eller de under vars namn verket sprids, såvida inte motsatsen bevisas, har kommissionen bestritt att fransk rätt ska tillämpas i det avseendet. Denna presumtion, vilken stadgas i lag nr 94-361 i Frankrike, är inte tillämplig i förevarande fall och har kritiserats i belgisk och fransk doktrin. Kommissionen har även framhållit att denna presumtion endast gäller så länge motsatsen inte bevisas och att det är uppenbart att den har kullkastat denna presumtion vad beträffar versionen EC-Systran Unix, eftersom denna version inte saluförs i en förpackning som är märkt med upphovsmannens namn och denna version ibland kallas ”Commission's MT system” eller ”ECMT”.

181 För det andra har kommissionen hävdat att avtalsförhållandena mellan parterna ska bedömas som en rad ”uppdragsavtal” som var avsedda att ge kommissionen äganderätten till versionerna EC-Systran Mainframe och EC-Systran Unix, utan att Systrankoncernen kan göra gällande några rättigheter i det avseendet. I de olika avtal som ingåtts mellan parterna sedan år 1975, har bolagen inom Systran-koncernen i allmänhet åtagit sig att för kommissionens räkning skapa hela eller delar av programmet EC-Systrans olika beståndsdelar, för att tillgodose de särskilda behov som uppkommer i kommissionens verksamhet, oavsett om det är fråga om versionen EC-Systran Mainframe eller versionen EC-Systran Unix. I det avseendet har bolaget Systran inte visat att det har förvärvat rättigheterna till de program som således har utvecklats för kommissionens räkning. Det ligger i sakens natur att dessa program har skapats och utvecklats av fysiska personer. För att bolaget Systran ska kunna göra anspråk på att inneha rättigheterna, måste bolaget kunna visa att det har förvärvat dessa från upphovsmännen. Kommissionen har i det avseendet påpekat att det framgår av belgisk lagstiftning, vilken har åberopats av bolaget Systran, att ett datorprogram endast kan förvärvas från upphovsmannen om överlåtelsen sker genom skriftlig handling, även om vederbörande är uppdragsgivare. Det samma gäller för övrigt i den luxemburgska lagen om upphovsrätt. Den belgiska lagen om datorprogram innehåller nämligen endast en bestämmelse som gör det möjligt att avvika från de allmänna bestämmelserna i artikel 3 i den belgiska lagen om upphovsrätt (vilken kräver en skriftlig handling från upphovsmannen precis som i den luxemburgska lagen). Detta undantag avser det fall då programmet har skapats av en anställd eller en offentlig tjänsteman. Det föreskrivs således en presumtion om att ekonomiska rättigheter överlåts till arbetsgivaren, såvida

inte annat föreskrivs i avtal eller tjänsteföreskrifter. Förutom i detta fall, vilket sökandebolagen inte har styrkt föreligger, omfattas följaktligen ett ”uppdragsavtal”, varigenom en person ger en annan person, som inte är anställd av vederbörande, i uppdrag att skapa hela eller delar av ett datorprogram, alltjämt av ovannämnda bestämmelser i den belgiska lagen om upphovsrätt. Kommissionen har dessutom påpekat att sökandebolagen, som är juridiska personer, inte kan anses vara upphovsmän enligt belgisk rätt. Den ursprungliga innehavaren av upphovsrätten är nämligen den fysiska person som har skapat verket och upphovsrätt kan i Belgien endast uppstå till förmån för en fysisk person. Med stöd av belgisk rättspraxis har kommissionen påpekat att juridiska personer ska styrka från vilka personer och på vilket sätt de har erhållit rättigheterna (dom meddelad av Hof van Beroep te Gent den 27 oktober 1993, Ing. Cons., 1993, s. 366). Kommissionen har hävdat att sökandebolagen inte har redogjort för av vilken anledning de, i egenskap av juridiska personer, kan göra anspråk på rättigheterna till versionen Systran Unix eller till versionen EC-Systran Unix som grundar sig på den förstnämnda versionen.

182 I andra hand, även om det skulle godtas att sökandebolagen innehar vissa rättigheter till Systran-programmet, har kommissionen hur som helst hävdat att den även innehar de immateriella rättigheter som krävs för de handlingar som den utförde när den gav tredje man i uppdrag att utföra vissa arbeten avseende versionen EC-Systran Mainframe. Kommissionen har i det avseendet hänvisat till innehållet i det första avtalet, till samförståndsavtalet om tekniskt samarbete, till samarbetsavtalet, vilket avser versionen EC-Systran Mainframe, och till de avtal om migrering som ingicks med bolaget Systran Luxembourg under åren 1998–2002 beträffande versionen EC-Systran Unix. Med stöd av dessa avtal kan kommissionen bestrida sökandebolagens påstående om att det inte har överlåtits några immateriella rättigheter avseende versionen Systran Unix till kommissionen.

183 För att bestrida sökandebolagens påstående om att det förhållandet att versionen Systran Unix och versionen EC-Systran Unix av Systran-programmet är nästan

identiska gör att det kan anses att kommissionens otillåtna användning av Systran-programmen utgör intrång och följaktligen ett rättsstridigt handlande, har kommissionen gjort gällande att det föreligger flera rättigheter.

184 För det första har kommissionen hävdat att den innehar äganderätten till den utveckling och de förbättringar av Systran-programmet som har finansierats av kommissionens avdelningar, oavsett vilken del av systemet som avses (kärnan, språkprogram och lexikon). Vidare har kommissionen ensam äganderätt till de ordlistor och lexikon som den har utvecklat och förbättrat för egna behov (se artikel 4 a i det första avtalet, artikel 4 i samförståndsavtalet om tekniskt samarbete, punkt 6 i den inledande översikten i samarbetsavtalet och artikel 4 i samarbetsavtalet samt bilaga I till nämnda avtal, där det anges att ”[k]ommissionen har alltid innehaft äganderätten till de ordlistor och andra komponenter som den har utvecklat för de olika versionerna av Systran, medan äganderätten till grundprogrammet var uppdelad mellan flera bolag”). Kommissionen har framhållit att den innehar äganderätten till de många specifika utvecklingsarbeten som har utförts för att migrera Mainframe-systemet till Unix-systemen (se artikel 13.2 i avtalen om migrering och tillägg 2 i bilagan till tilläggsavtal nr 4 till det första avtalet om migrering).

185 För det andra har kommissionen hävdat att den innehar nyttjanderätter. Sökandebolagens påstående att kommissionen, vilken inte skapade det ursprungliga Systran-programmet, inte kan inneha någon rättighet som avser detta program eller den programutveckling som har skett, vilken dessutom har skett utan tillstånd, utifrån Systran-programmet, strider i det avseendet mot artikel 13 i avtalen om migrering. Sökandebolagens tolkning av den inskränkning som denna bestämmelse innehåller, nämligen ”med undantag av de fall då industriell äganderätt eller immateriella rättigheter redan föreligger”, står i strid med principen om god tro vid avtalstolkning. Kommissionen anser nämligen att det i avtalen om migrering dels framhålls att det föreligger skillnader mellan Systran-systemet som saluförs av Systran-koncernen och de versioner av EC-Systran som kommissionen använder, dels föreskrivs uttryckligen

att det system som benämns ”kommissionens system för maskinöversättning” kommer att förbli kommissionens egendom, med alla dess komponenter, oavsett om de har ändrats under fullgörandet av avtalet. Inskränkningen, enligt vilken dessa rättigheter ”inte ska påverka industriell äganderätt eller immateriella rättigheter som redan föreligger”, kan således endast förstås som ett skydd för den tidigare situation som rådde före slutförandet av migreringen av systemet och utesluter att sökandebolagen har förvärvat några rättigheter med avseende på versionen EC-Systran Unix genom migreringen. Detta åtagande som har ingåtts med bolaget Systran Luxembourg, vilket undertecknade avtalen om migrering, kan utsträckas till att omfatta bolaget Systran, eftersom det bolaget, i ett skriftligt åtagande av den 12 mars 2001 (bilaga V till det fjärde avtalet om migrering), ställde sig som garant för att hela det fjärde avtalet om migrering skulle fullgöras på ett tillfredsställande sätt av dess dotterbolag Systran Luxembourg.

186 Följaktligen har kommissionen hävdat att det framgår av de ovannämnda avtalen, och redan av det första avtalet från den 22 september 1975, att parterna faktiskt hade för avsikt att ställa översättningssystemet Systran till gemenskapens förfogande och att den hade äganderätt eller i vart fall nyttjanderätt till versionerna EC-Systran. Dessa versioner av Systran-programmet hade nämligen utvecklats på bekostnad av kommissionen (med en budget på cirka 45 miljoner euro, varav cirka 14 miljoner till förmån för bolagen inom Systran-koncernen) och hade för övrigt kunnat utvecklas av kommissionen på egen hand. Det råder inte några tvivel om att det var möjligt för gemenskapen att använda Systran-programmet inom den offentliga sektorn, i ordets vida bemärkelse, inom gemenskapen. Redan i det första avtalet föreskrevs det dessutom att det står gemenskapen fritt att använda systemet för alla ändamål, och således även utanför gemenskapen, däribland inom den privata sektorn, mot betalning av en extra avgift till WTC. Enligt kommissionen var ”grundtanken” bakom denna lösning att partnern WTC, vilken hade utvecklat systemet och som också själv var behörig att använda det, efter flera avtal ansågs ha fått tillräcklig ersättning för att gemenskapen skulle anses ha förvärvat fullständig och fri förfoganderätt till detta, och därmed äganderätten.

187 Kommissionen har visserligen påpekat att denna lösning inte uttryckligen föreskrivs som sådan i samarbetsavtalet från år 1987, men detta avtal kan inte tolkas på något annat sätt. Varje annan tolkning än den som syftar till att ge kommissionen äganderätten till versionen EC-Systran Mainframe av Systran-programmet, utan att sökandebolagen kan göra gällande någon rätt att göra invändningar, kan inte förklara sambandet mellan artiklarna 4, 4a, 5 och 8 i detta avtal. Enligt kommissionen framstår således detta avtal som en ”avtalsmässig lösning” som gjorde det möjligt att sätta stopp för ytterligare diskussioner mellan parterna om frågor rörande äganderätten till Systran-systemets olika komponenter, däribland lexikonen.

188 För det tredje, även om det antas att kommissionen använder versionen EC-Systran Unix av Systran-programmet i en ändrad form jämfört med versionen Systran Unix, såsom framgår av Bitan-rapporten, har sökandebolagen inte visat att kommissionen har åsidosatt belgisk eller luxemburgsk rätt. Kommissionen har åberopat olika bestämmelser i belgisk och luxemburgsk rätt, med tillämpning av vilka det är möjligt att återge eller anpassa ett datorprogram utan upphovsmannens samtycke, när så krävs för att användaren ska kunna använda programmet i överensstämmelse med dess avsedda ändamål, vilket även gäller rättelse av fel (se artikel 6 i den belgiska lagen om datorprogram, artikel 28.4 i den luxemburgska lagen om datorprogram och artikel 34 i den luxemburgska lagen om upphovsrätt).

189 Slutligen har kommissionen formellt bestritt att den lämnade ut källkoderna till versionen EC-Systran Unix till bolaget Gosselies i samband med de arbeten som skulle utföras enligt det omtvistade kontraktet. I motsats till vad som görs gällande i Bitan-rapporten, krävde de arbeten som detta bolag fick i uppdrag att utföra inte några ingrepp i programmets kärna. Efter tilldelningen av det omtvistade kontraktet fick Gosselies enbart tillgång till källkoderna till språkdelarna av versionen EC-Systran

Unix, vilka kommissionen har ensam äganderätt till på grund av de avtal som ingåtts mellan parterna och kommissionens medverkan till att utveckla dessa delar.

190 Även om det föreligger likheter mellan versionen Systran Unix och versionen EC-Systran Unix av Systran-programmet, bevisar följaktligen inte det att kommissionen har gjort sig skyldig till intrång. Sökandebolagens rättsliga slutsatser av denna likhet är felaktiga. Kommissionen har full rätt att ändra eller anpassa programmet och ge ett utomstående bolag i uppdrag att göra en anpassning eller en ändring utan föregående tillstånd av sökandebolagen.

De rättigheter som har åberopats vad beträffar know-how

191 Sökandebolagen har gjort gällande att know-how definieras som ”en viss mängd teknisk information som är hemlig, substantiell och identifierad i någon lämplig form”. De har i det avseendet åberopat definitionen i artikel 10 i kommissionens förordning (EG) nr 240/96 av den 31 januari 1996 om tillämpning av artikel [81].3 [EG] på vissa grupper av avtal om tekniköverföring (EGT L 31, s. 2). De har även angett att det framgår av denna rättsakt och av de allmänna principer som är gemensamma för medlemsstaternas rättsordningar att know-how är en skyddad tillgång antingen inom ramen för avtal om överföring av know-how eller sekretessavtal, eller inom ramen för skadeståndstalan för det fall know-how röjs utan innehavarens tillstånd. I förevarande fall har sökandebolagen åberopat den know-how som de innehar med avseende på Systran-programmet, både vad gäller versionen Systran Unix, vilken har utvecklats och saluförs av Systran-koncernen, och dess bearbetade och nästan identiska version EC-Systran Unix, vilken har utvecklats av bolaget Systran Luxembourg för att användas av kommissionen. Denna know-how, vilken sökandebolagen skyddar och håller hemlig, följer av ett antal tekniska, informationstekniska och språkliga kunskaper som tagit konkret form genom kärnan, språkrutinerna och lexikonen samt tillhörande dokumentation (se Bitan-rapporten och Bitans första tekniska skrivelse). Utförandet av de tjänster som beskrivs i den anbudsinfordran som kommissionen

offentliggjorde kräver dock att källkoden till Systran-programmet ändras och således att denna källkod lämnas ut till den som tilldelats kontraktet. Genom att ge tredje man i uppdrag att utföra ett sådant kontrakt, har kommissionen röjt bolaget Systrans know-how utan dess tillstånd. Detta röjande utgör ett fel som kan medföra att gemenskapen ådrar sig ansvar.

192 För att bemöta argumentet att begreppet know-how inte har definierats och att know-how inte kan skyddas som sådan, har sökandebolagen påpekat att det är kommissionen själv som har definierat begreppet know-how i sina förordningar och att det framgår av dessa rättsakter att värdet av know-how ligger i det betydande försprång som utlämnandet av denna kan ge, vilket förutsätter att den förblir hemlig, att den inte är känd och är omöjlig att erhålla. Det kan inte bestridas att versionen Systran Unix av Systran-programmet är en betydande innovation av Systran-koncernen som visar på verklig teknisk skicklighet och förekomsten av en know-how som är resultatet av forskning och erfarenhet, vilket omskrivningen av Systran-systemet till programspråk C++ illustrerar, vilket tidigare skrevs med assemblerspråk. Tillgången till dessa uppgifter gör det möjligt att särskilt avslöja hemligheter om tillverkningen av programmet och gör det möjligt för alla bolag som får tillgång till dessa att tillverka ett konkurrerande program.

193 För att bemöta argumenten dels att kommissionen inte är skyldig att ersätta den skada som görs gällande med anledning av det felaktiga röjandet av know-how, eftersom endast en talan om illojal konkurrens skulle göra det möjligt att ersätta den skadliga inverkan på know-how, dels att kommissionen inte är en näringsidkare och en konkurrent till sökandebolagen, utan en gemenskapsinstitution, har sökandebolagen gjort gällande att en sådan talan om illojal konkurrens förblir framför allt en talan om utomobligatoriskt skadeståndsansvar som vilar på de tre komponenterna culpa, skada och orsakssamband, vilket faktiskt är fallet i förevarande mål. Under alla omständigheter har sökandebolagen framhållit att det i fransk rättspraxis, vilken i det avseendet överensstämmer med rättspraxis i många europeiska länder, har preciserats att ”enbart röjandet av know-how utanför företaget orsakade skada, oavsett hur denna know-how hade kunnat komma att användas” och att en ”uppdragsgivare som till en underentreprenör översänder de planer som har utarbetats av någon annan har

därigenom begått ett fel som medför att vederbörande ådrar sig civilrättsligt ansvar" (dom meddelad av Cour d'appel de Paris den 31 maj 1995, och domar meddelade av Cour de cassation, avdelningen för handelsrättsliga tvister, den 28 januari 1982 och den 8 november 1994).

194 För att bemöta argumentet att det är kommissionen som innehar know-how och att det är bolaget Systran som har dragit nytta av denna, har sökandebolagen påpekat att detta argument visar kommissionens inställning, vilken består i att på ett rättsstridigt sätt skaffa sig äganderätten till de versioner av Systran-programmet som är avsedda att fungera i Unixmiljö. Kommissionen har upprepade gången uttryckligen erkänt bolaget Systrans know-how på området.

195 Vad beträffar argumentet som avser den klausul om sekretess som föreskrevs vid tilldelningen av kontraktet till bolaget Gosselies, har sökandebolagen gjort gällande att kommissionen inte kan hävda att den kan lägga beslag på Systran-koncernens know-how om detta intrång förblir konfidentiellt. Kommissionens resonemang, vilket är liktydigt med att säga att det står en licenstagare, som inte uttryckligen har förbjudits att göra intrång, fritt att begå intrång utan att besväras och att vederbörande, utan tillstånd av innehavaren av rättigheterna, fritt kan överföra skyddade verk till tredje man när det finns en klausul om sekretess, är orimligt.

196 Kommissionen har påpekat att även om sökandebolagen har hänvisat till definitionen av know-how som anges i förordning nr 240/96, har de inte angett den legala grunden för det fel som de lägger kommissionen till last. Kommissionen har i det avseendet hävdat att denna know-how inte är skyddad, i vart fall inte som sådan. Det finns nämligen inte någon lagbestämmelse som fastställer en definition av eller ett skydd

för sådan know-how. Enligt kommissionen ges know-how traditionellt sett endast skydd på grundval av lagstiftningen om illojal konkurrens. Den har i det avseendet åberopat, vad beträffar Belgien, lag av den 14 juli 1991 om handelsbruk och om konsumentinformation och konsumentskydd (loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection des consommateurs) (*Moniteur belge* av den 29 augusti 1991, s. 18712) och, vad beträffar Luxemburg, lag av den 27 november 1986 om regler för vissa handelsbruk och om påföljder för illojal konkurrens (loi du 27 novembre 1986 réglementant certaines pratiques commerciales et sanctionnant la concurrence déloyale) (*Mémorial* A 1986, s. 2214) och lag av den 30 juli 2002 om regler för vissa handelsbruk och om påföljder för illojal konkurrens och om införlivande av Europaparlamentets och rådets direktiv 97/55/EG om ändring av direktiv 84/450/EEG om vilseledande reklam så att detta omfattar jämförande reklam (loi du 30 juillet 2002 réglementant certaines pratiques commerciales, sanctionnant la concurrence déloyale et transposant la directive 97/55/CE du Parlement européen et du Conseil modifiant la directive 84/450/CE sur la publicité trompeuse afin d'y inclure la publicité comparative) (*Mémorial* A 2002, s. 1630). Med tillämpning av dessa lagbestämmelser kan inte de nödvändiga villkoren för skyddet för sökandebolagens påstådda know-how vad gäller illojal konkurrens vara uppfyllda, eftersom kommissionen och sökandebolagen inte är konkurrenter, eftersom kommissionen varken är näringsidkare, industriidkare eller hantverkare och eftersom kommissionens säte är beläget i Belgien och inte i Frankrike, vilket gör att den franska lagen inte är tillämplig.

197 Kommissionen har gjort gällande att den aldrig har innehaft källkoderna till versionen Systran Unix, utan endast källkoderna till versionen EC-Systran Unix, beträffande vilken den har gjort gällande viss äganderätt och vissa nyttjanderätter genom att åberopa de olika avtal som ingåtts med Systran-koncernen vad beträffar versionen EC-Systran Mainframe och migreringen av denna version till Unixmiljö. Kommissionen har även hävdat att de avtal som den hade ingått med Systran-koncernen inte innehöll någon klausul om sekretess för kommissionen. I dessa avtal fanns det inte heller någon hänvisning till att Systran-koncernen skulle överföra know-how eller något skydd för denna know-how. Vidare har kommissionen framhållit att både dess egna avdelningar och bolag utanför Systran-koncernen, men som arbetade vid dess sida, i stor utsträckning utvecklade Systran-programmet och dess tillämpningsprogram. Sökandebolagen har således dragit nytta av kommissionens eller tredje mans know-how och har kunnat saluföra kommissionens och tredje mans produkter för egen vinning. Kommissionen har angett att vissa personer som arbetade med versionen EC-Systran Unix för bolaget Gosselies räkning tidigare arbetade åt bolaget Telindus och därefter åt bolaget Systran Luxembourg. Bolaget Telindus, vilket bolaget Systran gick samman med för att bilda bolaget Systran Luxembourg, hade redan år 1990 ingått avtal på översättningsområdet med kommissionen, vilket visar att bolaget Systran inte kan åberopa rättigheter och know-how avseende versionen EC-Systran Unix.

198 Mot bakgrund av artikel 4 a i det första avtalet, punkt 6 i den inledande översikten i samarbetsavtalet och artikel 4 i samarbetsavtalet samt artikel 1 i tillägg 1 i bilaga II till det andra avtalet om migrering, kunde tilldelningen av kontraktet till bolaget Gosselies inte ha föranlett något fel från kommissionens sida.

199 Kommissionen har även angett att anbudsinfordran innehåller en klausul om sekretess, enligt vilken den som tilldelas kontraktet inte får använda de uppgifter som kommissionen har överlämnat eller röja dessa för tredje man (se artikel II.9 i bilaga 1 till anbudsinfordran av den 4 oktober 2003). Med tillämpning av denna klausul om sekretess får således bolaget Gosselies under alla omständigheter inte röja de konfidentiella uppgifter som kommissionen i förekommande fall har lämnat till bolaget. Att sådana uppgifter lämnades till detta företag kan således inte ha orsakat sökandebolagen någon skada. Kommissionen har slutligen påpekat att programmen och lexikonen i versionen EC-Systran Unix enbart är inhysta på dess datorer.

b) Tribunalens bedömning

200 Det rättsstridiga handlande som görs gällande i förevarande mål består i att kommissionen har beviljat sig själv, utan sökandebolagens samtycke, rätten att låta utföra de arbeten som anges i anbudsinfordran, vilka kan ändra eller för tredje man röja de delar av versionen Systran Unix som används i versionen EC-Systran Unix av Systran-programmet, vilka omfattas av skyddet för upphovsrätt eller omfattas av Systran-koncernens know-how.

201 För att fastställa huruvida ett sådant handlande är rättsstridigt, ska tribunalen först fastställa huruvida sökandebolagen kan göra gällande, med hänsyn till de allmänna principer som är gemensamma för medlemsstaternas rättsordningar, rätten att göra

invändningar mot att kommissionen utan deras samtycke ger tredje man i uppdrag att utföra arbeten som avser vissa aspekter av versionen EC-Systran Unix. Denna rätt, som sökandebolagen grundar på upphovsrätten och know-how avseende den tidigare originalversionen Systran Unix, har bestritts av kommissionen, vilken har gjort gällande att sökandebolagen inte har styrkt de rättigheter som de har gjort gällande till denna version av programmet (se ovan punkterna 178 och 179).

202 Om det visar sig att sökandebolagen kan åberopa sådana rättigheter, ska tribunalen därefter undersöka kommissionens påstående om att Systran-koncernen hade gett den tillstånd att ge tredje man i uppdrag att utföra de arbeten som anges i det omtvistade kontraktet. I huvudsak anser nämligen kommissionen att de olika avtal som ingåtts med Systran-koncernen sedan år 1975 och den finansiering som beviljades för det ändamålet ger den tillräcklig nyttjanderätt och äganderätt till de olika beståndsdelarna i versionen EC-Systran Unix för att inte behöva beakta den rätt att göra invändningar som sökandebolagen har gjort gällande med stöd av de rättigheter som de innehar till versionen Systran Unix (se ovan punkterna 181–187).

203 Om det visar sig att kommissionen inte kunde bortse från den rätt att göra invändningar som sökandebolagen har åberopat, ska tribunalen slutligen analysera innehållet i de arbeten som skulle utföras avseende versionen EC-Systran Unix och som nämns i anbudsinfordran, för att utröna huruvida dessa arbeten kan medföra en ändring eller röjande av beståndsdelar eller uppgifter som är skyddade av den upphovsrätt och den know-how som sökandebolagen gör anspråk på, vilket kommissionen slutligen har bestritt (se ovan punkt 189).

De rättigheter som sökandebolagen har åberopat vad beträffar versionen Systran Unix av Systran-programmet

204 För att definiera de allmänna principer som är gemensamma för medlemsstaternas rättsordningar i fråga om upphovsrätt har sökandebolagen åberopat Bernkonventionen, direktiv 91/250 och direktiv 2004/48. De har även nämnt medlemsstaternas rättsordningar och ingett två yttranden från professor Sirinelli, vilka avser frågan

huruvida en talan om upphovsrättsintrång som väcks av en juridisk person kan tas upp till sakprövning och huruvida ett omskrivet program omfattas av upphovsrättsligt skydd, samt Bitans andra tekniska skrivelse.

205 Såsom har angetts vid bedömningen av tribunalens behörighet (se ovan punkterna 68–73), har Systran-koncernen rätt att åberopa upphovsrätten till versionen Systran Unix av Systran-programmet, vilken den har utvecklat och saluför i sitt eget namn, utan att behöva förebringa någon annan bevisning.

206 Som kommissionen har gjort gällande är det visserligen i allmänhet så, att när det föreligger tvist om huruvida en rätt föreligger, ankommer det på den som gör gällande att en rätt föreligger eller saknas att bevisa detta (*actori incumbit probatio*). Inom upphovsrätten finns det dock en rättslig presumtion som gör det möjligt att kasta om bevisbördan. I gemenskapsrätten stadgas en sådan presumtion i artikel 5 i direktiv 2004/48, med rubriken ”Presumtion om innehav av upphovsrätt eller närstående rättighet”, där det föreskrivs att ”[v]id tillämpningen av de åtgärder, förfaranden och sanktioner som föreskrivs i detta direktiv ... skall det för att upphovsmannen till ett litterärt eller konstnärligt verk, om inte motsatsen bevisas, skall anses som sådan och följaktligen ha rätt att föra talan om intrång, vara tillräckligt att den personens namn på sedvanligt sätt finns angivet på verket”. Sökandebolagen har även åberopat två exempel på en sådan presumtion i medlemsstaternas rättsordningar, utan att kommissionen har gett några motexempel från andra medlemsstaters rättsordningar. I fransk rätt, som är gällande rätt på den plats där bolaget Systran är etablerat, vilket i förevarande fall har åberopat upphovsrätten till versionen Systran Unix av Systran-programmet som det saluför, föreskrivs det i artikel L 113-1 i den franska lagen om immateriella rättigheter att ”ställningen som upphovsman tillkommer den eller de under vars namn verket sprids, såvida inte motsatsen bevisas”. I belgisk rätt, som är gällande rätt i det land där kommissionen har sitt säte, stadgas en sådan presumtion i artikel 6 andra stycket i den belgiska lagen om upphovsrätt, där det föreskrivs att ”den som förefaller vara upphovsman till ett verk, på grund av att personens namn eller namnförkortning anges på ett sätt som gör det möjligt att identifiera vederbörande, ska presumeras vara upphovsman, såvida inte motsatsen bevisas”. Dessa olika

bestämmelser har åberopats som exempel på en allmän princip som är gemensam för medlemsstaternas rättsordningar.

207 Som exempel på bestämmelser som i huvudsak förekommer i samtliga medlemsstater, har sökandebolagen gjort gällande att verket skyddas i fransk rätt enbart på grund av att det har skapats. I artikel L 111-1 i den franska lagen om immateriella rättigheter föreskrivs att ”[u]pphovsmannen till ett intellektuellt verk åtnjuter, enbart på grund av att verket har skapats, en exklusiv immateriell rättighet till verket som kan göras gällande gentemot alla”. Vad beträffar definitionen av begreppet intellektuella verk, framgår det av artikel L 112-2 i den franska lagen om immateriella rättigheter att ”[i] denna lag avses med *intellektuella verk*: datorprogram, inbegripet förberedande designmaterial”. Ingen av de uppgifter som kommissionen har lagt fram motsäger detta exempel som sökandebolagen har lagt fram.

208 När verket har skapats, presumeras det ha verkshöjd. Den frågeställning som uppstår i fråga om bevisning avser oftast huruvida ett verk har skapats före ett annat verk. I förevarande fall har bevis framlagts för att versionen Systran Unix skapades före versionen EC-Systran Unix av det enkla skälet att den andra versionen utvecklades efter den första och att kommissionen, för att utveckla denna version, anlitade Systran-koncernen och dess version Systran Unix. Det ska i det avseendet påpekas att kommissionen, såsom den påpekade i dupliken, inte har bestritt att bolaget Systran innehar rättigheterna till programmet Systran Unix som bolaget saluför.

209 Vidare ska det påpekas att enligt de uppgifter som sökandebolagen har lagt fram beträffande fransk rätt och belgisk rätt, har det i rättspraxis i dessa medlemsstater slagits fast att ett företag kan ha ställning som upphovsman. I Frankrike rör det sig om dom meddelad den 24 mars 1993 av Cour de cassations första tvistemålsavdelning, enligt vilken en juridisk person bara behöver visa att den nyttjar verket för att den ska kunna väcka talan om intrång, utan att behöva visa upphovet till dess rättigheter. I fråga om Belgien rör det sig om Cour de cassations dom av den 12 juni 1998 (se Sirinellis första yttrande, s. 18 och 26). För att motbevisa detta detaljerade rättsliga yttrande har kommissionen inskränkt sig till vaga och kortfattade påståenden som grundar sig på den

kritik mot den ovan angivna lösningen som har framförts i en del av doktrinen och en dom meddelad år 1993 av Hof van Beroep te Gent, vilken meddelades före den ovannämnda domen från belgiska Cour de cassation. Parterna har varken nämnt eller diskuterat frågan om innehållet i andra medlemsstaters rättsordningar än de som professor Sirinelli har nämnt som exempel.

210 Ovannämnda lösning i rättspraxis har fördelen att den begränsar möjligheterna för intrångsgöraren att hävda att talan ska avvisas och den förhindrar att den juridiska personen måste tillhandahålla den fullständiga överlåtelsekedjan alltifrån den fysiska person som var upphovsman och ursprunglig innehavare av rättigheten. I fråga om bevisningen har det faktiska ägandet den dag då talan väcks företräde framför bakgrunden till förvärvet.

211 För att bemöta kommissionens argument att presumtionen om upphovsrätt har kullkastats vad beträffar versionen EC-Systran Unix, eftersom denna version inte saluförs i en förpackning som är märkt med upphovsmannens namn och denna version ibland kallas ”Commission's MT system” eller ”ECMT”, har sökandebolagen, till grund för sin talan om utomobligatoriskt skadeståndsansvar, åberopat versionen Systran Unix och de har därefter gjort en jämförelse mellan denna version och versionen EC-Systran Unix för att visa att en del av denna bearbetade version grundar sig på den tidigare ursprungsversionen. Det framgår av det ovan anförda att det faktiskt finns en del som kallas ”Systran” i versionen EC-Systran Unix (nämligen särskilt merparten av kärnan), precis som det inte har bestritts att det finns en del som kallas ”EC” i denna version (nämligen särskilt lexikonen som kommissionen har skapat). Diskussionen avser således inte versionen EC-Systran Unix, utan de rättigheter som sökandebolagen kan åberopa vid arbeten som avser versionen EC-Systran Unix, på grund av de rättigheter som innehas till den tidigare originalversionen Systran Unix. Vidare ska det i förbigående påpekas att det framgår av de definitioner som anges i det standardavtal som bifogades anbudsinfordran att beteckningen ”Kommissionens tjänst (eller system) för maskinöversättning”, som kommissionen har hänvisat till, definieras på följande sätt: ”Kommissionens system för maskinöversättning är uppbyggt kring EC

Systran, en särskild version av maskinöversättningssystemet Systran som ursprungligen utvecklades av 'World Translation Center', La Jolla, USA, och som sedan har vidareutvecklats av Europeiska kommissionen sedan år 1976" (The Commission's machine translation service is built around EC Systran, a specific version of the Systran machine translation system originally developed by the World Translation Center, La Jolla, USA, which since 1976 has been further developed by the European Commission). Enligt själva de ordalag som kommissionen har använt i förhållande till tredje man, har således kommissionens tjänst eller system för maskinöversättning sitt ursprung i maskinöversättningssystem som skapades och utvecklades av koncernen WTC/Systran.

212 Sammanfattningsvis kan sökandebolagen, i egenskap av Systran-koncernen, åberopa upphovsrätten till versionen Systran Unix av Systran-programmet, vilket saluförs av bolaget Systran sedan flera år och till och med innan bolaget Systran Luxembourg tog fram versionen EC-Systran Unix för att tillgodose kommissionens specifika behov.

213 De avtalsbestämmelser som kommissionen har åberopat kan under alla omständigheter inte ligga till grund för en påstådd rätt till insyn i Systran-koncernens förvärv av WTC-koncernen (se ovan punkt 179). Kommissionen har i det avseendet erinrat om artikel 5 c i det första avtalet som ingicks med WTC den 22 december 1975 för att hävda att någon överföring av rättigheter eller skyldigheter som följer av avtalet inte får ske utan dess föregående samtycke. I denna bestämmelse anges dock bara följande: "Leverantören får inte, utan kommissionens föregående och uttryckliga tillstånd, överföra eller överlåta hela eller delar av de rättigheter och skyldigheter som följer av avtalet, eller lägga ut de arbetsuppgifter som den har fått i uppdrag att utföra på underentreprenad, eller faktiskt ersätta tredje man för samma ändamål." Bestämmelsen gäller bara under avtalets giltighetstid, det vill säga några månader, och de skyldigheter i fråga om vilka överföringen och överlåtelsen omnämndes avsåg enbart användningen av Systran-systemet och inte den tillhörande äganderätten. Denna bestämmelse kan således inte frånta WTC rätten att förfoga över sin egendom, genom att i slutet av år 1985 låta sig bli uppköpt av bolaget Gachot, vilket kom att bli bolaget Systran, såsom framgår av de avtal som sökandebolagen har översänt som bilaga till repliken. Tribunalen kan inte heller godta kommissionens argument att de rättsliga och avtalsmässiga grunderna för sökandebolagens upphovsrätt borde ha angetts. De

lagbestämmelser som angetts ovan ålägger nämligen inte upphovsmännen att registrera sina verk eller inge en ansökan, vilket kan vara fallet i fråga om patent.

214 För övrigt ska det konstateras att kommissionen var helt informerad om att Systran-koncernen och de bolag som övertogs av denna koncern, särskilt bolaget WTC, innehade immateriella rättigheter till de olika versionerna av Systran-programmet som använts kommersiellt sedan 1970-talet, särskilt tillsammans med kommissionen. Sökandebolagen har lagt fram flera uppgifter som visar att det föreligger ett intellektuellt verk på området och att detta intellektuella verk skapades av Peter Toma, och därefter övertogs av bolagen inom WTC-koncernen och bolagen inom Systran-koncernen (se ovan punkterna 174 och 175).

215 Vad beträffar det åberopade skyddet för know-how, har sökandebolagen gjort gällande att kommissionens röjande för tredje man av teknisk och hemlig information avseende de beståndsdelar i versionen Systran Unix som återfinns i versionen EC-Systran Unix utgör ett rättsstridigt handlande som kan medföra att gemenskapen ådrar sig utomobligatoriskt ansvar enligt artikel 288 andra stycket EG. Som angetts i samband med bedömningen av tribunalens behörighet (se ovan punkterna 78–81), är det även möjligt att anse att Systran-koncernen har rätt att åberopa detta skydd för den tekniska och hemliga information som avser versionen Systran Unix av Systran-programmet.

Påståendet att de rättigheter som kommissionen innehar ger den rätt att bortse från sökandebolagens rätt att göra invändningar

216 För att hävda att den inte var skyldig att beakta sökandebolagens rätt att invända mot att tredje man gavs i uppdrag att utföra vissa arbeten avseende versionen EC-Systran Unix på grund av de rättigheter som innehas till versionen Systran Unix, har kommissionen gjort gällande att den innehar nödvändiga tillstånd på grund av de rättigheter som beviljats enligt de avtal som ingåtts med Systran-koncernen sedan år 1975 och den finansiering som beviljats i det sammanhanget.

217 Detta argument kan inte godtas. Som sökandebolagen har gjort gällande kan nämligen överlåtelsen av en rättighet inte presumeras. Det förhållandet att man har finansierat utvecklingen av ett datorprogram betyder inte att man har förvärvat äganderätten till detta. En sådan rättsföljd måste uttryckligen anges i det aktuella avtalet. Överlåtelser av rättigheter tolkas restriktivt och till förmån för upphovsmannen.

218 Sökandebolagen har i det avseendet formellt förnekat att de har överlåtit någon som helst immateriell rättighet till kommissionen, vare sig till versionen Systran Mainframe eller till versionen Systran Unix, eller till ursprungsidén och ursprungsskrivningen som versionerna grundar sig på, eller till det förberedande designmaterialet eller till datastrukturerna och än mindre till kärnan. De enda rättigheter som sökandebolagen har tillerkänt kommissionen avser de lexikon som har utvecklats av kommissionens avdelningar utan bolaget Systrans medverkan.

219 I de avtalsbestämmelser som kommissionen har åberopat, oavsett om de avser versionen EC-Systran Mainframe eller versionen EC-Systran Unix, föreskrivs det dessutom uttryckligen ett förbehåll för redan befintliga immateriella rättigheter, oavsett om det är fråga om rättigheter avseende versionen Systran Mainframe eller versionen Systran Unix. Det ska vidare konstateras att de bestämmelser som kommissionen har åberopat inte ger stöd för att det har skett en överföring av den upphovsrätt som den som undertecknade avtalen (WTC eller bolagen inom Systran-koncernen) innehade till de olika versioner av Systran-programmet som berörs av dessa avtal. Det ska särskilt påpekas att den enda avtalsbestämmelse som avser versionen EC-Systran Unix, vilken kommissionen har åberopat för att motivera sina åtgärder, är artikel 13.1 och 13.2 i avtalen om migrering, vilken villkorar den äganderätt som kommissionen gör gällande med att det inte föreligger några tidigare immateriella rättigheter (se ovan punkterna 95–97). Vad beträffar det utdrag ur artikel 1 i tillägg 1 i bilaga II till det andra avtalet om migrering som kommissionen har citerat, föreskrivs däri följande: ”Migreringsarbetet som beskrivs i denna tekniska bilaga och tillhandahållandet av

systemets delar, [Systran Softwares] och [bolaget Systrans] personal och know-how ska inte ge upphov till någon ytterligare betalning eller ekonomiskt anspråk med stöd av någon äganderätt." Förutom det faktum att denna bestämmelse uttryckligen erkänner bolaget Systrans know-how, kan det även konstateras att bestämmelsen endast gäller ekonomiska anspråk som framställs med anledning av det migreringsarbete som bolaget Systran Luxembourg har utfört för kommissionens räkning. Förevarande talan avser dock de arbeten som kommissionen gav tredje man i uppdrag att utföra efter en anbudsinfordran.

220 Vidare ska det påpekas att kommissionen själv har påpekat att resonemanget om "uppdragsavtal", vilket skulle göra det möjligt att tolka de avtal som ingåtts mellan bolagen inom WTC-koncernen och därefter bolagen inom Systran-koncernen som avtal varigenom dessa bolag hade för avsikt att överföra sin upphovsrätt till kommissionen, inte uttryckligen framgår av de avtal som den har åberopat. Ingen av de avtalsbestämmelser som kommissionen har nämnt kan nämligen tolkas på detta sätt, eftersom det i dessa olika bestämmelser erinras om en nyttjanderätt, och inte en äganderätt, eller uppställs ett uttryckligt förbehåll för redan existerande immateriella rättigheter.

221 Slutligen kan tribunalen inte godta kommissionens argument om "grundtanken" bakom dessa avtal, eftersom grundtanken bakom avtal om att tillhandahålla ett datorprogram just är att begränsa användarens rättigheter till enbart en nyttjandelicens, utan att ge vederbörande möjlighet att skaffa sig äganderätten till programmet.

222 Sammanfattningsvis har kommissionen inte lyckats visa att den enligt avtal har fått tillstånd av sökandebolagen att företa den användning och det röjande som har skett till följd av tilldelningen av det omtvistade offentliga kontraktet med stöd av den äganderätt som den kan göra gällande till versionen EC-Systran Unix av Systran-programmet.

223 I andra hand har kommissionen hävdat att den kan göra ändringar i versionen EC-Systran Unix utan att göra intrång i Systran-koncernens eventuella rättigheter till versionen Systran Unix, eftersom dessa ändringar är tillåtna enligt lag för alla personer som har en användningslicens.

224 Kommissionen har i det avseendet åberopat artikel 6 i den belgiska lagen om datorprogram, där det anges att sådana åtgärder för att återge och anpassa ett datorprogram som avses i artikel 5 a och b i nämnda lag inte kräver rättsinnehavarens tillstånd, om de krävs för att den person som har rätt att använda programmet ska kunna göra det i överensstämmelse med dess avsedda ändamål, vilket även gäller rättelse av fel. Kommissionen har även åberopat artikel 28.4 i den luxemburgska lagen om datorprogram, med rubriken ”Undantag från ensamrätterna”, där det föreskrivs att ”[i] avsaknad av särskilda avtalsbestämmelser ska de i artikel 28[.3] a och b angivna åtgärderna inte kräva rättsinnehavarens tillstånd, om de krävs för att den som lagligen förvärvat datorprogrammet ska kunna använda programmet i överensstämmelse med dess avsedda ändamål, vilket även gäller rättelse av fel”. I artikel 34 i den luxemburgska lagen om upphovsrätt, med rubriken ”Undantag från ensamrätterna”, föreskrivs likaså följande: ”I avsaknad av särskilda avtalsbestämmelser ska de i artikel 33 angivna åtgärderna inte kräva rättsinnehavarens tillstånd, om de krävs för att den som lagligen förvärvat datorprogrammet ska kunna använda programmet i överensstämmelse med dess avsedda ändamål, vilket även gäller rättelse av fel och integrering av programmet i en databas för att få den att fungera.”

225 Det ska dock påpekas att detta lagstadgade undantag från ensamrätterna, det vill säga undantaget från de åtgärder som kräver upphovsmannens samtycke, ska tolkas restriktivt. Detta lagstadgade undantag, som föreskrivs i artikel 5 i direktiv 91/250, från

upphovsmannens ensamrätt till ett program som definieras i artikel 4 i nämnda direktiv är endast tillämpligt på arbeten som utförs av den som lagligen har förvärvat datorprogrammet och inte på arbeten som tredje man har fått i uppdrag att utföra av denna förvärvare (se professor Sirinellis yttrande angående omfattningen av rätten för den som lagligen använder ett datorprogram att ändra detta program och H. Bitans tredje tekniska skrivelse om arten av de arbeten som bolaget Gosselies fick i uppdrag att utföra; se även parternas svar på tribunalens frågor beträffande användarens rättigheter). Detta undantag är även begränsat till att avse de åtgärder som krävs för att den som lagligen förvärvat datorprogrammet ska kunna använda programmet i överensstämmelse med dess avsedda ändamål, vilket även gäller rättelse av fel. I förevarande mål har kommissionen inte angett av vilken anledning tredje man kunde ges i uppdrag att göra de begärda ändringarna och av vilken anledning dessa ändringar krävdes för att rätta fel eller för att möjliggöra en användning av programmet i överensstämmelse med dess avsedda ändamål. Det finns inga uppgifter bland handlingarna i målet som gör det möjligt att förstå av vilken anledning detta undantag skulle tillåta att man låter utföra förbättringar eller anpassningar av eller tillägg till det datorprogram som kommissionen använder (angående arten av de arbeten som kommissionen gav tredje man i uppdrag att utföra, se nedan punkterna 227–250). Dessa arbeten omfattas nämligen av ensamrätterna, eftersom de avser anpassning, sammanställning eller varje annan ändring av datorprogrammet i den mening som avses i artikel 4 i direktiv 91/250. Vid förhandlingen uppgav sökandebolagen att dess andra kunder, i motsats till vad kommissionen har hävdat, ber om dess tillstånd för att göra ändringar av sådan art som de ändringar som bolaget Gosselies ombads att göra.

226 Sammanfattningsvis har kommissionen i förevarande mål inte lyckats visa av vilka skäl den kunde åberopa det lagstadgade undantaget från ensamrätterna för att ge tredje man i uppdrag att utföra de arbeten som skulle utföras enligt det omtvistade kontraktet. Det ska för övrigt påpekas att kommissionen under alla omständigheter har gjort gällande att de åtgärder som den klandras för, nämligen – enligt kommissionen – rättelsen och förbättringen av lexikonen, i vart fall delvis omfattas av det undantag som föreskrivs i artikel 5 i direktiv 91/250 (se kommissionens svar på den tredje omgången frågor, synpunkter på priset på en licens för att använda Systran-programmet,

punkt 23), vilket underförstått innebär att kommissionen har medgett att vissa av de arbeten som begärdes inom ramen för den omtvistade anbudsinfordran inte kan omfattas av detta undantag och kan utgöra en åtgärd som omfattas av ensamrätt i den mening som definieras i artikel 4 i direktiv 91/250.

227 Tribunalen finner således, för det första, att sökandebolagen kan åberopa upphovsrätt och det skydd som är knutet till know-how beträffande de uppgifter och de beståndsdelar hänförliga till den tidigare originalversionen Systran Unix som återfinns i den bearbetade versionen EC-Systran Unix. För det andra har kommissionen inte lyckats visa att sökandebolagen inte hade de rättigheter som de gör anspråk på vad beträffar versionen Systran Unix eller att dessa rättigheter uttryckligen eller underförstått hade överlåtits till kommissionen till följd av de avtal som ingicks med Systran-koncernen eller den finansiering som beviljades vad beträffar versionerna EC-Systran Mainframe och EC-Systran Unix. För det tredje har kommissionen inte heller lyckats visa att den kunde låta tredje man utföra de begärda arbetena utan att först inhämta Systran-koncernens samtycke.

Arten av de arbeten som kommissionen gav tredje man i uppdrag att utföra

228 För att styrka att den rätt att göra invändningar som sökandebolagen gör anspråk på har åsidosatts, ska dessa bolag visa att de arbeten som nämns i anbudsinfordran, beträffande vilka Systran-koncernen inte har kunnat ge sitt samtycke, kunde medföra en ändring eller spridning av uppgifter eller beståndsdelar hänförliga till versionen Systran Unix som återfinns i versionen EC-Systran Unix.

229 För att styrka en sådan felaktig ändring eller felaktigt röjande, ska det i förevarande fall först påpekas att kommissionens anbudsinfordran avsåg underhåll och språklig förbättring av kommissionens system för maskinöversättning. Denna anbudsinfordran avsåg följande tjänster:

”3.1 Kodning av lexikon: Kodning av lexikon på grundval av återkoppling, ordlistor och texter som användarna har lagt in för maskinöversättning, inbegripet en anpassning av lexikonen mellan de olika språkkombinationerna. Ett hjälpprogram kommer att tillhandahållas för att underlätta kodningen ... Denna arbetsuppgift omfattar även följande:

Granskning och kodning av lexikonfiler för maskinöversättning, vilka har utarbetats åt kommissionens avdelningar för maskinöversättning av andra källor.

Insamling av användarnas lexikonfiler – på begäran ska leverantören undersöka användarnas uppslagsord och, om termerna är vanligt förekommande, införa dessa i huvudlexikonen och se till att det inte föreligger någon konflikt med befintliga termer.

3.2 Förbättringar, anpassningar och tillägg till språkrutinema: Särskilda förbättringar av programmen för analys, överföring och syntes på grundval av återkoppling, ordlistor och texter som användarna har lagt in för maskinöversättning. Exempel: behandlingen av avstavade ord i käll- och målutdata, skrivning med stor bokstav, engelskt genitiv-s, homografer och iakttagande av kommissionens vedertagna praxis (bland annat hur siffror ska skrivas).

3.3 Uppdateringar av systemet: Uppdatering av lexikon och program ska ske på kommissionens begäran. Leverantören ska nära samarbeta med kommissionen för att säkerställa att uppdateringarna integreras på ett smidigt sätt.

3.4 Uppdateringar av dokumentation: Leverantören ska göra nödvändiga uppdateringar av dokumentation (till exempel kodningsmanualer) avseende de delar av systemet som den ansvarar för och förvara omarbetade handlingar i datacentret. De uppdaterade versionerna ska innehålla en beskrivning av och en förklaring till de ändringar och förbättringar som har gjorts inom ramen för kontraktet …"

(3.1 Dictionary coding : Dictionary coding based on feedback, glossaries and texts submitted to MT by users, including the « levelling-up » of dictionaries between language pairs. A utility will be provided to help with coding. […] This task also includes :

The revision and encoding of MT dictionary files which have been prepared for the Commission's MT service by other sources.

The harvesting of users' custom dictionary files -- if requested, the contractor will review user entries, and where terms are of general use, include them in the main dictionaries, ensuring that there is no conflict with existing terms.

3.2 Enhancements, Adaptations and Additions to Linguistic Routines : Specific improvements to Analysis, Transfert and Synthesis programs based on feedback, glossaries and texts submitted to MT by users. For example : the treatment of hyphenated words in source and target output, capitalisation, the English genitive s, homographs, and respect of Commission conventions (amongst others, for the writing of numbers).

3.3 System updates : Updates to dictionaries and programs will take place as required by the Commission. The contractor will work closely with the Commission to ensure the smooth integration of updates.

3.4 Documentation updates : The contractor shall update as required any documentation (e.g. coding manuals) on parts of the system for which he is responsible and shall store revised documents at the Data Centre. The updated versions shall include a description of, and explanation for, improvements and changes made under contract […])

230 Enligt sökandebolagen kräver utförandet av dessa arbetsuppgifter att man ändrar och anpassar systemets kärna, språkprogrammen och datastrukturen i Systran-programmet (versionen EC-Systran Unix), vilket medför en ändring av programmets

källkod och förberedande designmaterial. Att det krävs tillgång till källkoderna och en ändring av dessa för att utföra arbetsuppgifterna i anbudsinfordran bekräftas av punkt 3.7.5 i anbudsinfordran, där det anges att en av de skyldigheter som åligger leverantören är att säkerställa att de senaste versionerna av källkoderna, lexikonen och programmen korrekt installeras och kompileras på kommissionens servrar.

231 Vidare anges det i Bitans första tekniska skrivelse, utan att kommissionen har ifrågasatt detta, i vilka avseenden utförandet av de arbeten som bolaget Gosselies gavs i uppdrag att utföra enligt det tilldelade kontraktet krävde att man berörde de aspekter av versionen EC-Systran Unix som var hämtade från versionen Systran Unix.

232 I funktionsbeskrivningen av Systran-programmets beståndsdelar, påpekas följande i Bitans första tekniska skrivelse:

— Funktionen ”avstavning av ord med bindestreck” som nämns i anbudsinfordran (punkt 3.2 i anbudsinfordran, se ovan punkt 229) sker i kärnan inom ramen för modulerna för förbehandling av dokument.

— Funktionen ”versal”, det vill säga behandlingen av versaler från ett språk till ett annat, som nämns i anbudsinfordran (punkt 3.2 i anbudsinfordran, se ovan punkt 229) sker i kärnan inom ramen för modulerna för efterbehandling av texten.

— Reglerna för typografisk formatering (till exempel hanteringen av siffror eller mellanslag) som nämns i anbudsinfordran (punkt 3.2 i anbudsinfordran, se ovan punkt 229) genomförs i kärnan inom ramen för modulerna för efterbehandling av texten.

— Reglerna för sökning i lexikon (till exempel för att återge engelsk genitiv) som nämns i anbudsinfordran (punkt 3.2 i anbudsinfordran, se ovan punkt 229) genomförs i kärnan, vilken innehåller de specifika dragen för varje språk.

233 Som angetts ovan har parterna inte bestritt att kärnan står i centrum för ”språkutvecklingen”. Den består inte av statiska bibliotek som är fristående från processen för ”språkutveckling”, utan utgör tvärtom en integrerad och väsentlig del av denna. I det avseende har det angetts i Bitans första tekniska skrivelse att vid en ”normal språkutveckling” måste kärnan ändras i ett flertal fall, bland annat vid följande arbeten som anges i anbudsinfordran: ”Förbättringar, anpassningar och tillägg till språkrutinema” (punkt 3.2 i anbudsinfordran, se ovan punkt 229 och Bitans första tekniska skrivelse).

234 Av det ovan anförda framgår att den som tilldelas kontraktet, för att kunna utföra de arbetsuppgifter som den har fått i uppdrag, måste ha tillgång till källkoderna till versionen EC-Systran Unix för att kunna anpassa och ändra dessa för att utföra de särskilda förbättringar av programmen för analys, överföring och syntes som definieras i punkt 3.2 i anbudsinfordran och göra de uppdateringar som krävs enligt punkterna 3.3, 3.4 och 3.7.5 i anbudsinfordran.

235 De argument som kommissionen har anfört kan inte påverka denna bedömning. I det avseendet ska det erinras om att kommissionen formellt har bestritt att den lämnade ut källkoderna till versionen EC-Systran Unix i samband med de arbeten som skulle utföras för att genomföra det kontrakt som bolaget Gosselies tilldelades. Kommissionen har uppgett att de arbeten som detta bolag fick i uppdrag att utföra inte krävde några ingrepp i programmets kärna.

236 Detta konstaterande grundas på en teknisk skrivelse av den 16 januari 2008 från DGT, vilken var avsedd att bemöta Bitans första tekniska skrivelse (nedan kallad den andra skrivelsen eller DGT:s andra skrivelse). I inledningen till sin andra skrivelse påpekar DGT att Bitans första tekniska skrivelse framför allt syftar till att visa att varje ändring av språklig karaktär sker i ”analysområdet” och leder oundvikligen till en behandling i

kärnan och således till en ändring av själva kärnan. I DGT:s andra skrivelse framhålls dock att de arbeten som anges i anbudsinfordran och som avser språkrutinerna inte kräver någon ändring av kärnan.

237 Till stöd för denna ståndpunkt har DGT påpekat att den så kallade behållaren (den struktur som fastställs på kärnnivå) inte ska förväxlas med innehållet (de koder som tilldelas av språkprogrammen och som har en språklig konnotation) i ”analysområdet”. Principen om modularitet hos översättningssystemets komponenter kräver att det görs en klar åtskillnad inte bara mellan de olika språkmodulerna, utan även mellan språkmodulerna och kärnan. Enligt DGT har kärnan en marginell språklig betydelse. I det avseendet har DGT påpekat att även om det är riktigt att kärnan kontrollerar genomförandet av översättningsprocessen, att den interagerar med samtliga komponenter och att den innehåller vissa funktioner som vagt skulle kunna definieras som att de är av språklig art (uppdelning i meningar, behandling av ord med bindestreck eller ord som inte hittas), är det även riktigt att kärnans moduler har ett allmänt tillämpningsområde, medan språkrutinerna är specifika för ett källspråk, en språkkombination eller ett målspråk.

238 Genom att undersöka de exempel som gavs i anbudsinfordran av den 4 oktober 2003 och som har framhållits som beståndsdelar som med nödvändighet kräver ett ingrepp i kärnan, har DGT anfört följande två synpunkter:

— ”I motsats till vad bolaget Systran har hävdat, anger hänvisningen till [språkrutinerna] i anbudsinfordran … med noggrannhet arten av de tjänster som ska tillhandahållas, nämligen särskilda förbättringar av programmen för analys, överföring och syntes, på grundval av användarnas feedback. De exempel på problem som anges i anbudsinfordran är endast vägledande och är helt uppenbart av språklig art.”

— ”Det förefaller uppenbart att språkproblemen framför allt regleras av [språkrutinerna], vilka, såsom deras namn antyder, har denna uppgift. Även om vissa problem som anges behandlades i kärnan, skulle de lika gärna kunna behandlas och behandlas faktiskt i [språkrutinerna] och lexikonen. Som i alla komplexa system, är sätten för att behandla språkliga företeelser många och komplexa.”

239 Av det ovan anförda framgår att DGT faktiskt inte har ifrågasatt Bitans påståenden om att vissa av de uppgifter som gavs i uppdrag att utföra enligt det tilldelade kontraktet krävde ett ingrepp i kärnan. DGT har således uttryckligen medgett att kärnan i Systran-programmet, vars struktur är densamma i versionerna Systran Unix och EC-Systran Unix, innehåller vissa funktioner, såsom funktionen för behandling av ord med bindestreck som nämns i anbudsinfordran. På samma sätt har DGT underförstått godtagit Bitans påståenden, genom att nöja sig med att ange att ”[ä]ven om vissa problem som anges [i anbudsinfordran] behandlades i kärnan, skulle de lika gärna kunna behandlas och behandlas faktiskt i [språkrutinerna] och lexikonen”. Det är nämligen möjligt att antingen koda alla ord som innehåller ett bindestreck direkt i lexikonen eller begära att ett program skapas eller förbättras som möjliggör en systematisk behandling av ord med bindestreck, utan att det är nödvändigt att koda orden ett i taget i lexikonen. I det avseendet har Bitan påpekat, utan att motsägas av DGT, att funktionen ”avstavning av ord med bindestreck”, det vill säga det datorprogram som systematiskt behandlar denna fråga, sker i kärnan inom ramen för modulerna för förbehandling av dokument. Vidare kan inte DGT på ett övertygande sätt hävda att de exempel som anges i anbudsinfordran, och som Bitan har framhållit kräver ett ingrepp i kärnan, endast är vägledande. Enligt själva lydelsen i anbudsinfordran rör det sig om exempel, som lämnats av användarna av versionen EC-Systran Unix, på särskilda förbättringar som bör göras inom ramen för kontraktet.

240 Vad särskilt beträffar behandlingen av ord med bindestreck (till exempel uttrycket ”hospital-based”), har DGT påpekat att kärnans funktion svårligen kan definieras som språklig, eftersom den inskränker sig till att först söka i lexikonet efter ordet såsom det är skrivet, för att därefter, om sökningen inte ger något resultat, upprepa sökningen genom att ta bort bindestrecket (för uttrycket ”hospitalbased”). Om sökningen fortfarande inte ger något resultat, görs därefter en sökning på de båda orden separat (”hospital” och ”based”). Denna typ av ord skulle enkelt kunna behandlas genom att direkt koda dessa i lexikonet, såsom har skett i fråga om ordet ”mediumsized”, vilket ofta förekommer i gemenskapsdokument. När ordet väl har kodats, kräver det inte längre någon behandling och orsakar inte något problem. Merparten av behandlingen sker då i språkprogrammen och först genom en analys i programmet Ehmrt000.c. Därefter fortsätter behandlingen genom överföring. Lexikaliska rutiner som behandlar ord med bindestreck har fastställts för de flesta språkkombinationer utifrån engelska.

241 Dessa uppgifter påverkar dock inte nödvändigheten av att göra ett ingrepp i kärnan för att genomföra det tilldelade kontraktet. Det saknar betydelse att ett annat tillvägagångssätt är möjligt, på samma sätt som det saknar betydelse huruvida innehållet i den begärda funktionen är av språklig art. Det som har betydelse är det tillvägagångssätt som har valts i versionen EC-Systran Unix, vilket i detta avseende är detsamma som det som valts i versionen Systran Unix. Det finns således inte något som motsäger påståendet av sökandebolagens dataexpert, enligt vilket behandlingen av ord med bindestreck faktiskt sker i kärnan tack vare det datorprogram som avser denna funktion. Tvärtom bekräftas detta påstående av DGT:s andra skrivelse (se ovan punkt 239). Enligt anbudsinfordran krävs det inte heller i det avseendet att den som tilldelas kontraktet ska koda alla ord med bindestreck som finns, utan vederbörande ska förbättra datorprogrammet avseende denna funktion.

242 Vad beträffar behandlingen av versaler, har DGT påpekat att kärnans funktion inte alls är språklig, utan snarare mekanisk. Exempelvis har programmet Rtrprint.c, vilket utgör ett program i kärnan som omnämns i Bitans första tekniska skrivelse, endast till funktion att på målspråket tillämpa de beslut som fattats av språkprogrammen, och särskilt den lexikaliska rutinen Lefweekd.c, vilken utgör ett program för språkrutinerna och som behandlar veckodagarna. Beslutet att tillämpa funktionen ”versal” med hänsyn till de grammatiska reglerna och det språkliga sammanhanget fattas på samma sätt i språkprogrammen och följer i första hand av den analys som görs av programmet Epropnou.c, vilket behandlar egennamn, initialförkortningar, akronymer etcetera. Behandlingen kan fortsätta genom överföring i de lexikaliska rutinerna, såsom är fallet med språkkombinationen engelska–italienska. DGT har även påpekat att beslutet i fråga om versaler till och med kan fattas på lexikonnivå. Exempelvis kodas alla egennamn (Panama, Palestina, Parkinson) och alla tyska substantiv med versal i början av ordet.

243 Dessa uppgifter påverkar dock inte nödvändigheten av att göra ett ingrepp i kärnan för att genomföra det tilldelade kontraktet. I det avseendet saknar det genomförda ingreppets språkliga eller mekaniska art betydelse, eftersom det enda som är i fråga är det faktum att otillåtna ändringar har gjorts i delar som skyddas av upphovsrätt och know-how. På samma sätt saknar det betydelse att ett annat tillvägagångssätt är möjligt, eftersom det som har betydelse är det tillvägagångssätt som har valts i versionen EC-Systran Unix, vilket i detta avseende är detsamma som det som valts i versionen Systran Unix. I förevarande fall krävdes det enligt anbudsinfordran att den som tilldelades kontraktet skulle förbättra datorprogrammet avseende denna funktion, och det finns inte något som motsäger påståendet av sökandebolagens dataexpert, enligt

vilket databehandlingen av versaler från ett språk till ett annat sker i kärnan inom ramen för modulerna för efterbehandling av texten. Tvärtom har DGT uttryckligen medgett att kärnan i vart fall används i denna process, eftersom de beslut som fattas av vissa rutiner genomförs däri. Vad beträffar källkoderna till versionerna Systran Unix och EC-Systran Unix, ska det för övrigt påpekas att Bitan inte bara har visat att 80–95 procent av källkoderna var likartade i de båda versionernas kärnor, utan även att andra likheter förelåg vad beträffar språkrutinerna, eftersom en stor del av rutinerna i versionen Systran Unix återfinns i versionen EC-Systran Unix. I likhet med versionen EC-Systran Unix, har versionen Systran Unix ett program som möjliggör behandling av versaler. Enligt anbudsinfordran krävs det inte heller i detta avseende att den som tilldelas kontraktet ska koda alla ord med en versal som finns, utan vederbörande ska förbättra datorprogrammet avseende denna funktion.

244 DGT har inte behandlat frågan om iakttagande av kommissionens vedertagna praxis, vilken enligt Bitan kräver att det görs ett ingrepp i kärnan.

245 Vad beträffar behandlingen av engelskt genitiv-s (till exempel uttrycket *operator's*), har DGT understrukit att kärnans funktion i behandlingen av denna typ av ord är mycket begränsad och består i att *'s* tas bort, för att möjliggöra en sökning efter ordets grundform (det vill säga *operator*) i lexikonet. Eftersom denna behandling fungerar utmärkt, finns det inte heller några skäl att ändra den.

246 Dessa uppgifter påverkar inte på något sätt nödvändigheten av att få tillgång till kärnan och att ändra denna för att genomföra det tilldelade kontraktet. Tvärtom har DGT uttryckligen bekräftat kärnans funktion vid behandlingen av engelsk genitiv och nöjt sig med att ange att det datorprogram som har tagits fram för att säkerställa denna funktion fungerade perfekt, trots att det framgår av själva texten i anbudsinfordran

att det rörde sig om en av de särskilda förbättringar som skulle göras av den som tilldelades kontraktet.

247 Arten av de åtgärder som bolaget Gosselies ombads att vidta har varit föremål för flera frågor inom ramen för tribunalens andra omgång frågor och vid förhandlingen. I synnerhet bad tribunalen att kommissionen skulle uppge huruvida den faktiskt hade gett tillgång till källkoderna till kärnan i Systran-programmet för att möjliggöra utförandet av de arbeten som bolaget Gosselies hade getts i uppdrag, oavsett huruvida dessa arbeten, sekundärt eller primärt, avser andra delar av Systran-programmet. För det fall kommissionen vidhöll påståendena om att de aktuella arbetena inte krävde något ingrepp i grundkärnan och att den inte hade lämnat ut källkoderna till systemet EC-Systran Unix till bolaget Gosselies, ombads parterna att uppge om och, i så fall, hur dessa påståenden skulle kunna kontrolleras i tekniskt hänseende.

248 Som svar på dessa frågor vidhöll kommissionen sina påståenden om att ”de arbeten som bolaget Gosselies fick i uppdrag att utföra inte krävde några ingrepp i grundkärnan” och uppgav att ”den inte ha[de] gett tillgång till källkoderna till Systran-programmets kärna eller lämnat ut källkoderna till systemet EC-Systran Unix till bolaget Gosselies”. Kommissionen hänvisade även till det sekretessavtal avseende anbudsinfordran av den 4 oktober 2003, vilket saknar betydelse för frågan om kommissionens ansvar i förevarande mål. Beträffande den tekniska kontrollen av dessa påståenden, vilka motsägs av texten i anbudsinfordran och av Bitans första tekniska skrivelse, har kommissionen hävdat följande i sitt svar på den andra omgången frågor:

”Med hänsyn till den kompetens som krävs för att utföra de åtgärder som avses ovan och att de anställda vid bolaget Gosselies som skulle utföra kontraktet tillsammans med kommissionen var lingvister (och inte datatekniker), kan man hävda att dessa absolut inte kunde göra ingrepp i grundkärnan. I det avseendet kan det påpekas att de arbeten som då utfördes av bolaget Gosselies i dag utförs av kommissionens lingvister.”

249 Detta svar ska jämföras med sökandebolagens svar. Deras expert, H. Bitan, har i sin tredje tekniska skrivelse, beträffande metoden för att kontrollera kommissionens tekniska påståenden, angett tillvägagångssättet för att jämföra de två versionerna av programmet EC-Systran Unix, det vill säga den version som föregick anbudsinfordran och den senare version som gör det möjligt att uppfylla kommissionens förväntningar. Denna fråga diskuterades vid förhandlingen, då kommissionen påpekade att ett sådant tillvägagångssätt inte var så svårt att tillämpa som den trodde.

250 Mot bakgrund av de argument som har anförts av parterna och de svar som har lämnats på tribunalens frågor, ska det följaktligen anses att kommissionen inte har lyckats vederlägga de uppgifter som sökandebolagen har lagt fram till stöd för sin uppfattning att de arbeten som bolaget Gosselies ombads att utföra krävde tillgång till källkoden till versionen EC-Systran Unix och att denna källkod ändrades. Kommissionens ståndpunkt motsägs både av de tekniska uppgifter som sökandebolagen har lagt fram i det avseendet och av kommissionens egen anbudsinfordran. Vidare har sökandebolagen hävdat att ”bolaget Gosselies, som endast var ett bolag i vardande vid tidpunkten för anbudsinfordran och nästan inte hade några anställda, genom att anställa bolaget Systran Luxembourgs före detta anställda lyckades skaffa sig personalkompetensen för att besvara anbudsinfordran och erhålla kontraktet”. Det framgår dock av bolaget Systran Luxembourgs verksamhetsberättelser, vilka ingavs som bilagorna 4 och 5 till kommissionens svar på den sista omgången frågor, att detta bolag utförde arbetsuppgifter som snarare var av datateknisk än lingvistisk art. Vid förhandlingen ingav kommissionen meritförteckningarna för bolaget Gosselies anställda, vilket gjorde det möjligt att konstatera att dessa inte bara var lingvister, utan även datatekniker som var fullt kapabla att skaffa sig tillgång till källkoderna till Systran-programmet och arbeta på koderna, inbegripet de koder som motsvarar kärnan eller de tillhörande språkrutinerna.

251 Slutligen ska det påpekas att kommissionen, som svar på den tredje omgången frågor rörande de uppgifter som ska beaktas vid uppskattningen av skadan, ingav ett expertutlåtande som bilaga, vilket var daterat den 3 maj 2010 och hade utarbetats av L. Golvers, som är civilingenjör och dataexpert vid belgiska domstolar, beträffande de fel som den påstås ha begått i fråga om ändringen av kärnan i versionen EC-Systran

Unix och röjandet av bolaget Systrans know-how (nedan kallad Golvers-rapporten; se även skrivelsen med synpunkter på Golvers-rapporten som H. Bitan utarbetade, utan att det påverkar tribunalens beslut huruvida Golvers-rapporten kan tillåtas som bevisning, vilken ingavs som bilaga till sökandebolagens svar på den fjärde omgången frågor) samt ett intyg daterat den 23 april 2010 som ingavs av A. Seck, styrelseledamot i bolaget Gosselies, vari anges innehållet i de arbeten som detta bolag utförde för kommissionens räkning (nedan kallat bolaget Gosselies intyg).

252 Det ska dock konstateras att både Golvers-rapporten och bolaget Gosselies intyg ingavs i ett mycket sent skede, utan att det vid ingivandet av dessa handlingar angavs några som helst skäl för att detta inte gjorts tidigare. Denna avsaknad av motivering är särskilt obegriplig eftersom de olika aspekterna av kommissionens rättsstridiga handlande, särskilt de aspekter som avser det dataexpertutlåtande som kommissionen förväntades lägga fram för att vederlägga de argument som anförts av sökandebolagens dataexpert och de uppgifter som skulle kunna inges för att bättre förstå de arbeten som utfördes av den som tilldelades kontraktet, hade varit föremål för de två första omgångarna frågor och diskuterades ingående under förhandlingen.

253 I enlighet med artikel 48.1 i rättegångsreglerna finner följaktligen tribunalen att Golvers-rapporten och bolaget Gosselies intyg ska avvisas som otillåten bevisning och följaktligen inte ska beaktas vid bedömningen av parternas argument.

254 Beträffande Golvers-rapporten ska det under alla omständigheter framhållas att denna rapport, som visserligen utarbetades av en civilingenjör och dataexpert vid belgiska domstolar, inte motsäger resultaten i det informationstekniska expertutlåtande som ingavs av sökandebolagens expert i det avseendet. L. Golvers har nämligen inte baserat sin rapport på de olika versionerna av Systran-programmet, vare sig Systran Unix

eller de olika versionerna av EC-Systran Unix, före och efter utförandet av de arbeten som angavs i den omtvistade anbudsinfordran, och han undersökte inte resultatet av de arbeten som bolaget Gosselies utförde för kommissionens räkning. I det avseendet ska det erinras om att sökandebolagens dataexpert, som svar på en skriftlig fråga från tribunalen och vid förhandlingen, klart angav hur det var möjligt för kommissionen att jämföra de olika versionerna av programmet EC-Systran Unix för att bekräfta eller motbevisa uppgifterna om att de olika arbeten som avsågs i anbudsinfordran krävde tillgång till kärnan och till de tillhörande språkrutinerna och medförde en ändring av dessa. Kommissionen har således vid flera tillfällen getts möjlighet att befria sig från allt ansvar genom att förebringa materiella bevis för att det inte hade gjorts någon ändring av uppgifter som skyddas av upphovsrätt och know-how till följd av utförandet av de arbeten som angavs i anbudsinfordran. Golvers-rapporten utgör inte ett sådant materiellt bevis.

255 Golvers-rapporten baserar sig enbart på inlagorna, bilagorna och rättegångshandlingarna i förevarande mål, däribland de olika tekniska skrivelserna av sökandebolagens dataexpert, samt samtal med tjänstemän vid DGT och med D. Buisoni, styrelseledamot i bolaget Gosselies och före detta programmerare vid bolaget Systran Luxembourg. I tekniskt hänseende har L. Golvers i huvudsak erinrat om den betydelse som kommissionen tillmäter de lexikon som den har utarbetat, vilket inte har diskuterats och på intet sätt hindrar Systran-koncernen från att göra gällande immateriella rättigheter till kärnan i Systran-programmet, inte bara i fråga om den ursprungliga versionen Systran Mainframe, utan även, och framför allt, versionen Systran Unix, som är den enda relevanta versionen i förevarande mål.

256 L. Golvers har även framhållit att bolaget Gosselies personal antagligen inte hade den tekniska kompetens som krävdes för att göra ingrepp i de komplexa program som skrivits med programspråket C, trots att han även har angett att bolaget Gosselies bestod av bolaget Systran Luxembourgs personal, vilken var fullt kapabel att arbeta med de olika versionerna av Systran-programmet.

257 I sin beskrivning av de arbeten som bolaget Gosselies utförde för att uppfylla kraven i anbudsinfordran, har L. Golvers framför allt framhållit de arbeten som var avsedda att tillgodose punkt 3.1 i anbudsinfordran, det vill säga kodningen av lexikon, och han har knappt berört de arbeten som hade samband med genomförandet av punkt 3.2, det vill säga de förbättringar, anpassningar och tillägg som gjordes avseende språkrutinema.

258 Kodningen utfördes med hjälp av ett externt program, kallat DMP, vilket inte nämndes i anbudsinfordran och vars existens åberopades för första gången i detta skede av förfarandet, det vill säga den 5 maj 2010. Enligt Golvers-rapporten bestod kodningen av lexikon i att lägga till och rätta 10 577 uppslagsord. I bolaget Gosselies intyg anges i det avseendet att bolaget Gosselies ”hade till uppgift att granska de elektroniska lexikon som under årens lopp kom att omfatta tusentals anpassningar som skulle göras” och att bolaget, för att göra detta, ”använde programmet DMP, som gör det möjligt att lättare visa inkonsekvenserna, rätta till dessa och … spara lexikonen i ett öppet databasformat”. Med hänsyn till de synpunkter som sökandebolagens expert har framfört i det avseendet, förefaller det föga sannolikt att kommissionen kunde betala cirka 2 miljoner euro för att be en extern tjänsteleverantör rätta 10 577 uppslagsord i ett program, vilket enligt de beräkningar som har gjorts av H. Bitan med beaktande av kontraktets giltighetstid motsvarar 2,5 uppslagsord per dag per anställd vid bolaget Gosselies, medan en lexikograf vid bolaget Systran gör i genomsnitt 400 uppslagsord per dag.

259 Vad beträffar övriga arbeten anges det kortfattat i Golvers-rapporten att bolaget Gosselies ”till övervägande del utförde arbeten för att uppdatera lexikonen och göra vissa anpassningar av språkrutinerna, inte i kärnan, utan i de filer som automatiskt hämtas från Mainframe Amdhal”. I bolaget Gosselies intyg nämns inte ens denna aspekt av de utförda arbetena, förutom kanske på ett tvetydigt sätt, genom att det anges att ”anpassningarna av lexikonen syftade ytterst endast till att förbättra översättningen”. Den ståndpunkt som L. Golvers har framfört innebär att Systran-koncernen, även om det skulle visa sig att ”några” av de anpassningar av språkrutinerna som gjordes av bolaget

Gosselies krävde att man arbetade på källkoden till versionen EC-Systran Unix, inte har någon upphovsrätt eller know-how i det avseendet, eftersom det endast rör sig om Unix-versionen av en källkod som tidigare enbart fanns i versionen EC-Systran Mainframe, till vilken Systran-koncernen inte kan göra gällande någon som helst rättighet och vilken inte på något sätt är knuten till versionen Systran Unix. I det avseendet erinrar tribunalen om att det framgår av utredningen att versionen Systran Unix är en version som kan betecknas som ett skyddsvärt ursprungs- och originalverk, att versionen EC-Systran Unix är en bearbetad version av Systran Unix som innehåller flera väsentliga likheter vad beträffar kärnan och språkrutinerna och att kommissionen aldrig har kunnat visa vilka delar av kärnan och språkrutinerna i Systran Unix som den gjorde anspråk på äganderätten till, till följd av dess rättigheter till lexikonen och de tillhörande språkrutinerna i EC-Systran Mainframe, utan att sökandebolagen i det avseendet kan åberopa de rättigheter som innehas till originalversionen Systran Mainframe.

260 Sökandebolagen har däremot hävdat och visat att de ändringar som begärs i punkt 3.2 i anbudsinfordran kräver att man har tillgång till de delar av versionen EC-Systran Unix som har hämtats från versionen Systran Unix och att dessa ändras. Kommissionen har inte förebringat några bevis för motsatsen, genom att göra en jämförelse mellan de olika versionerna av Systran-programmet, för att visa att ingen av de uppgifter som finns i kärnan i versionen Systran Unix ändrades genom de arbeten som utfördes till följd av anbudsinfordran.

261 Det framgår av det ovan anförda att kommissionen, genom att bevilja sig själv rätten att utföra arbeten som skulle medföra en ändring av de delar hänförliga till versionen Systran Unix av Systran-programmet som återfinns i versionen EC-Systran Unix, utan att först ha fått Systran-koncernens samtycke, gjorde sig skyldig till en rättsstridighet med hänsyn till de allmänna principer som är gemensamma för medlemsstaternas rättsordningar och som är tillämpliga på området. Detta fel, vilket utgör en tillräckligt klar överträdelse av den upphovsrätt och den know-how som Systran-koncernen innehar till versionen Systran Unix av Systran-programmet, är sådant att gemenskapen ådrar sig utomobligatoriskt ansvar.

B — *Skadorna och orsakssambandet*

1. Den skada som bolaget Systran Luxembourg har lidit och orsakssambandet

a) Parternas argument

262 Sökandebolagen har gjort gällande att den skada som bolaget Systran Luxembourg har lidit uppgår till minst 1 170 328 euro. Denna skada omfattar först och främst bolagets förluster på 571 000 euro under år 2003. Den anbudsinfordran som kommissionen anordnade år 2003 föregicks nämligen av att affärsrelationerna med bolaget Systran Luxembourg upphörde, vilket ledde till uppsägning av anställda i detta bolag. Dessa förluster ska således beaktas, eftersom beslutet att säga upp personal fattades först efter det att affärsrelationerna med kommissionen upphörde. Bolaget Systran Luxembourgs skada består även i utebliven vinst med avseende på det kontrakt som bolaget Gosselies tilldelades efter anbudsinfordran i strid med Systran-koncernens rättigheter. Sökandebolagen har uppskattat den uteblivna vinsten till 30 procent av nettomarginalen. I det kontrakt som bolaget Gosselies tilldelades anges en omsättning på 800 000 euro per år under fyra år, vilket gör att skadan motsvarar 30 procent av 3 200 000 euro, det vill säga 960 000 euro. I samband med repliken har sökandebolagen angett att detta belopp uppgår till 599 328 euro, med beaktande av den beräkning som kommissionen har lagt fram, enligt vilken dessa 30 procent ska beräknas på beloppet 1 997 760 euro. Den skada som bolaget Systran Luxembourg har lidit följer direkt av kommissionens handlingar, vilka ensamma är orsaken till de uppsägningar som bolaget gjorde. På samma sätt har bolaget Systran Luxembourgs uteblivna vinst ett direkt samband med kommissionens beslut att tilldela bolaget Gosselies kontraktet i strid med Systran-koncernens rättigheter.

263 Kommissionen har hävdat att sökandebolagen inte har visat att den åberopade skadan verkligen föreligger vad beträffar bolaget Systran Luxembourg. Vidare anser kommissionen att de handlanden som den klandras för inte är orsaken till detta bolags förluster under år 2003 och den uteblivna vinst som gjorts gällande för åren 2003–2007. Bolagen Systran Luxembourg och Systran besvarade nämligen inte anbudsinfordran av den 4 oktober 2003. Även om det antas att denna skada föreligger, ska den beräkningsgrund som används beakta den totala omsättningen till följd av de kontrakt som ingåtts med bolaget Gosselies efter anbudsinfordran av den 4 oktober 2003, det vill säga 1 997 760 euro för fyra år och inte 3 200 000 euro som sökandebolagen har angett. Vidare är bolaget Systran Luxembourgs verksamhetsföremål diversifierat och avser ”IT-utveckling, bland annat inom området för naturliga språk, försäljning och tillhandahållande av IT-tjänster och programvaror, behandling, datainsamling och översättning av texter oavsett form”. Kommissionen kan således inte klandras för att bolaget Systran Luxembourgs verksamhet upphörde.

b) Tribunalens bedömning

264 Sökandebolagen har yrkat ersättning med ett belopp på 1 170 328 euro för den skada som bolaget Systran Luxembourg påstås ha lidit, nämligen 571 000 euro på grund av förlusterna i samband med att verksamheten upphörde år 2003 och 599 328 euro på grund av den uteblivna vinst som har samband med att bolaget Gosselies tilldelades kontraktet.

265 Som sökandebolagen angav vid förhandlingen, ska det dock påpekas att den omständighet som orsakade den skada som har samband med att verksamheten upphörde består av en manöver från kommissionens sida i syfte att förmå bolaget Systran Luxembourg att säga upp sin personal. Även om en sådan manöver, vilken fick till följd att affärsrelationerna upphörde, skulle anses styrkt, har den inte något samband med bolaget Systrans upphovsrätt och know-how avseende Systran Unix, vars åsidosättande utgör den rättsstridighet som sökandebolagen har åberopat och som har konstaterats i förevarande fall. Vidare kan inte den skada som består i utebliven vinst direkt tillskrivas kommissionen, eftersom bolaget Systran Luxembourg inte ingav någon ansökan i den omtvistade upphandlingen, vilken ledde till att bolaget Gosselies tilldelades kontraktet.

266 Eftersom det inte föreligger något orsakssamband mellan det handlande som kommissionen klandras för och de skador som bolaget Systran Luxembourg har gjort gällande, kan bolaget inte ersättas för den skada som den har åberopat.

267 Följaktligen ska bolaget Systran Luxembourgs yrkande om ersättning för förlusterna i samband med att bolagets verksamhet upphörde år 2003 och för den uteblivna vinst som har samband med att bolaget Gosselies tilldelades kontraktet ogillas.

2. De skador som bolaget Systran har lidit och orsakssambandet

268 I detta skede ska det erinras om att det, för att gemenskapen ska ådra sig utomobligatoriskt skadeståndsansvar enligt artikel 288 andra stycket EG, krävs att skadan ska vara faktisk och säker när skadestånd begärs (se domen i det ovan i punkt 126 nämnda målet Agraz m.fl. mot kommissionen, punkt 27 och där angiven rättspraxis) och att det finns ett tillräckligt direkt orsakssamband mellan institutionens handlande och skadan (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 4 oktober 1979 i de förenade målen 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 och 45/79, Dumortier m.fl. mot rådet, REG 1979, s. 3091, punkt 21).

a) Parternas argument

De olika formerna av skada, att skadan verkligen föreligger och orsakssambandet

269 Sökandebolagen har först gjort gällande att den ekonomiska skada som bolaget Systran har lidit uppgår till sammanlagt 46 804 000 euro. Denna skada följer direkt av kommissionens handlingar. Den följer först och främst av nedskrivningen av de

Systran Luxembourg-aktier som bolaget Systran innehar. Värdet på dessa aktier, för vilka en avsättning på 100 procent har gjorts i bolaget Systrans bokföring, uppgår till 1 950 000 euro, till vilket ska läggas en annan avsättning på 64 000 euro, det vill säga sammanlagt 2 014 000 euro. Bolaget Systrans ekonomiska skada består även i att dess immateriella tillgångar har minskat i ekonomiskt värde. Genom att tilldela bolaget Gosselies kontraktet och således röja bolaget Systrans know-how utan dess samtycke, har kommissionen tömt dessa tillgångar på deras ekonomiska värde, vilket ligger i att de är hemliga. Den skada som kommissionen ska ersätta i sin helhet motsvarar således värdet av den know-how som har röjts. Sökandebolagen har även insisterat på att det intrång och det röjande av know-how som görs gällande har orsakat dem faktisk skada. De har ingett flera intyg från distributörer, finansiärer och revisorer som visar i hur hög grad kommissionens inställning vad beträffar deras upphovsrätt har orsakat dem allvarlig skada.

270 Kommissionen har kritiserat denna uppskattning av den ekonomiska skadan, av det skälet att det inte har visats att den åberopade skadan verkligen föreligger. Även om kommissionen skulle ha begått de handlingar som den klandras för, har dessa fel inte medfört hela nedskrivningen av Systran Luxembourg-aktierna och en skada som motsvarar den totala minskningen av egendomsvärdet på bolaget Systrans immateriella tillgångar. Sökandebolagen har inte heller visat att det finns något som helst orsakssamband mellan de åberopade rättsstridigheterna och den ekonomiska skada som de påstår sig ha lidit. Vidare framgår det av bolaget Systrans årsredovisning för år 2005, vari räkenskaperna för åren 2001–2005 återges, att år 2003 var ett särskilt gynnsamt år jämfört med föregående år (2001 och 2002) och efterföljande år (2004 och 2005). I denna årsrapport förklaras inte den minskade omsättningen med att bolaget har förlorat kommissionen som kund eller att det har skett ett intrång av kommissionen. I årsrapporten anges i det avseendet följande:

”I regel utgör inte datorprogram patenterbara uppfinningar. Koncernen behåller all upphovsrätt till sin teknologi och sina produkter. Hittills har koncernen inte varit inblandad i någon tvist på det immaterialrättsliga området ... Det föreligger inte någon

tvist eller något skiljeförfarande som kan ha, eller som nyligen har haft, någon märkbar inverkan på koncernens ekonomiska situation, verksamhet eller resultat."

271 Vad beträffar de olika intyg som har ingetts för att illustrera att skadan verkligen föreligger, har kommissionen först och främst bestritt revisorernas intyg, av det skälet att det däri anges att det röjande som kommissionen klandras för delvis motiverade den avsättning som bolaget Systran gjorde. Kommissionen har i huvudsak hävdat att det rör sig om en "lämplig bokföringspost" som fördes in avseende ett år, nämligen år 2008, då alla företag var försiktiga. Kommissionen har vidare hävdat att det är uppenbart felaktigt att dess handlande skulle ha stört Systran-koncernens affärsrelationer, eftersom det var koncernen själv som gjorde tvisten känd genom massmedia och varken kommissionen eller bolaget Gosselies är konkurrenter till Systran-koncernen. Det är uppenbart att de handlingar som lämnats av bolaget Systrans distributörer har upprättats i efterhand och det vore orimligt att hävda att det påstådda intrånget har kunnat haft någon inverkan på dessa distributörer. De affärsmässiga svårigheterna beror snarare på att konkurrerande lösningar har dykt upp, att programmets olika versioner är föråldrade eller den ekonomiska krisen under åren 2008/2009. Kommissionen anser vidare att det är felaktigt att hävda att dess handlande skulle kunna utgöra ett betydande hinder för de investerare som är intresserade av Systran-koncernen. Deras handlande kan nämligen förklaras av att Systran-koncernen förlorade kommissionen som kund. Det har inte visats att det finns något orsakssamband i det avseendet.

272 Sökandebolagen har vidare uppskattat att den ideella skada som bolaget Systran har lidit uppgår till minst 2 miljoner euro. Det går endast att göra en uppskattning av denna ideella skada, även om den är säker, eftersom Systran-koncernen har gjort betydande förluster till följd av kommissionens röjande. Även Systran-koncernens anseende har tagit skada av att sökandebolagen har varit tvungna att inleda ett förfarande mot en institutionell kund, vilket avsevärt skadar deras image och affärsrelationer. Vidare kan kommissionens handlande endast sporra Systran-koncernens övriga kunder och potentiella kunder till att försöka skaffa sig äganderätten till dess system på andra sätt än genom affärer.

273 I det avseendet har kommissionen påpekat att bolaget Systran ensamt är ansvarigt för att tvisten har uppmärksammats i massmedia och det saknas därför anledning att ersätta bolaget för någon ideell skada. Kommissionen har även framhållit att om den som har utsatts för ett intrång inte kan förebringa bevis för sin skada eller omfattningen av skadan, kan ersättning nekas eller begränsas till en ”symbolisk summa”. Det har inte förebringats några bevis för att det föreligger en ideell skada på 2 miljoner euro eller ett orsakssamband mellan det handlande som kommissionen klandras för och den påstådda skadan.

Den första uppskattningen av de immateriella tillgångarnas värdeminskning

274 För att bemöta kommissionens synpunkter på de immateriella tillgångarnas värdeminskning har sökandebolagen ingett en skrivelse som har utarbetats av deras ekonomiska expert (skrivelse av A. Martin, externrevisor och internrevisor i Frankrike, auktoriserad av olika franska domstolar, däribland Cour de cassation, angående uppskattningen av bolaget Systrans immateriella tillgångar, nedan kallad sökandebolagens första ekonomiska skrivelse). I fråga om bolaget Systran, ett bolag ”som enbart har en produkt”, utgör programmet och den know-how som bolaget delvis har bundit i sin bokföring de enda immateriella tillgångar ”som går att värdebestämma”. Det bokförda värdet utgör dock inte tillgångarnas verkliga värde, vilket kan uppskattas utifrån bolagets börsvärde. I förevarande fall gör Systran-aktiens kursutveckling det således möjligt att fastställa ett uppenbart samband mellan kommissionens fel och bolagets minskade börsvärde, och således värdeminskningen på bolagets immateriella tillgångar. I sökandebolagens första ekonomiska skrivelse har således A. Martin dragit följande slutsats: ”Bolaget Systrans immateriella tillgångar [kunde] utifrån börsvärdet i början av år 2004 uppskattas till storleksordningen 43–45 miljoner euro. Dessa immateriella tillgångar motsvarar huvudsakligen maskinöversättningsprogrammet, bolaget Systrans enda produkt, och tillhörande know-how. I slutet av år 2004 motsvarade dessa immateriella tillgångar endast ett värde på 23–24 miljoner euro, och värdeminskningen på 20–21 miljoner euro kan endast förklaras av kommissionens

handlingar … som ledde till att dessa delar röjdes och den omtvistade användningen av dessa." I detta skede har sökandebolagen följaktligen gjort gällande att kommissionen, vad beträffar de immateriella tillgångarnas värdeminskning, ska förpliktas att betala 44 790 000 euro, eftersom röjandet har medfört att dessa tillgångar helt har förlorat sitt ekonomiska värde. Kommissionen bör i vart fall förpliktas att ersätta den säkra skada som redan har fastställts, vilken består i minskningen av marknadsvärdet, nämligen beloppet på 21 miljoner euro som följer av röjandet.

275 För att bemöta sökandebolagens första ekonomiska skrivelse har kommissionen ingett en skrivelse som utarbetats av dess ekonomiska expert (skrivelse av P. Tytgat, företagsrevisor i Belgien). För att bemöta påståendet att "efter en minskning år 2004 som till stor del berodde på att bolaget förlorade kommissionen [som kund], förblev [bolaget Systrans] omsättning stabil under år 2005 innan det skedde en ny minskning år 2006", har kommissionens expert påpekat att det var bolaget Systran Luxembourg och inte bolaget Systran som hade kommissionen som kund och att ett sådant påstående tycks visa att bolaget Systrans minskade omsättning inte var en följd av det påstådda intrånget. För att vederlägga påståendena om att "det minskade börsvärdet under år 2004 ... endast kan förklaras av kommissionens handlingar" och "Systran[-aktiens] regelbundna kursfall under år 2004, allt eftersom nyheten om kommissionens röjande av programmet och tillhörande know-how blir känd, samtidigt som börsvärdena stiger, då CAC 40 stiger med ett genomsnittlig månatligt värde från 3 636 [punkter] i januari till 3 796 [punkter] i december 2004", har kommissionens expert påpekat att Systran-aktiens utveckling inte ska jämföras med utvecklingen av börsindexet CAC 40, utan med Parisbörsens sektorindex för programvaror och datatjänster. Denna utveckling visar att Systran-aktien har följt sektorindex, vilket bevisar att det påstådda intrånget inte är orsaken till den åberopade skadan. Värdet på en immateriell tillgång beror dessutom på den ekonomiska utvecklingen vid en viss tidpunkt, och inte på aktiekursen, vilken beror på en hel rad andra faktorer. Det är således felaktigt av sökandebolagen att hävda att värdet på ett bolags immateriella anläggningstillgångar automatiskt och utan åtskillnad hänger samman med bolagets börsvärde. Kommissionens expert har även framhållit att bolaget Systrans tillgångar inte bara består av Systran-programmet. Bolaget saluför andra program och innehar ett varumärke som, med hänsyn till dess ställning på marknaden för översättningsprogram, utgör en annan viktig del av dess immateriella tillgångar. Bolaget Systran

är således inte ett bolag ”som enbart har en produkt”, och det kommer inte i fråga att hävda att värdet på hela bolaget Systrans affärsrörelse har kunnat påverkas.

De övriga uppskattningarna av skadan

276 Efter förhandlingen och som svar på den tredje och den fjärde omgången frågor rörande uppskattningen av skadan, har sökandebolagen nämnt två bedömningsmetoder som anges i artikel 13 i direktiv 2004/48, nämligen metoden som avser ”de negativa ekonomiska konsekvenserna”, enligt vilken ”alla relevanta omständigheter” ska beaktas, såsom utebliven vinst och värdeminskning på immateriella tillgångar, och metoden med ”schablonmässigt skadestånd”, vilken innebär att skadeståndet fastställs till ett engångsbelopp på grundval av sådana faktorer som det belopp som skulle ha betalats i royalty om intrångsgöraren hade begärt tillstånd att nyttja den immateriella rättigheten i fråga. Sökandebolagens svar åtföljs av två skrivelser som har upprättats av deras ekonomiska expert (A. Martins skrivelse av den 23 april 2010 och A. Martins skrivelse av den 2 juni 2010, nedan kallade sökandebolagens andra ekonomiska skrivelse respektive sökandebolagens tredje ekonomiska skrivelse).

277 Inledningsvis har sökandebolagen åter tagit upp frågan huruvida det verkligen föreligger en skada till följd av de immateriella tillgångarnas värdeminskning. De har framhållit att under år 2004, på knappt tolv månader efter tilldelningen av kontraktet, minskade dessa immateriella tillgångar i värde med 46 procent, det vill säga med ett belopp på mellan 20 och 21 miljoner euro, medan börsvärdet inom sektorn under samma period ökade med 1,5 procent enligt uppgifterna för Parisbörsens index för programvaror och datatjänster. Endast kommissionens röjande av bolaget Systrans

know-how kan förklara ett sådant kursfall för bolagets aktie. Denna värdeminskning förvärrades senare för att i mars 2010 uppgå till mellan 43 och 45 miljoner euro.

278 Sökandebolagen har vidare hävdat att de immateriella tillgångarnas värdeminskning ska beaktas både enligt den metod som avser de negativa ekonomiska konsekvenserna och enligt metoden med schablonmässigt skadestånd. Det finns två tillvägagångssätt för att bedöma denna värdeminskning: antingen en bedömning genom att fastställa förlorade framtida kassaflöden, vilken föreslogs vid förhandlingen av kommissionens ekonomiska expert P. Tytgat, eller en bedömning genom jämförelse med börsvärdet, vilken först föreslogs av A. Martin. Sökandebolagen har gjort gällande att det första tillvägagångssättet är mindre relevant än det andra, eftersom det grundar sig på preliminära och hypotetiska uppgifter. Detta tillvägagångssätt har dock tillämpats av A. Martin, i sökandebolagens andra ekonomiska skrivelse, vilken har dragit slutsatsen att bolaget Systrans skada i så fall uppgår till 33,5 miljoner euro (det vill säga 18,5 miljoner euro för perioden 2004–2010 och 15 miljoner euro för framtiden, enligt de uppgifter som nuvärdeberäknats för att beakta det första halvåret 2010). Beträffande det andra tillvägagångssättet har sökandebolagen påpekat att uppgiften om att andra faktorer än kommissionens rättsstridiga handlande skulle kunna förklara det minskade börsvärdet är relevant i teorin, men saknar betydelse i förevarande fall, eftersom det inte finns någon annan faktor som förklarar börsvärdets minskning med 46 procent år 2004, jämfört med referensindexets ökning på 1,5 procent. Oavsett vilket tillvägagångssätt som väljs, uppgår skadan till följd av de immateriella tillgångarnas värdeminskning under alla omständigheter till minst 20 miljoner euro.

279 Som svar på tribunalens fråga om att göra en uppskattning av de immateriella tillgångarnas värdeminskning med tillämpning av en procentsats på 5 procent av omsättningen sedan år 2004, har sökandebolagen gjort gällande att ett sådant tillvägagångssätt endast skulle kunna tillämpas enligt metoden med schablonmässigt skadestånd, och inte enligt den metod som avser de negativa ekonomiska konsekvenserna. Med tillämpning av metoden med schablonmässigt skadestånd ska således följande faktorer beaktas: Det belopp som kommissionen skulle ha betalat i royalty för att kunna

ändra Systrans källkod (det vill säga 10,9 miljoner euro för perioden från år 2004 till första halvåret 2010), jämte, för det första, ett ”tillägg”, med beaktande av andra faktorer, såsom bolaget Systrans försvagade konkurrensställning, förlusten av kunder och hindret för utvecklingskapaciteten, som enbart beviljandet av ovannämnda royalty inte skulle kunna avhjälpa – A. Martin har i det avseendet påpekat att detta tillägg kan fastställas med tillämpning av en procentandel av omsättningen, med förbehåll för att man beaktar den världsomspännande och icke-europeiska omsättningen och att man som beräkningsgrund beaktar omsättningen år 2003 och tillämpar en procentsats inte på 5 procent utan på 10 procent – och, för det andra, den framtida skada som A. Martin har uppskattat till 15 miljoner euro.

280 Kommissionen har inledningsvis bestritt att den ekonomiska skada som Systran-koncernen har lidit verkligen föreligger, eftersom den inte följer tillräckligt direkt av det handlande som kommissionen klandras för. Genom att åberopa sina rättigheter till lexikonen, har kommissionen hävdat att den kunde låta utföra de arbeten som bolaget Gosselies ombads att göra utan Systran-koncernens samtycke. Kommissionen har även noterat att bolaget Gosselies anställda varit anställda vid Systran Luxembourg och således hade kännedom om den know-how som påstås ha röjts. Kommissionens svar åtföljdes av en skrivelse som utarbetats av dess ekonomiska expert (P. Tytgats skrivelse av den 3 maj 2010 och P. Tytgats skrivelse av den 10 juni 2010, nedan kallade kommissionens andra ekonomiska skrivelse respektive kommissionens tredje ekonomiska skrivelse).

281 Som svar på tribunalens fråga om att göra en uppskattning av en del av skadan med tillämpning av en procentsats på 5 procent av omsättningen sedan år 2004, har kommissionen återgett P. Tytgats analys, enligt vilken ”det inte är relevant att göra en hänvisning till 5 procent av bolaget Systrans omsättning sedan år 2004”. P. Tytgat har framhållit att det inte finns någon faktisk omständighet som ger stöd för slutsatsen att värdet på bolaget Systrans affärsrörelse har kunnat försämras sedan år 2004. Eftersom

bolaget Systran inte lämnade in något anbud med avseende på kommissionens anbudsinfordran år 2004, har bolaget skaffat sig ”en dålig position beträffande en av sina verksamheter vid en viss tidpunkt”. I det komplexa schemat med bolaget Systrans verksamheter, kostnader, marginaler och omsättningar, går det inte att på ett exakt, säkert och påvisbart sätt fastställa de ekonomiska effekterna av en viss åtgärd, på samma sätt som det inte går att uppskatta en skada utifrån det minskade börsvärdet. Vidare finns det sedan år 2005 flera omständigheter som kan påverka Systrankoncernens värde. Det enda sättet att uppskatta en eventuell skada är att hänvisa till det ”förlorade framtida kassaflödet som i strikt mening genereras av de tillgångar som gått förlorade”, genom ett tillvägagångssätt som börjar nedifrån, ”det vill säga utifrån avtal, kostnadsställen, en kassagenererande enhet”, och inte uppifrån, ”utifrån sammanlagd omsättning för varje produkt, varje avtal, varje land, med schablonmässiga och ostyrkta koefficienter”. Vidare omfattar bolaget Systrans verksamhet ”flera produkter, flera segment, flera områden, flera portaler, och följaktligen, flera kundgrupper”. Enligt bolaget Systrans årsredovisning för år 2008 har de cykliska verksamheter som avser utgivning av programvara minskat, eftersom version 6 av Systranprogrammet är nästan föråldrad och alla väntar på version 7. Det flerdimensionella schema som P. Tytgat har erinrat om och det förhållandet att vissa produkter som saluförs av bolaget Systran är kortlivade gör att vissa delar av omsättningen är volatila och att alla hänvisningar till omsättningen är riskabla. Slutligen härrör merparten av bolaget Systrans omsättning från stora Internetoperatörer, vilket utgör bevis för att någon skada inte föreligger, eftersom dessa kunder fortfarande finns kvar.

b) Tribunalens bedömning

282 I förevarande mål har sökandebolagen yrkat ersättning på 46 804 000 euro för den ekonomiska skada som bolaget Systran har lidit på grund av kommissionen, varav 2 014 000 euro avser Systran Luxembourg-aktiernas nedskrivning och 44 790 000 euro avser de immateriella rättigheternas värdeminskning, inbegripet de redan konstaterade förlusterna på 21 miljoner euro.

Nedskrivningen av Systran Luxembourg-aktierna

283 Vad beträffar den skada som har samband med nedskrivningen av Systran Luxembourg-aktierna till följd av att detta bolag upphörde med sin verksamhet, påpekar tribunalen att bolaget Systran inte kan yrka ersättning av denna anledning, eftersom det enligt sökandebolagen var en manöver från kommissionens sida i syfte att förmå bolaget att säga upp sin personal som var orsaken till att bolaget Systran Luxembourgs verksamhet upphörde (se ovan punkt 265). Även om en sådan manöver skulle anses styrkt, har den inte något samband med bolaget Systrans upphovsrätt och know-how avseende Systran Unix, vars åsidosättande utgör den rättsstridighet som har konstaterats i förevarande fall. Vidare, om den aktuella manövern skulle bestå i att ett annat bolag tilldelades det omtvistade kontraktet, kan den skada som med anledning därav åberopas inte direkt tillskrivas kommissionen, eftersom bolaget Systran Luxembourg inte ingav någon ansökan i den omtvistade upphandlingen, vilken ledde till att bolaget Gosselies tilldelades kontraktet.

284 Eftersom det inte föreligger något orsakssamband mellan det handlande som kommissionen klandras för och den skada som gjorts gällande, ska bolaget Systrans yrkande om ersättning för de förluster som har samband med nedskrivningen av Systran Luxembourg-aktierna ogillas.

De immateriella tillgångarnas värdeminskning

285 Beträffande den skada som har samband med värdeminskningen på bolaget Systrans immateriella tillgångar, ska sökandebolagen beviljas ersättning om det visar sig att den skada som det yrkas ersättning för är faktisk och säker och att det finns ett tillräckligt direkt orsakssamband mellan kommissionens handlande och skadan.

— Den första uppskattning som sökandebolagen har föreslagit

286 Inledningsvis ska det påpekas att den uppskattning som sökandebolagen först har föreslagit för att bedöma värdeminskningen på bolaget Systrans immateriella tillgångar inte kan godtas. Denna uppskattning grundar sig nämligen på en jämförelse mellan bolaget Systrans börsvärde och ett index som omfattar de 40 största bolag som är noterade på Parisbörsen (CAC 40-index) (se ovan punkt 274 och sökandebolagens första ekonomiska skrivelse). I förevarande fall är en sådan jämförelse inte övertygande, eftersom den är alltför generell för att på ett tillfredsställande sätt kunna identifiera den skada som har orsakats av det handlande som kommissionen klandras för.

287 Som kommissionens ekonomiska expert har påpekat kan det minskade börsvärdet förklaras av ett mycket stort antal faktorer och inte bara av kommissionens handlande.

288 Sökandebolagens ekonomiska expert har i det avseendet visserligen påpekat att han anser att det inte finns någon annan omständighet än det felaktiga röjandet av bolaget Systrans know-how som kan förklara aktiens kursfall under år 2004, vilket även är markant om det jämförs med relevant sektorindex vid Parisbörsen, kallat Programvaror och datatjänster, i stället för med CAC 40-index.

289 I motsats till vad sökandebolagen har hävdat är det dock inte tillräckligt styrkt att Systran-aktiens regelbundna kursfall under år 2004 skedde allt eftersom nyheten om kommissionens röjande av programmet och tillhörande know-how blev känd. Det framgår nämligen av de olika handlingarna i målet att denna nyhet snarare spred sig år 2005 eller i vart fall blev offentlig år 2006. Klagomålet mot kommissionen ingavs således till Europeiska ombudsmannen den 28 juli 2005 och ombudsmannen

presenterade resultaten av sin utredning den 28 september 2006. I kommissionens andra ekonomiska skrivelse har likaså P. Tytgat, efter att ha angett att ”det inte finns någon faktisk omständighet som ger stöd för slutsatsen att värdet på bolaget Systrans affärsrörelse … skulle anses ha försämrats sedan år 2004 (se webbplatsen och andra meddelanden)”, påpekat att ”man dessutom vet att till exempel bolaget Systrans själva avslöjande om att det förelåg en tvist, redan i dess pressmeddelande av den 18 oktober 2006 klockan 06.48 och i dess årsredovisning för år 2006, fick negativa konsekvenser för koncernens värde”. Det görs inte någon hänvisning till denna tvist i bolaget Systrans årsredovisning för år 2005 (se ovan punkt 270). Alla de olika tidningsartiklar som bifogades ansökan för att belysa mediebevakningen av förevarande mål hänför sig dessutom till slutet av år 2005 eller år 2006.

290 Med hänsyn till de uppgifter som parterna har lagt fram kan det följaktligen inte uteslutas att kursen på Systran-aktien under den aktuella perioden var avhängig av ett mycket stort antal faktorer som kan ha påverkat kursen, vilket gör att sökandebolagen inte kan åberopa hela värdeminskningen på bolaget Systrans immateriella tillgångar, som de har uppskattat till ett belopp på mellan 43 och 45 miljoner euro sedan år 2004.

— Huruvida bolaget Systrans skada verkligen föreligger och orsakssambandet mellan denna skada och kommissionens handlande

291 Denna första uppskattning, vilken inte är tillräckligt exakt, kan dock inte leda till att tribunalen bortser från det faktum att Systran-koncernen i detta fall har lidit en faktisk och säker skada, som tillräckligt direkt kan tillskrivas det handlande som kommissionen klandras för.

292 Som svar på den andra omgången frågor, vilka bland annat syftade till att bedöma effekterna av kommissionens handlande på Systran-koncernens verksamheter på annat sätt än genom en jämförelse med bolaget Systrans börsvärde, tillhandahöll sökandebolagen en hel rad uppgifter för att belysa värdeminskningen av bolaget Systrans know-how efter kommissionens röjande av denna.

293 Sökandebolagen har för det första ingett två intyg från sina distributörer, i vilka det anges i vilken utsträckning kommissionens inställning under och efter tilldelningen av det omtvistade kontraktet konkret har orsakat Systran-koncernen skada i dess affärsverksamheter. Denna skada har tagit sig uttryck i att man har gått miste om potentiella kunder och att diskussionerna med nuvarande kunder har försvårats, vilka inte förstår varför de måste betala för något som inte har något värde för kommissionen (se de intyg som har ingetts på två distributörers vägnar som bilagor till sökandebolagens svar på den andra omgången frågor).

294 I motsats till vad kommissionen har hävdat (se ovan punkt 271), illustrerar dessa intyg det fullt rimliga förhållandet att en tvist mellan ett företag, som saluför ett datorprogram som det är upphovsman till, och en av dess institutionella kunder, som hävdar att den kan ge tredje man i uppdrag att utföra informationstekniska arbeten på ett program som utgör en bearbetning av det föregående programmet utan att behöva erhålla tillstånd från upphovsmannen till originalverket, försvårar företagets affärsrelationer med dess nuvarande och potentiella kunder. I det avseendet kan kommissionen inte förebrå bolaget Systran, som är ett börsnoterat bolag, för att det i enlighet med sina skyldigheter har offentliggjort att det var inblandat i en tvist rörande immateriella rättigheter till det datorprogram som det saluför. Det förhållandet att kommissionen inte saluför något datorprogram påverkar inte heller det faktum att Systran-koncernens kunder, på grund av kommissionens handlande, kan tvivla på den exakta omfattningen av de rättigheter som bolaget Systran innehar till de datorprogram som det saluför. Det finns således ingenting som tyder på att det ska bortses från de intyg som sökandebolagen har ingett på grund av deras påstådda lämplighet.

Tvärtom klarlägger dessa intyg den specifika inverkan som kommissionens handlande har haft på bolaget Systrans affärsverksamheter.

295 För det andra har sökandebolagen ingett flera intyg eller vittnesmål som sammanställts av finansbolag, vilka visar att kommissionens handlande har gjort bolaget Systran mindre attraktivt hos dess aktieägare, nuvarande eller potentiella investerare och förvärvare (se de handlingar som har ingetts på flera investmentbolags och en banks vägnar som bilagor till sökandebolagens svar på den andra omgången frågor).

296 I motsats till vad kommissionen har hävdat (se ovan punkt 271), redogör dessa olika vittnesmål och intyg på ett tillräckligt övertygande sätt för flera investerares reaktioner på tanken att behålla, investera i eller förvärva ett bolag som saluför ett datorprogram vars rättigheter kommissionen bestrider. Vissa investerare vägrade således att investera i bolaget Systran. En annan beslutade att sälja en betydande andel med förlust och angav uttryckligen att ”bolaget Systrans tvist med kommissionen och framför allt kommissionens bestridande … av bolaget Systrans rättigheter och know-how hindrar bolaget från att utvecklas affärsmässigt och berövar således investerarna all överblick över aktien”. I det avseendet ska det påpekas att kommissionen inte är vilken kund som helst, utan en institutionell kund som har en rättstjänst som är särskilt kraftfull och med betydande kompetens på det immaterialrättsliga området. Även tvistens art ska tas i beaktande, eftersom denna tvist inte bara är av affärsmässig art, utan avser bolaget Systrans upphovsrätt och know-how avseende det datorprogram som bär bolagets namn och som utgör bolagets viktigaste tillgång. Bolagets hela verksamhet kretsar kring utvecklingen och saluföringen av dess maskinöversättningsprogram Systran.

297 I det avseendet kan tribunalen inte godta kommissionens resonemang om att bolaget Systrans svårigheter beror på att de olika versionerna av Systran-programmet är föråldrade. Som sökandebolagen angav som svar på den fjärde omgången frågor

påverkar inte saluföringen av en ny version av ett program upphovsmannens immateriella rättigheter till den tidigare versionen, vilken fortfarande har ett ekonomiskt värde. Systran-koncernen fortsätter att tjäna pengar på de tidigare versionerna hos sina kunder tack vare underhåll, försäljning av ytterligare licenser för att täcka nya språkkombinationer eller andra servrar, försäljning av tillhörande tjänster eller avtal om integrering med andra progamvarutillverkare. Vidare har sökandebolagen på ett övertygande sätt framhållit att versionen EC-Systran Unix, vilken motsvarar versionen Systran Unix 4, har samma arkitektur som de följande versionerna (det vill säga versionerna 5–7). Samtliga dessa versioner har en gemensam källkod och grundar sig på samma program, nämligen Systran-programmet i dess Unix-version. Dessa olika versioner skiljer sig inte åt vad beträffar arkitekturen, utan genom tillägget av nya funktioner, förbättrade översättningsalgoritmer och utökade språkresurser.

298 För det tredje har sökandebolagen framhållit att den värdeminskning på bolaget Systrans immateriella rättigheter som har samband med kommissionens handlande ökar med tiden. De har påpekat att bolaget Systran den 31 december 2008 var tvunget att avsätta ett betydande belopp för nedskrivningen av dess immateriella tillgångar ”med hänsyn till den betydande skada som har orsakats av intrånget i dess immateriella rättigheter och kommissionens röjande av dess know-how, svårigheterna under år 2008 och den exceptionellt instabila ekonomiska situation som råder” (se intyget från bolaget Systrans revisor av den 13 oktober 2009). Kommissionens handlande motiverade således åtminstone delvis denna bokföringsmässiga avsättning.

299 Det ska konstateras att detta intyg gör det möjligt att fastställa att avsättningen på 11,6 miljoner euro för den nedskrivning av de immateriella tillgångarna som bokfördes år 2008 har samband med de tre skäl som anges däri, varav det första skälet är tvisten med kommissionen. Trots kommissionens yttranden (se ovan punkt 271), vari den har vinnlagt sig om att framhäva ett annat skäl som anges i detta intyg, nämligen

den exceptionella finanskris som började år 2008, kan det dock inte uteslutas att en tvist som avser intrång i immateriella rättigheter och felaktigt röjande av bolaget Systrans know-how kan ha en inverkan på bedömningen av detta bolags immateriella tillgångar.

300 Följaktligen finns det ett tillräckligt direkt orsakssamband mellan kommissionens handlande i förevarande mål och bolaget Systrans skada, först och främst i affärsmässigt hänseende, på grund av att man har gått miste om potentiella kunder och att diskussionerna med nuvarande kunder har försvårats, vidare i ekonomiskt hänseende, på grund av att bolaget har blivit mindre attraktivt för aktieägare, investerare och eventuella förvärvare och, slutligen, genom att det var nödvändigt för bolaget Systran att i slutet av år 2008 bokföra en del av avsättningen på 11,6 miljoner euro för nedskrivningen av dess immateriella tillgångar på grund av det handlande som kommissionen klandras för. Den skada som har orsakats av kommissionens handlande är faktisk och säker, vilket framgår av de handlingar som sökandebolagen har ingett i det avseendet, även om skadan inte har kunnat beräknas exakt. Frågan om ideell skada kommer att prövas nedan i punkterna 324 och 325.

— Schablonmässig beräkning av skadan

301 I detta sammanhang har parterna tillfrågats om den metod som skulle kunna användas för att uppskatta omfattningen av den faktiska och säkra skadan, vilken på ett tillräckligt direkt sätt kan tillskrivas kommissionens handlande i förevarande mål.

302 Som svar på den tredje omgången frågor har sökandebolagen åberopat innehållet i artikel 13 i direktiv 2004/48, vilken har följande lydelse:

”1. Medlemsstaterna skall se till att de behöriga rättsliga myndigheterna, efter ansökan från den skadelidande parten, förpliktar den som har begått immaterialrättsintrång och som visste eller rimligen borde ha vetat att han eller hon ägnade sig åt intrångsgörande verksamhet, att betala ett skadestånd till rättighetshavaren som är lämpligt i förhållande till den faktiska skada som denne har orsakats till följd av intrånget.

När de rättsliga myndigheterna fastställer skadeståndet

a) skall de beakta alla relevanta omständigheter, såsom de negativa ekonomiska konsekvenserna, däribland utebliven vinst, för den skadelidande parten, den otillbörliga vinst som intrångsgöraren har gjort och, där så är lämpligt, omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse, såsom ideell skada som rättighetshavaren har förorsakats genom intrånget,

eller

b) kan de, som ett alternativ till a) där så är lämpligt, fastställa skadeståndet till ett engångsbelopp på grundval av sådana faktorer som åtminstone det belopp som skulle ha betalats i royalty eller avgift om intrångsgöraren hade begärt tillstånd att nyttja den immateriella rättigheten i fråga.

…”

303 En tillämpning av den metod som avser de negativa ekonomiska konsekvenserna ger upphov till stora svårigheter i förevarande mål, eftersom kommissionens ekonomiska expert systematiskt har invänt mot alla de försök till beräkning som sökandebolagens ekonomiska expert har gjort. I huvudsak har P. Tytgat inskränkt sig till att kritisera de beräkningar och de kriterier som A. Martin har använt för att beräkna de olika negativa ekonomiska konsekvenserna för bolaget Systran, särskilt den uteblivna vinsten, utan att dock göra en parallell beräkning.

304 Som exempel kan nämnas att när A. Martin har försökt beräkna den skada som har samband med de immateriella tillgångarnas värdeminskning genom att hänvisa till den metod som P. Tytgat föreslog vid förhandlingen, nämligen att man ska beakta det förlorade framtida kassaflödet som i strikt mening genereras av de aktuella tillgångarna, har han klandrats för att använda uppgifter, vilka följer av den ekonomiska analys som gjordes av ett analysföretag, vars ”exakta samband” inte har visats (kommissionens tredje ekonomiska skrivelse, s. 4). Något alternativt kriterium har dock inte konkret föreslagits, trots att A. Martin hade angett att denna ekonomiska analys, som gjordes av ett fristående analysföretag, hade utförts i samband med de planer på att göra en emission av obligationer med teckningsrätter, till ett värde av 7 miljoner euro, som bolaget Systran utan framgång hade försökt att genomföra i början av år 2004, vilket helt motsvarar den period som ska beaktas (sökandebolagens andra ekonomiska skrivelse, fotnot nr 2, och bilagan till denna skrivelse).

305 När sökandebolagen, utan att på allvar motsägas av kommissionen, har uppgett dels att bolaget Systrans upphovsrätt till versionen Systran Unix av Systran-programmet är en central del av bolagets verksamhet, dels att kommissionens vägran att ge denna upphovsrätt verkan kan ha påverkat bolagets omsättning och utveckling, har P. Tytgat fortsatt att kräva en utförlig och dokumenterad beräkning som börjar nedifrån, ”det vill säga utifrån ett avtal, ett kostnadsställe, en kassagenererande enhet”, för att beakta de påstått många produkter som bolaget Systran säljer eller verksamheter som detta

bolag bedriver, vilka dock samtliga har visat sig ha samband med utvecklingen och saluföringen av Systran-programmet (kommissionens andra ekonomiska skrivelse, s. 8). När A. Martin har försökt att beräkna skadan med beaktande av det ekonomiska värdet på det kontrakt som bolaget Gosselies särskilt tilldelades av kommissionen, vilket motsvarar en uppskattad nettomarginal på 30 procent av den omsättning som konkret har uppnåtts, vilken understiger Systran-koncernens faktiska marginal på denna typ av kontrakt enligt de uppgifter som sökandebolagen har lämnat (sökandebolagens svar på den fjärde omgången frågor, punkt 12), har dock denna bedömning kritiserats av P. Tytgat, av det skälet att ”det inte är logiskt att föreslå att nettomarginalen ska kvantifieras på grundval av en schablonmässigt beräknad andel av omsättningen från en enda transaktion, ... eftersom ett schablonbelopp endast kan godtas på grundval av ett urval av övertygande uppgifter och över tid” (kommissionens andra ekonomiska skrivelse, s. 3, och kommissionens tredje ekonomiska skrivelse, s. 5). Enligt yttrandet från kommissionens ekonomiska expert är det så gott som omöjligt att konkret beräkna bolaget Systrans skada till följd av kommissionens handlande, då det saknas uttömmande eller tillräckligt exakta uppgifter i det avseendet, oavsett vilket kriterium som används för att göra denna beräkning.

306 Med hänsyn till svårigheten att fastställa vilka kriterier som ska tillämpas för att bedöma de negativa ekonomiska konsekvenserna för bolaget Systran, ska skadeståndet i detta fall följaktligen fastställas till ett engångsbelopp, enligt metoden med schablonmässigt skadestånd, på grundval av sådana faktorer som åtminstone det belopp som skulle ha betalats i royalty eller avgift om intrångsgöraren hade begärt tillstånd att nyttja den immateriella rättigheten i fråga. Med tillämpning av denna metod ska de faktorer som anges nedan beaktas.

307 Den första faktor som ska beaktas är det belopp som skulle ha betalats i royalty om intrångsgöraren hade begärt tillstånd av bolaget Systran att nyttja de immateriella rättigheterna i fråga för att utföra de arbeten avseende förbättringar, anpassningar och tillägg till språkrutinema som anges i anbudsinfordran, vilka kräver tillgång till de delar av versionen Systran Unix som återfinns i versionen EC-Systran Unix och att dessa ändras.

308 Med beaktande av arbetenas art och av de skäl som sökandebolagen på ett övertygande sätt har angett i sina svar på den tredje och den fjärde omgången frågor, ska fastställandet av ett sådant engångsbelopp ske genom hänvisning till priset på en licens som ger licenstagaren rätt att ändra programmets källkod, och inte enbart en licens för att använda programmet. En sådan licens för att ändra källkoden är ovanlig, eftersom den inte ingår i den traditionella ekonomiska modellen för programvarutillverkare. En sådan licens fråntar nämligen tillverkaren varje möjlighet att sälja licenser som avser nya versioner av programmet till ändringslicenstagaren, men även att tillhandahålla tjänster som tillverkaren normalt sett ensam är berättigad att utföra med avseende på programmet. För övrigt kan en sådan licens äventyra tillverkarens know-how, eftersom den kan medföra att källkoden lämnas ut till tredje man. Försäljningen av en licens för att ändra källkoden, vilken tillåter att licenstagaren själva låter utveckla programmet, innebär således att man avstår från de framtida intäkter från användningslicenser som programmet kan komma att generera.

309 I det sammanhanget ska det teoretiska beloppet för en sådan licens för att ändra källkoden beräknas genom tillämpning av det ekonomiska synsätt som sökandebolagens ekonomiska expert föreslog i svaret på den tredje omgången frågor. Enligt detta synsätt är utgångspunkten för att fastställa det teoretiska priset på en licens för att ändra källkoden priset på en årslicens för kommissionens användning av Systran-programmet.

310 I det avseendet har sökandebolagens ekonomiska expert A. Martin beräknat priset på en årslicens för kommissionens användning av Systran-programmet till 760 000 euro. Detta pris har beräknats utifrån det pris som ett globalt företag som tillhandahåller Internettjänster betalar varje år för rätten att använda Systran-programmet, det pris som två andra globala amerikanska företag tidigare har betalat varje år, varav det ena företaget driver en sökmotor på Internet och det andra är specialiserat på utgivning av programvara, och det pris på cirka 1,3 miljoner euro som har betalats av en nationell förvaltning, som till storleken i vart fall är jämförbar med kommissionen, för enbart en uppdatering som gör det möjligt att använda version 7 av detta program.

Denna förvaltning har, i likhet med kommissionen, redan en permanent licens utan någon rätt att göra ändringar.

311 A. Martins hänvisningar till privata bolag har kritiserats av kommissionens ekonomiska expert P. Tytgat, av det skälet att det rör sig om olämpliga exempel som inte har någonting gemensamt med de taxor som avser kommissionen. De åberopade licenserna utgör nämligen licenser som har affärsmässiga och inte privata konsekvenser. Kommissionen använder inte Systran-programmet för att förbättra sitt kommersiella utbud till allmänheten, utan för att erbjuda hundratals tjänstemän programmet. Av det skälet är det värde som har använts som utgångspunkt vid fastställandet av priset på en licens för att ändra källkoden felaktigt och det fortsatta resonemanget kan inte godtas.

312 Enligt kommissionen borde sökandebolagens ekonomiska expert som utgångspunkt ha använt priset på cirka 15 000 euro som motsvarar priset på en licens för icke-kommersiell användning, vilken är avsedd för förvaltningar, som illustreras av det pris som Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) erbjöds av en programvarudistributör för en årslicens till programmet Systran Enterprise Server 7, Standard Edition (det vill säga cirka 15 000 euro för användningen av detta program av 2 500 användare och cirka 15 000 euro för ”English World Pack” som omfattar flera språk, nämligen engelska, arabiska, kinesiska, nederländska, franska, tyska, grekiska, italienska, japanska, koreanska, polska, portugisiska, ryska, spanska och svenska). I sina svar på den tredje och den fjärde omgången frågor har kommissionen även hänvisat till det prisintervall på mellan 15 000 euro (upp till 100 användare) och 150 000 euro eller mer (för ett obegränsat antal användare och för stora företags komplexa behov som kräver en integrering) som anges i ett pressmeddelande från bolaget Systran för de olika typerna av licenser för att använda programmet Systran Enterprise Server 6 (Workgroup Edition, Standard Edition och Global Edition).

313 Det ska redan här påpekas att parternas ekonomiska experter inte är oeniga om möjligheten att beakta priset på en årslicens för kommissionens användning av

Systran-programmet som utgångspunkt vid fastställandet av priset på en teoretisk licens för att ändra källkoden till detta program, utan de är oeniga om det värde som en sådan licens ska tillmätas. I det avseendet ska det som jämförelse påpekas att kommissionen har angett i sina svar på den tredje och den fjärde omgången frågor att bolaget Gosselies fick betalt 1 925 280 euro för att utföra de arbeten som det tilldelades, vilka sträckte sig över tre år, från år 2004 till år 2006. Följaktligen fick bolaget Gosselies i genomsnitt 641 760 euro vart och ett av dessa år för att utföra de arbeten som kommissionen begärde.

314 När det gäller kommissionens kritik vad beträffar priset på de olika användningslicenser som årligen har betalats av de tre globala företag som sökandebolagens expert har nämnt (se ovan punkt 310), kan det på grundval av en bedömning av de finansiella handlingarna avseende Systran-koncernen konstateras att merparten av detta företags intäkter härrör från mycket stora kunder. I referensdokumentet för år 2008, vilket ingavs den 29 april 2009 till Autorité des marchés financiers (franska finansinspektionen), anges således att Systran-koncernens fem största kunder år 2004 stod för 60,9 procent av dess omsättning, varav den största och den näst största kunden inbringade exakt samma belopp (nämligen en andel på 14,8 procent), och att de fem största kunderna år 2008 stod för 42,3 procent av dess omsättning, varav den största kunden stod för 10,9 procent av en omsättning på 7,6 miljoner, det vill säga drygt 760 000 euro. Denna faktor kan således åberopas som en faktor som ska beaktas för att beräkna priset på en årslicens för användning. Det rör sig här om ett slags tak.

315 Det ska även påpekas att detta företag, i motsats till vad kommissionen har låtit förstå genom att i det avseendet stödja sig på Systran-koncernens handlingar vari det hänvisas till licenser för att använda programmet Systran Enterprise Server, i dess version 6 eller 7, inte tycks distribuera eller låta distribuera ett program genom att tillämpa ett särskilt pris för förvaltningar. Som kommissionen för övrigt har medgett, beror Systran-koncernens prispolitik beträffande licenserna för att använda dess program huvudsakligen på vilken utgåva som säljs. Genom en jämförelse av de uppgifter som

kommissionen har lämnat beträffande versionerna 6 och 7 av programmet Systran Enterprise Server, kan som exempel nämnas att den minst kostsamma utgåvan av detta program, kallad Workgroup Edition, vilken kan användas på endast en produktionsserver, tillsammans med operativsystemet Windows, av upp till 100 personer, finns tillgänglig till ett pris från 15 000 euro. Mellanutgåvan, kallad Standard Edition, vilken kan användas på två produktionsservrar, tillsammans med operativsystemen Windows och Linux, av upp till 2 500 personer, finns tillgänglig till ett pris från 30 000 euro. Den mest utvecklade utgåvan, kallad Global Edition, vilken kan användas på ett obegränsat antal produktionsservrar, tillsammans med operativsystemen Windows, Linux och Solaris, av ett obegränsat antal användare, finns tillgänglig till ett pris från 150 000 euro. I sina yttranden beträffande kommissionens påstående om att priset på en användningslicens inte kan överstiga 150 000 euro, har sökandebolagen framhållit att det pris som har angetts på grundval av ett pressmeddelande från Systran-koncernen avseende version 6 av programmet Systran Enterprise Server klart visar att det rör sig om ett lägsta pris, vilket uttrycket ”till ett pris från” visar. Enligt vad sökandebolagen har angett rör det sig i detta fall om ett utgångspris för en enda språkkombination och en enda server.

316 Mot bakgrund av dessa olika argument och de handlingar som har åberopats till stöd för dessa, ska beloppet för en hypotetisk årslicens för kommissionens användning av Systran-programmet, vilket ska användas som utgångspunkt vid beräkningen av priset på en årslicens för att ändra källkoden, fastställas till 450 000 euro. Det belopp som har föreslagits av sökandebolagens expert är nämligen alltför högt, eftersom antalet användare, även om fler användare än 2 500 erbjuds den version som kommissionen använder, är betydligt lägre än antalet användare inom de tre globala företag som experten har nämnt, vilka sannolikt motsvarar de största avtal som Systran-koncernen har ingått. Vidare är det belopp som kommissionen har föreslagit alltför lågt, av det skälet att beloppet på 150 000 euro motsvarar ett utgångspris för den lösning som kommissionen önskade och att, såsom sökandebolagen har gjort gällande utan att motsägas av kommissionen, en nationell administration som är minst lika stor som kommissionen betalade ett belopp motsvarande 1,3 miljoner euro för att uppdatera den version av Systran-programmet som den använder.

317 Utifrån detta utgångsbelopp på 450 000 euro ska det belopp som skulle ha betalats i royalty om intrångsgöraren hade begärt tillstånd av bolaget Systran att nyttja de motsvarande immateriella rättigheterna för att utföra de arbeten som avses i anbudsinfordran fastställas. Genom att tillämpa den beräkningsmetod som har föreslagits av sökandebolagens ekonomiska expert, vilken inte på allvar har ifrågasatts av kommissionen (se nedan punkt 319), kan det årliga royaltybeloppet för att ändra källkoden med giltig verkan fastställas till det dubbla beloppet för en årlig användningslicens, det vill säga 900 000 euro, med beaktande av, i likhet med sökandebolagens ekonomiska expert, det förhållandet att kommissionen redan hade en rätt att använda programmet och det förhållandet att detta program inte används av den stora allmänheten.

318 För åren 2004–2010 kan således de årliga royaltybeloppen för att ändra källkoden fastställas till 7 miljoner euro (det vill säga 0,9 miljoner euro, vilket motsvarar det årliga royaltybeloppet för att ändra källkoden multiplicerat med 7,76, vilket motsvarar den nuvärdefaktor som har beräknats av sökandebolagens ekonomiska expert med beaktande av den riskfria räntenivån på 4 procent under perioden 2004–2010, det vill säga sammanlagt 6 984 000 euro, avrundat till 7 miljoner euro).

319 I det avseendet ska det påpekas att kommissionen egentligen inte har ifrågasatt den metodik som sökandebolagens ekonomiska expert har föreslagit och som tribunalen har använt sig av. Kommissionen har i det avseendet inskränkt sig till att återge påståendet av dess ekonomiska expert, vilken som svar på den fjärde omgången frågor endast har angett att sökandebolagens expert ”snarare gör kapitaliseringsberäkningar än nuvärdesberäkningar avseende förfluten tid” och att ”de mest auktoritativa författarna inom den ekonomiska doktrinen rekommenderar att observationsperioderna delas upp i olika tidshorisonter med särskilda parametrar, i stället för att kapitalisera utan åtskillnad”. Tribunalen konstaterar dock att den metodik som sökandebolagens ekonomiska expert har använt inte grundar sig på den ”kapitalisering” som kommissionens ekonomiska expert har erinrat om, utan baserar sig på uppgifternas nuvärde enligt den riskfria räntenivån på 4 procent under perioden 2004–2010, vilken motsvarar en rimlig räntenivå som kan vara tillämplig på den aktuella perioden. Kommissionen har inte angett några relevanta skäl som kan förklara varför tribunalen inte

skulle kunna använda denna metod för att fastställa det belopp som skulle ha betalats i royalty om kommissionen hade begärt erforderligt tillstånd av bolaget Systran för att utföra de omtvistade arbetena.

320 Den andra faktor som ska beaktas är ett så kallat tillägg, vilket krävs för att beakta andra materiella faktorer som enbart beviljandet av ovannämnda royalty inte skulle kunna avhjälpa. En betalning i efterhand av det belopp som skulle ha betalats i royalty om kommissionen hade begärt tillstånd av bolaget Systran att nyttja de immateriella rättigheterna i fråga för att utföra de omtvistade arbetena kan nämligen inte i sig avhjälpa den skada som detta företag har lidit sedan år 2004.

321 Mot bakgrund av handlingarna i målet och särskilt de olika intyg som sökandebolagen har ingett för att visa den inverkan som kommissionens rättsstridiga handlande har haft på bolaget Systrans verksamhet och utveckling, finner tribunalen att detta företags verksamhet och utveckling har påverkats varje år sedan år 2004 motsvarande ett schablonbelopp på 650 000 euro (det vill säga ungefär 6 procent av omsättningen under år 2003).

322 Detta tillägg, nuvärdesberäknat för åren 2004–2010, kan således fastställas till 5 miljoner euro (det vill säga 0,65 miljoner euro, vilket motsvarar ovannämnda årliga schablonbelopp multiplicerat med 7,76, vilket motsvarar den nuvärdefaktor som har beräknats av sökandebolagens ekonomiska expert med beaktande av den riskfria räntenivån på 4 procent under perioden 2004–2010, det vill säga sammanlagt 5 044 000 euro, avrundat till 5 miljoner euro).

323 Mot bakgrund av handlingarna i målet kan tribunalen däremot inte godta att den så kallade framtida skada som sökandebolagens ekonomiska expert har uppskattat

till 15 miljoner euro ska beaktas i förevarande mål vid den schablonmässiga bedömningen av skadan. Den uppskattning som har gjorts i det avseendet grundar sig inte på tillräckligt övertygande materiella uppgifter för att motivera beviljandet av sådan ersättning.

324 Den sista faktor som ska beaktas vid den schablonmässiga bedömningen av skadeståndsbeloppet är den ideella skadan. I det avseendet ska det påpekas att kommissionen, genom sitt handlande, har berövat bolaget Systran rättigheterna till sitt verk. Detta handlande är särskilt allvarligt, eftersom kommissionen, i egenskap av institution, har gett upphov till olika bestämmelser som harmoniserar gemenskapsrätten på det upphovsrättsliga området, vilka inte har iakttagits i förevarande mål. Bolaget Systran ska följaktligen ersättas för den ideella skada som det har lidit till följd av kommissionens handlande.

325 Sökandebolagen har emellertid inte angett skälen till att denna ersättning ska fastställas till minst 2 miljoner euro. Det förefaller därför lämpligt att i samband med fastställandet av skadeståndet till ett engångsbelopp förplikta kommissionen att betala ersättning för den ideella skada som dess handlande har orsakat, vilken uppskattas till ett symboliskt belopp på 1 000 euro.

326 Av det ovan anförda följer att bolaget Systran ska beviljas skadestånd till ett engångsbelopp på 12 001 000 euro som ersättning för den skada som orsakats till följd av kommissionens handlande, nämligen

— 7 miljoner euro, vilket motsvarar det belopp som skulle ha betalats i royalty under åren 2004–2010 om kommissionen hade begärt tillstånd att nyttja bolaget Systrans immateriella rättigheter för att utföra de arbeten avseende förbättringar,

anpassningar och tillägg till språkrutinema som anges i anbudsinfordran, vilka kräver tillgång till de delar av versionen Systran Unix som återfinns i versionen EC-Systran Unix av Systran-programmet och att dessa ändras,

— 5 miljoner euro, vilket motsvarar tillägget, det vill säga den inverkan som kommissionens handlande kan ha haft på bolaget Systrans omsättning under åren 2004–2010, och mera allmänt på utvecklingen av detta bolag, och

— 1 000 euro som ersättning för ideell skada.

C — *Övriga åtgärder utöver beviljandet av skadestånd*

1. Parternas argument

327 Sökandebolagen har hävdat att de allmänna principer som avses i artikel 288 andra stycket EG ska göra det möjligt att ersätta skada som redan har orsakats, men även att få störningen att upphöra, i motsats till vad kommissionen har hävdat. Genom sitt yrkande om att handlingarna i form av intrång omedelbart ska upphöra, avser sökandebolagen att säkerställa domens ändamålsenliga verkan.

328 Kommissionen anser att tribunalen inte kan vidta de åtgärder som sökandebolagen har yrkat, utöver beviljandet av ekonomisk ersättning. Vid utövandet av sina befogenheter kan nämligen inte tribunalen utfärda ett föreläggande gentemot institutionerna eller träda i deras ställe.

2. Tribunalens bedömning

329 Sökandebolagen har yrkat att tribunalen ska, för det första, förplikta kommissionen att omedelbart upphöra med sina handlingar i form av intrång och röjande av know-how, för det andra, förordna om att allt underlag som kommissionen och bolaget Gosselies innehar, och som återger den informationstekniska utveckling som bolaget Gosselies har gjort med utgångspunkt från versionerna EC-Systran Unix och Systran Unix i strid med bolaget Systrans rättigheter, tas i beslag och överlämnas till bolaget Systran, eller i vart fall förstörs under någons överinseende och, för det tredje, förordna om att domen, på kommissionens bekostnad, ska publiceras i fackpress, i facktidskrifter och på specialiserade webbplatser som bolaget Systran anvisar.

330 I det avseendet ska det erinras om att en institution vars handlande har förklarats vara rättsstridigt ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa tribunalens dom (se analogt artikel 266 FEUF). Det ankommer således på kommissionen att dra alla nödvändiga slutsatser för att se till att bolaget Systrans rättigheter till versionen Systran Unix av Systran-programmet beaktas i fråga om de arbeten avseende versionen EC-Systran Unix av detta program som gör intrång i bolaget Systrans upphovsrätt och know-how. Om dessa rättigheter inte beaktas, och med hänsyn till att den skada som ersätts i förevarande mål endast gäller perioden från år 2004 till dagen för avkunnandet av domen, har bolaget Systran rätt att på nytt väcka talan vid tribunalen om skadestånd för den ytterligare skada som det skulle kunna åsamkas.

331 Vad slutligen beträffar yrkandet om att domen ska publiceras i olika tidningar och tidskrifter samt på webbplatser, kommer tribunalen i dag att skicka ut ett pressmeddelande avseende förevarande dom. Detta pressmeddelande kan således komma att återges och spridas i fackpressen. Sökandebolagen har således tillgång till ett domstolsavgörande vari det tas ställning till kommissionens handlande gentemot dem och ett pressmeddelande som kan komma att få stor spridning, vilket kan ge dem upprättelse i det avseendet. Detta pressmeddelande ger även tribunalen möjlighet att in natura ersätta den ideella skada som består i att bolaget Systrans anseende har skadats till följd av kommissionens rättsstridiga handlande.

332 Tribunalen finner följaktligen att bolaget Systrans intressen ges ett tillräckligt skydd genom den ekonomiska ersättningen och att det saknas anledning att bifalla bolagets yrkanden om ersättning in natura.

Rättegångskostnader

333 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Eftersom kommissionen i huvudsak har tappat målet, ska den förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna i enlighet med sökandebolagens yrkande.

334 Vidare ska det påpekas att utarbetandet av de olika handlingar som sökandebolagen har ingett för att underbygga innehållet i sina inlagor eller för att besvara tribunalens frågor rörande de tekniska aspekterna av Systran-programmet (H. Bitans rapport, tekniska skrivelser och skrivelse med synpunkter), dess juridiska aspekter (professor Sirinellis yttrande) samt uppskattningen av skadan (A. Martins ekonomiska skrivelser) utgör nödvändiga kostnader med anledning av förevarande förfarande och ska

således anses som ersättningsgilla kostnader i den mening som avses i artikel 91 b i rättegångsreglerna.

Mot denna bakgrund beslutar

TRIBUNALEN (tredje avdelningen)

följande:

1) Europeiska kommissionen ska utge skadestånd med ett schablonbelopp på 12 001 000 euro till Systran SA.

2) Talan ogillas i övrigt.

3) Kommissionen ska ersätta rättegångskostnaderna.

Azizi Cremona Frimodt Nielsen

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 16 december 2010.

Underskrifter

Innehållsförteckning

Bakgrund till tvisten ..... II - 6090

I — De olika versionerna av Systran-programmet ..... II - 6090

II — Återblick på relationerna mellan parterna ..... II - 6091

A — Den första perioden: Från Systran Mainframe till EC-Systran Mainframe ..... II - 6092

1. De första avtalen mellan WTC (och andra bolag) och kommissionen ..... II - 6092

2. Samarbetsavtalet mellan Systran-koncernen och kommissionen .. II - 6095

B — Den andra perioden: Från Systran Unix till EC-Systran Unix ..... II - 6104

C — Den tredje perioden: Från och med anbudsinfordran den 4 oktober 2003 ..... II - 6109

Förfarandet och parternas yrkanden ..... II - 6111

Rättslig bedömning ..... II - 6114

I — Upptagande till sakprövning ..... II - 6114

A — Yrkandet att tribunalen ska förplikta kommissionen att ersätta den skada som har gjorts gällande ..... II - 6114

1. Grunden för talan ..... II - 6115

a) Parternas argument ..... II - 6115

b) Tribunalens bedömning ..... II - 6116

Påpekanden rörande behörigheten i avtalsrättsliga tvister och i utomobligatoriska tvister ..... II - 6116

Prövning av det skadeståndsyrkande som sökandebolagen har framställt ..... II - 6120

Prövning av de uppgifter som kommissionen har åberopat till stöd för att det föreligger ett tillstånd enligt avtal att röja information för tredje man som kan omfattas av skyddet för upphovsrätt och know-how ..... II - 6126

2. Huruvida ansökan är oklar ..... II - 6135

a) Parternas argument ..... II - 6135

b) Tribunalens bedömning ..... II - 6135

3. Huruvida tribunalen saknar behörighet att fastställa att intrång har skett inom ramen för en talan om utomobligatoriskt skadeståndsansvar ..... II - 6137

a) Parternas argument ..... II - 6137

b) Tribunalens bedömning ..... II - 6138

B — De övriga yrkandena ..... II - 6140

II — Prövning i sak ..... II - 6142

A — De rättigheter som sökandebolagen har åberopat och kommissionens rättsstridiga handlande ..... II - 6142

1. Jämförelse av de olika versionerna av Systran-programmet ..... II - 6143

a) Parternas argument ..... II - 6143

b) Tribunalens bedömning ..... II - 6146

2. Huruvida kommissionens handlande är rättsstridigt ..... II - 6154

a) Parternas argument ..... II - 6154

Intrånget i upphovsrätten ..... II - 6154

De rättigheter som har åberopats vad beträffar know-how ... II - 6172

b) Tribunalens bedömning ..... II - 6176

De rättigheter som sökandebolagen har åberopat vad beträffar versionen Systran Unix av Systran-programmet ..... II - 6177

Påståendet att de rättigheter som kommissionen innehar ger den rätt att bortse från sökandebolagens rätt att göra invändningar ..... II - 6182

Arten av de arbeten som kommissionen gav tredje man i uppdrag att utföra ..... II - 6187

B — Skadorna och orsakssambandet ..... II - 6202

1. Den skada som bolaget Systran Luxembourg har lidit och orsakssambandet ..... II - 6202

a) Parternas argument ..... II - 6202

b) Tribunalens bedömning ..... II - 6203

2. De skador som bolaget Systran har lidit och orsakssambandet .... II - 6204

a) Parternas argument ..... II - 6204

De olika formerna av skada, att skadan verkligen föreligger och orsakssambandet ..... II - 6204

Den första uppskattningen av de immateriella tillgångarnas värdeminskning ..... II - 6207

De övriga uppskattningarna av skadan ..... II - 6209

b) Tribunalens bedömning ..... II - 6212

Nedskrivningen av Systran Luxembourg-aktierna ..... II - 6213

De immateriella tillgångarnas värdeminskning ..... II - 6213

— Den första uppskattning som sökandebolagen har föreslagit ..... II - 6214

— Huruvida bolaget Systrans skada verkligen föreligger och orsakssambandet mellan denna skada och kommissionens handlande ..... II - 6215

— Schablonmässig beräkning av skadan ..... II - 6219

C — Övriga åtgärder utöver beviljandet av skadestånd ..... II - 6230

1. Parternas argument ..... II - 6230

2. Tribunalens bedömning ..... II - 6231

Rättegångskostnader ..... II - 6232